

La Volta Ciclista a Catalunya

Història, país i periodisme

Nom: Oriol Trasserra Rusiñol

Tutor: Santiago Ponce

Grau Periodisme

Facultat d'Empresa i Comunicació

Universitat de Vic

20 de maig de 2016

SUMARI

1. Resum Executiu	3
1.2. Justificació del tema	5
1.3. Objectius Generals / Específics	6
1.4. Hipòtesis	7
1.5. Metodologia	9
2. Història de la Volta	11
2.1. Un naixement modern	11
2.2. L'entrada de la UE Sants	16
2.3. El primer mite	21
2.4. República i popularització	25
2.5. Aturada per la guerra	28
2.6. 25è aniversari	33
2.7. L'aparició de Miquel Poblet	35
2.8. Aire fresc	43
2.9. Època d'or	45
2.10. Transició democràtica i ciclista	49
2.11. L'era Indurain	52
2.12. El traspàs al nou segle	56
2.13. Màxima categoria, baix nivell	61
2.14. La Volta a l'actualitat	64
3. La realitat de la supervivència de la Volta	71
3.1. La Volta i Catalunya, dues realitat paral·leles.....	79
4. El periodisme en el món de les dues rodes	85
4.1. La Comunicació a la Volta	96
5. Conclusions	99
6. Bibliografia	102
7. ANNEX	104
7.1. Muntanyes de la Volta	105
7.2. Palmarès	112
7.3. Estadística Poblacions	115
7.4. Cartells de la Volta	129
7.5. Entrevistes	138

1. Resum Executiu

L'objectiu d'aquest treball de final de grau en periodisme és conèixer al detall la història de la Volta Ciclista a Catalunya, un esdeveniment esportiu de llarga durada que va néixer fa més d'un segle.

I ho vol fer des de diferents vessants; esportiva, amb el ciclisme com a base, recopilant tota la informació possible de cada edició de la Volta; periodística, amb la relació d'aquest esport amb els mitjans de comunicació; i també política i cultural, per descobrir la relació que té amb l'evolució de Catalunya com a societat.

La Volta Ciclista a Catalunya és la carrera ciclista més important que actualment es disputa en territori català. Amb més de cent anys d'història, la Volta ha sobreviscut al pas del temps gràcies a la seva identificació amb Catalunya, a la fortalesa de la seva organització, a la dedicació desinteressada dels seus col·laboradors i al nivell dels seus participants. Aquest treball pretén descobrir els motius d'aquesta supervivència en el temps. Totes les altres proves ciclistes catalanes de nivell han acabat desapareixent, però la Volta ha seguit ferma tot i les dificultats.

El 1911 es va disputar per primera vegada i enguany, a la temporada 2016, ha celebrat la seva 96a edició. La diferència entre les dues proves és, lògicament, abismal. Els materials, els recorreguts, les carreteres, però també la mateixa organització i la cobertura mediàtica. Els canvis són palpables entre la primera edició i les que es disputen a l'actualitat. Ara bé, l'essència d'aquella primera Volta guanyada per Sebastià Masdeu segueix viva. L'àlè dels catalans a les carreteres segueix sent el mateix que el de 1911.

La documentació emprada per a la realització d'aquest treball ha combinat fonts bibliogràfiques i webs, hemeroteca, fons fotogràfics de la mateixa organització i entrevistes. Les entrevistes han tractat sobre les etapes més recents de la història, mentre que la bibliografia i les hemeroteques han aportat la informació més reculada en el temps. Aquesta cerca de documentació ha estat fonamental per vestir el cos del treball que explica i desenvolupa la història esportiva de la carrera.

Des de l'any 1911 fins al 2016 s'han disputat gairebé 100 edicions de la carrera i, per tant, la història és molt extensa. Aquesta recerca documental i exposició del desenvolupament de la història de la Volta, tot relacionant-la amb el moment social, esportiu, polític o econòmic que vivia la societat catalana, ha ocupat la primera part d'aquest treball. Per fonamentar i descobrir les claus d'aquesta relació existent entre la història de Catalunya i la història de la Volta s'ha entrevistat a un historiador, Carles Santacana, per posar en context l'àmbit esportiu amb la història més recent de la societat catalana.

El recorregut històric per les entranyes de la Volta ocupa la primera part de les següents pàgines. Seguidament, en els apartats que continuen ens submergim en la realitat actual de la Volta a Catalunya per descobrir les debilitats i les fortaleses de la

carrera a l'actualitat. Mitjançant les entrevistes fetes a personalitats relacionades amb la prova ciclista, com el seu president Rubèn Peris i la seva cap de premsa Nieves Moya, s'ha volgut fer una radiografia acurada de l'estat actual de la prova, donant especial importància a l'aspecte econòmic, el principal mal de cap de la Volta avui en dia. Tot i ressaltar l'aspecte econòmic, també s'ha tractat l'organització de la carrera, el recorregut o la relació amb el màxim organisme ciclista, la UCI.

El següent punt d'aquest treball final de grau xoquen els dos mons que m'han empès a realitzar-lo, la passió, el ciclisme, i la professió, el periodisme. Aquest treball s'endinsa en la relació existent entre l'esport ciclista i el periodisme. Una relació importantíssima durant els primers anys i que s'ha anat devaluant fins a límits preocupants amb el pas dels anys. Per descobrir totes les claus d'aquesta relació, s'ha entrevistat a periodistes especialitzats en ciclisme com Isaac Vilalta.

Deixant de banda l'aspecte més global d'aquesta relació entre periodisme i ciclisme, també s'ha realitzat un apartat on s'analitza la comunicació en la Volta Ciclista a Catalunya. Descobrir de quina manera tracta l'organització la informació que produeix i que s'acaba enviant a centenars de països de tot el món. En una prova d'aquest nivell el nivell comunicatiu és elevat i s'ha volgut conèixer de primer mà com es fa periodisme a la Volta Ciclista a Catalunya.

Per la realització dels diferents apartats, s'han entrevistat també a ex-ciclistes i ciclistes actuals catalans que han disputat la carrera de casa. Que la coneixen de primera mà i que en poden tenir una opinió ben formada des de l'aspecte purament esportiu.

En l'annex d'aquest treball, s'hi han inclòs temes més gràfics i estadístics, però no per això menys importants. Primer de tot, s'ha realitzat un buidat inèdit en qualsevol documentació relacionada amb la Volta que desgrana totes les poblacions de Catalunya que han estat principi o final d'etapa. S'han buscat tots els municipis catalans que han vist començar o acabar una etapa des de l'any 1911 fins a l'actualitat i s'ha realitzat un buidat estadístic que mostra quines són aquestes poblacions.

El palmarès de la Volta a Catalunya, és a dir, els seus guanyadors, també ha esta inclòs dins de l'annex d'aquest treball. L'última part de l'annex és la dels cartells gràfics que any rere any han anunciat la Volta Ciclista a Catalunya. En ells, els diferents artistes que hi han participat al llarg de la història han deixat detalls importantíssims del desenvolupament històric i esportiu de la carrera. En ells s'hi pot observar clarament el paral·lelisme existent entre Catalunya com a país i la Volta com a esdeveniment, que busca demostrar o descobrir aquest treball com a una de les seves hipòtesis principals.

1.2. Justificació del tema

L'elecció de la temàtica d'aquest treball ha estat principalment motivada per l'amor de l'autor cap als esports i particularment vers al ciclisme. Un esport que combina l'espectacularitat dels paisatges i el patiment dels herois que pedalegen fins a la meta. Un esport pur, on els protagonistes s'aixequen després de les caigudes, tenen un contacte directe amb els aficionats i representen l'autèntica essència de l'esport. Des de ben petit aquesta combinació de bellesa i patiment em va robar el cor i sempre n'he estat un autèntic enamorat.

Per altra banda, les motivacions de caire professional també han pesat en l'elecció del tema. La meua meta periodística és poder-me dedicar algun dia a ser periodista esportiu, i si s'escau, especialitzar-me en ciclisme. Com a mostra d'aquesta estima per al periodisme i per al ciclisme, en el meu últim any d'institut també vaig triar realitzar un Treball de Recerca molt similar aquest. En aquella ocasió, el meu treball final es va titular "El ciclisme al Berguedà", on vaig analitzar i explorar l'estat d'aquest esport a la meua comarca. Al ser un tema que m'encanta, la motivació per realitzar aquest treball és molt elevada, de forma que lluny d'esdevenir una càrrega, la seva realització ha estat un gaudi apassionat.

Aquest cop, en motiu del TFG final del grau de periodisme de la Universitat de Vic, vaig pensar que havia d'anar més lluny. No centrar-me en l'àmbit local, sinó focalitzar la meua atenció cap a la carrera ciclista més important del nostre país, la Volta ciclista a Catalunya. Una carrera que coneixia bé, ja que durant els meus estudis he tingut la sort de treballar per un mitjà digital que m'ha permès anar acreditat a la carrera catalana durant tres anys, 2013, 2014 i 2015. La Volta a Catalunya em cridava l'atenció i vaig decidir que era un tema perfecte per abordar un treball d'aquesta magnitud.

Aquests anys treballant a la Volta m'han permès conèixer de primera mà la carrera i les persones que la formen. Sabia que era una prova especial, diferent a la resta, amb més de cent anys d'història. I tenia en ment submergir-me en tots els aspectes de la prova per descobrir els seus problemes, els seus aspectes positius i en definitiva, conèixer els secrets d'una prova ciclista que sempre ha estat la meua preferida.

Els mitjans de comunicació, com es podrà veure en les següents pàgines, no li donen el ressò que es mereix, i els llibres publicats la veritat és que no són gaires, no més de dos o tres. Era conscient d'aquesta realitat i volia ajudar a fer-la més visible, a recollir informació històrica i contrastar-la amb la realitat de la Volta a l'actualitat. Així doncs, crec que la informació final d'aquest treball difícilment es pot trobar a cap altre lloc al món. Per tant, un amor pel ciclisme personal, un destí professional i una necessitat periodística de la mateixa Volta. Aquests són els tres motius per els quals vaig triar realitzar el TFG sobre la Volta Ciclista a Catalunya.

1.3. Objectius generals / específics

A l'inici d'aquest treball final de grau em vaig plantejar dos tipus d'objectius, dos de principals, i altres d'específics que també creia de vital importància per conèixer i descobrir tots els detalls de la Volta a Catalunya:

Objectiu general

- Descobrir quina ha estat la clau, els motius, de la supervivència en el temps de la Volta Ciclista a Catalunya.
- L'evolució de la Volta Ciclista a Catalunya té res a veure amb la història de Catalunya?
- Elaborar un relat actualitzat i ampliat de la història de la Volta.

Objectius específics

- Detallar i conèixer la història esportiva de la Volta a Catalunya.
- Saber quins han estat els seus personatges esportius més destacats.
- Conèixer quins han estat els seus grans moments.
- Descobrir en quins anys la Volta ha passat penúries.
- Desxifrar l'evolució en el temps de la Volta.
- Quin és l'estat real de la Volta a l'actualitat?
- Com treballa la organització de la Volta a Catalunya?
- Com es finança la prova?
- Quin paper hi juguen les institucions públiques?
- Quines són les exigències de la Unió Ciclista Internacional?
- Quin futur li espera a la Volta?
- Quin paper ha jugat el periodisme en la història de la Volta a Catalunya.
- Perquè el ciclisme ha deixat d'interessar als mitjans de comunicació a l'actualitat?
- Com treballa la Volta en l'àmbit comunicatiu.
- La Volta s'ha adaptat al periodisme 2.0?

1.4. Hipòtesis

Com a objectiu prioritari, aquest treball pretén fer un repàs exhaustiu de la història esportiva de la Volta Ciclista a Catalunya. I ho vol fer per intentar confirmar la hipòtesi de que la història esportiva de la Volta té una clara relació amb el seu èxit i supervivència en el temps. Per descobrir-ho, elaboraré un relat actualitzat i ampliat de la història de la Volta per saber el perquè s'ha mantingut tants anys al peu del canó.

La manca de bibliografia sobre la Volta (només dues publicacions, un llibre de Rafael Vallbona fet per l'edició del centenari, i un de Juan Dorronsoro amb un perfil més estadístic) fa que vulgui omplir aquest buit existencial pels amants de la carrera amb una recopilació dels moments esportius més importants. D'aquesta manera, podré cobrir les hipòtesis que plantejo amb total coneixement de causa.

La Volta a Catalunya és un esdeveniment esportiu amb una trajectòria gairebé centenària i, com el seu mateix nom indica, amb una identificació catalana que possiblement ha estat clau per a la seva supervivència. Indagar en aquesta relació entre l'esport i la història del país és un més dels aspectes fonamentals en els que vull parar atenció.

Una de les hipòtesis principal d'aquest treball final de grau és confirmar que la Volta Ciclista a Catalunya és un reflex de la mateixa història del país. És a dir, que la Volta ha estat condicionada pel moment social, polític, econòmic, cultural o esportiu que estava vivint Catalunya en aquell moment. Si el país funciona i viu moments d'auge, la Volta ciclista també brilla en el seu àmbit.

Si aquest paral·lelisme existeix, ja ens facilitarà la feina per contrastar la següent hipòtesi que plantejo. La Volta a Catalunya té implícita una càrrega d'identitat nacional que és innegociable. Catalunya és una comunitat de l'estat espanyol amb una història i cultura destacada i diferent. Per tant, la Volta, al celebrar-se en territori català, ha agafat aquestes senyes d'identitat culturals i les ha fet seves per enfortir-se com a esdeveniment esportiu.

Plantejo que la carrera és un reflex de la societat catalana i s'ha mantingut tants i tants anys gràcies al paral·lelisme existent amb la identitat catalana, amb la lluita constant del país per seguir avançant. La Volta és un dels símbols esportius destacats de Catalunya i per això penso que no s'ha deixat perdre ni escapar mai.

Amb la documentació històrica i les entrevistes a les persones que més importància han tingut en la Volta i en els seus cercles, tan periodístics, com polítics, com culturals, s'intentarà respondre clarament a aquestes qüestions per poder desxifrar si aquest paral·lelisme ha estat la gran clau per la supervivència d'una prova esportiva sense igual al país.

Descobrir el perquè de l'èxit i si aquestes hipòtesis presentades han tingut o no un paper destacat en la supervivència en el temps de la Volta a Catalunya se'm planteja com una incògnita. Detallar i saber quina relació hi ha entre l'evolució del país i el desenvolupament de la prova esportiva ajudarà a confirmar-ho.

Deixant de banda la indagació en la supervivència en el temps de la Volta i en la seva relació amb el país, també plantejo altres hipòtesis que intentaré corroborar amb la realització d'aquest treball.

L'economia és el gran problema actual de la Volta a Catalunya. La crisi econòmica dels últims anys ha afectat a l'esport i com no podia ser d'altre manera, a les proves ciclistes menys mediàtiques, les que no són el Tour de França, el Giro d'Itàlia o la Vuelta. Crec que aquest condicionant ha afectat sobre manera a la carrera en una anys on va perdre brillantor i fins i tot es va patir per la seva continuïtat. La realització d'aquest treballa també pretén confirmar aquesta afirmació, descobrir quines han estat les afectacions de la crisi a la carrera i si en aquests moments ja es poden donar per solucionades.

Les següents hipòtesis plantejades es centren en l'àmbit del periodisme i la seva relació amb el ciclisme i la Volta. En els últims anys, personalment crec que el ciclisme ha deixat d'interessar als mitjans de comunicació. En els seus inicis, ambdós van néixer i créixer agafats de la mà, però en els últims anys, el periodisme esportiu s'ha desmarcat del ciclisme i les informacions relacionades amb aquest esport i concretament amb la Volta han desaparegut de les seves pàgines. Esbrinar si aquesta és una hipòtesi plausible o bé una simple impressió personal poc fonamentada és el que m'agradaria poder discernir.

1.5. Metodologia

Un cop triat el tema, la primera tasca d'aquest treball d'investigació sobre la Volta a Catalunya va ser seleccionar les hipòtesis i els objectius. Coneguda la finalitat i el camí que volia triar per aconseguir el que m'havia proposat, les primeres tasques van ser de recerca de bibliografia i documentació relacionada amb la carrera. Saber què tenia a l'abast i què no per elaborar el retrat històric dels primers anys de la Volta. Amb tots els llibres i textos ja a les meves mans, va començar la tasca de lectura i selecció del que vaig considerar més important per vestir aquesta primera part del treball.

Al mateix temps, vaig començar a realitzar una llista de persones de perfils variats per a realitzar les entrevistes. Cal destacar que de la llista inicial no totes han estat possibles, ja que algunes persones no van contestar i vaig haver de variar els plans inicials. Mentre ja havia començat la part de documentació històrica i la redacció de les primeres pàgines de la història de la carrera, vaig començar a contactar amb les persones seleccionades per concretar entrevistes.

Seguidament, en les tutories personalitzades amb el meu tutor de TFG, anaven treballant, confirmant i discutint com elaborar la documentació trobada en la bibliografia per afegir al cos final treball. Dividir els capítols de la història, seleccionar quins d'ells havien de ser més importants, com havia de fer correctament les citacions... és a dir, configurar la primera part històrica del treball perquè la meua documentació històrica es redactes correctament i el relat pogués ser coherent amb les hipòtesis i objectius marcats anteriorment.

Al mateix temps, entre tots dos vam proposar diversos temes més que podrien ser interessants per el treball o per l'annex del mateix. Un bon exemple és el buidat de totes les localitats on ha anat la Volta. En la documentació em vaig adonar que era un buit que hi havia i vam creure que seria interessant poder elaborar un llistat amb totes les poblacions catalanes o estrangeres que han acollit una arribada o una sortida d'una etapa de la Volta ciclista a Catalunya.

També vam decidir influir en el treball els cartells de la Volta Ciclista a Catalunya. Ens vam donar compte de que a més de ser un ric material gràfic per il·lustrar l'evolució històrica de la Volta, en ells, com podem veure, s'hi marca la història de Catalunya. Els detalls que hi apareixen ens mostren l'evolució en el temps de la carrera i ens va semblar una bona manera de seguir configurant el paral·lelisme que cercàvem entre la història de la prova i de la carrera.

Amb la part històrica i documental ven organitzada ja a la butxaca, vaig començar a realitzar les primeres entrevistes. Els contactes personals amb persones de l'entorn de la carrera, coneixedors de temes que fins aquell moment no hi havia donat importància, em van servir per aconseguir noves perspectives i nous objectius del treball que m'havien quedat ocults.

Justament en aquell període de temps, a principis del mes de març, va tenir lloc la celebració de la Volta a Catalunya 2016. Com que realitzava aquest treball final, era obligatori assistir-hi per poder conversar amb persones de la carrera i poder aconseguir novetats. Vaig visitar un parell d'etapes, concretament vaig anar al final d'etapa de La Molina i al dia següent a la sortida de Baga. Allí vaig conversar amb diversos ciclistes catalans que l'estaven disputant, per així poder aconseguir declaracions importants per al treball. Ser present a la carrera també em va ser profitós per donar a conèixer el treball que estava realitzant i perquè persones ben relacionades de l'entorn de la prova em donessin consells i informació molt valuosa per la part final del TFG.

Amb les entrevistes, la documentació realitzada i la visita a la Volta, ja vaig poder començar a redactar pràcticament la totalitat del treball. M'agradaria destacar que l'organització de la Volta, de la mà del seu president, el senyor Rubén Peris i la seva cap de premsa, Nieves Moya, em van ajudar en tot el que els i demanava i em van deixar accedir a l'arxiu fotogràfic de la carrera perquè jo lliurement escollís els documents que més m'interessaven. Per tant doncs, un agraïment també a la Volta i als seus dirigents per les facilitats donades per la realització d'aquest projecte.

Amb tot el material redactat i apunt, l'última tasca va ser la de llegir, rellegir i corregir aspectes que una vegada rere una altre no veia clars. Llavors, seleccionar els aspectes més rellevants de la meua investigació i realitzar les conclusions finals responent a les hipòtesis plantejades. Aquesta és doncs la metodologia de treball feta servir per realitzar aquest TFG sobre la Volta a Catalunya.

2. Història de la Volta a Catalunya

2.1. Un naixement modern (1911-1913)

A principis del segle XX, Catalunya vivia un creixement econòmic i social destacable. La burgesia i les classes obreres començaven a tenir consciència de que l'esport era una manera d'equiparar-se amb la modernitat existent a altres països d'Europa. El ciclisme en particular, va arribar a Catalunya durant els anys vuitanta del segle XIX. La combinació del sacrifici esportiu a sobre d'una màquina va fascinar a la societat. A diferència de l'actualitat, el ciclisme tenia un protagonisme destacat a la premsa i va ser pioner en el màrqueting esportiu. El moment polític, social i esportiu era idoni perquè s'articulés la proposta d'una carrera a nivell nacional. Tots els elements s'havien de conjurar per articular un esdeveniment a nivell de Catalunya seguint la pauta dels països pioners en aquest esport.

Com explica el doctor en història contemporània Carles Santacana, la fascinació per la bicicleta venia de més enrere, de finals del segle XIX:

Quan sorgeix la Volta, el ciclisme ja havia començat a evolucionar. El ciclisme arriba a Catalunya a finals del s.XIX i no és la vessant esportiva la que predomina. El que predominava era l'estri, la bicicleta, com a una forma de lleure per fer petites excursions, no era per anar a treballar. Es va convertint en esport i en competició entrat el s XX, llavors la Volta és un element molt important. El ciclisme és, abans que el futbol, l'esport modern que es desenvolupa a finals del XIX. El ciclisme era molt important, i més perquè la bicicleta, l'eina, era per aquella gent que identificaven industrialització amb modernitat, la plasmació pràctica d'aquesta idea. El futbol utilitza una pilota, no és gens sofisticat, però el ciclisme és mecànica. Durant molts anys a la bicicleta li deien 'la màquina', i això ja indica alguna cosa.

Amb aquesta fascinació per 'la màquina' i seguint els passos d'altres curses europees com el Tour de França, Catalunya va pensar en crear la seva pròpia carrera ciclista. No va ser per iniciativa pròpia, sinó que va néixer per imitació de les altres. El dia 14 d'octubre de 1910, el Club Deportivo Barcelona va reunir a comerciants i fabricants de bicicletes per parlar del projecte. El líder de la idea era Miquel Artemán, redactor de ciclisme al Mundo Deportivo. Aquest diari, nascut l'any 1906, va aparèixer primer com a setmanari i el 1929 va passar a ser un diari. El Mundo Deportivo és la publicació més antiga que encara avui sobreviu a Espanya i Catalunya.

Crear una carrera ciclista que transites al llarg i ample del país era la idea, i va agradar als seus caps i també als fabricants de bicicletes, ja que van veure una oportunitat perfecte per seguir creixent. Narcís Masferrer, director del diari, i Jaume Grau, el propietari, van secundar el somni i pocs mesos després es va fer realitat.

El 6 de gener de l'any 1911 es va iniciar la primera edició de la Volta Ciclista a Catalunya. Va ser organitzada per el Club Deportivo Barcelona. En aquella primera edició hi van participar 34 ciclistes, una quantitat relativament curta si es compara amb els inscrits actualment. En el context de l'època, la celebració d'un esdeveniment esportiu com aquest era tota una fita de modernitat. Els seus dirigents, Miquel Artemán, Narcís Monferrer i Jaume Grau van acabar molt satisfets. La Volta no era un acte esportiu dedicat a l'elit de la societat, sinó que des dels seus principis ja tenia un important caire popular. Hi podien participar corredors professionals, però també amateurs. Isaac Vilalta, periodista de Catalunya Ràdio especialitzat en ciclisme, valora els aspectes més rellevants de l'inici de la carrera:

Als inicis de la Volta, i de les carreres ciclistes d'aquella època, hi havia molta vinculació als mitjans de comunicació, com passava amb el Giro d'Itàlia i la Gazzeta o amb el Tour de França i l'Auto, la força del Mundo Deportivo va impulsar la Volta. Era tot molt precari. Ho podríem definir com una aventura de boixos que no sabies on aniria a parar. Una aventura de boixos, amb pocs participants, que de mica en mica es va consolidar.

I és que en la primera edició de la Volta, la idea del recorregut era connectar les quatre principals ciutats del país, Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida. Arribar a Girona però, va ser impossible, ja que el mal estat de les carreteres d'aquells temps no ho va permetre. La primera etapa de la Volta va tenir 97 quilòmetres i va unir les ciutats de Barcelona i Tarragona. La segona, de 111 quilòmetres, va circular entre Tarragona i Lleida. Per últim, la tercera, va ser entre Lleida i Barcelona, amb 157 quilòmetres. Així doncs, la primera Volta de la història va tenir 363 quilòmetres. El temps, la meteorologia, va ser adversa i no va acompanyar a la carrera. Els primers herois de la Volta a Catalunya van patir pluja, vent i glaç. I és que els organitzadors de la prova van decidir fer-la al mes de gener perquè fos encara més difícil, per aquest motiu, les edicions posteriors es van endarrerir uns mesos.

El punt i final de la prova es va localitzar al Velòdrom de Sants. El lloc estava ple d'aficionats que, encuriósits per la novetat, volien veure de ben a prop els protagonistes d'aquell repte. Dels 34 valents que es van atrevir a prendre la sortida de la primera Volta, només en van arribar 22. El seu guanyador, Sebastià Masdeu, la va completar amb una mitjana de 23 quilòmetres per hora; es va emportar 500 pessetes de premi. A cada ciclista que aconseguia acabar l'etapa se'l recompensava amb 10 pessetes. Com a curiositat, el vencedor Masdeu va arribar a la línia de meta amb una sabata que no era la seva. Al travessar un torrent ple de fang, la va perdre, i un pagès que era allí li va cedir la seva espadanya perquè pugés continuar. Aquesta anècdota ens demostra que més que esportistes professionals, els primers integrants de la Volta eren aventurers (Vallbona, 2011). Les carreteres tenien unes condicions molt diferents a les d'ara i, més que ciclisme de carretera, hauria de ser considerat ciclisme de muntanya, ja que les carreteres i camins eren totalment rudimentaris moltes vegades sense ferm i plens de bassals i pedres. Les averies mecàniques, que eren una constant, se les arreglaven ells mateixos i a les imatges de l'època es pot apreciar com portaven una o dues càmeres de recanvi a les espatlles per poder reparar les punxades.

Any 1911, sortida de la primera edició de la Volta ciclista a Catalunya des de Sarrià. Foto: Arxiu Volta

Aquella primera edició va ser tot un èxit organitzatiu i esportiu. La gentada congregada al Velòdrom de Sants va embogir en veure arribar a Masdeu amb una sabata i una espadenya. L'invent d'Artemán, Monferrer, Grau i el Club Deportivo Barcelona havia sortit d'allò més bé. Catalunya tenia un esdeveniment esportiu de primer nivell. S'havia equiparat a la modernitat francesa, que tenia el Tour de França (1903) i a Itàlia, amb el Giro (1909). El ciclisme s'estava convertint en un esport de masses al país, al mateix temps que feia de mirall d'una societat avançada i amb aires de progrés. No solament va créixer el nombre de practicants, sinó que també es va guanyar un públic nombrós, potenciat pels nous mitjans de comunicació de l'època.

L'historiador Carles Santacana confirma la idea de que la Volta va néixer més per imitació de les altres carreres europees que no pas per una necessitat pròpia. Tot i això, en destaca la seva dificultat organitzativa en aquells temps:

Hi havia molt poques proves d'aquest tipus. Per l'esport de l'època, una cosa era fer un esdeveniment un matí, allà on fos, però una altra és la capacitat d'organitzar una carrera de diversos dies. Això implica que la gent es mou, que els has d'ubicar, que han de dormir, que han de sortir l'endemà un altre cop. Això per la capacitat organitzativa i econòmica de la època era una fita molt important.

Amb l'exemple de la primera edició, la Volta a Catalunya va seguir el seu camí els dos anys següents, 1912 i 1913. La societat catalana es va tornar a bolcar a la celebració. Es van articular multitud de clubs ciclistes d'arreu dels pobles i ciutats catalanes que també posaven el seu gra de sorra a l'esdeveniment. A les altes instàncies però, no els acabava d'agradar la idea, i com a mostra, l'Ajuntament de Barcelona va indicar a la

guàrdia urbana que s'havia de retirar una pancarta que anunciava la prova (Vallbona, 2011).

Aquestes edicions van tenir el mateix perfil que la primera. Tres etapes i les dificultats ja esmentades per als 30 participants que es van concentrar a la sortida. Al 1912, la prova es va celebrar els dies 6, 7 i 8 d'abril, cosa que va fer que les condicions meteorològiques fossin una pèl més benignes. Tots els clubs esportius de Catalunya hi van ajudar, amb el resultat de que els premis s'elevessin i es poguessin repartir ni més ni menys que 3.000 pessetes en premis. La carrera va arribar per primer cop a Manresa, a la segona etapa. El gran protagonista en l'aspecte esportiu va ser José Magdalena, que havia estat segon a la primera edició. Magdalena va vèncer les tres etapes i va fer vibrar als aficionats que un cop més, aplaudien apassionadament a les voreres.

7 d'abril de 1912, els participants de la Volta surten de la ciutat de Manresa a la segona etapa. Foto: Arxiu Volta

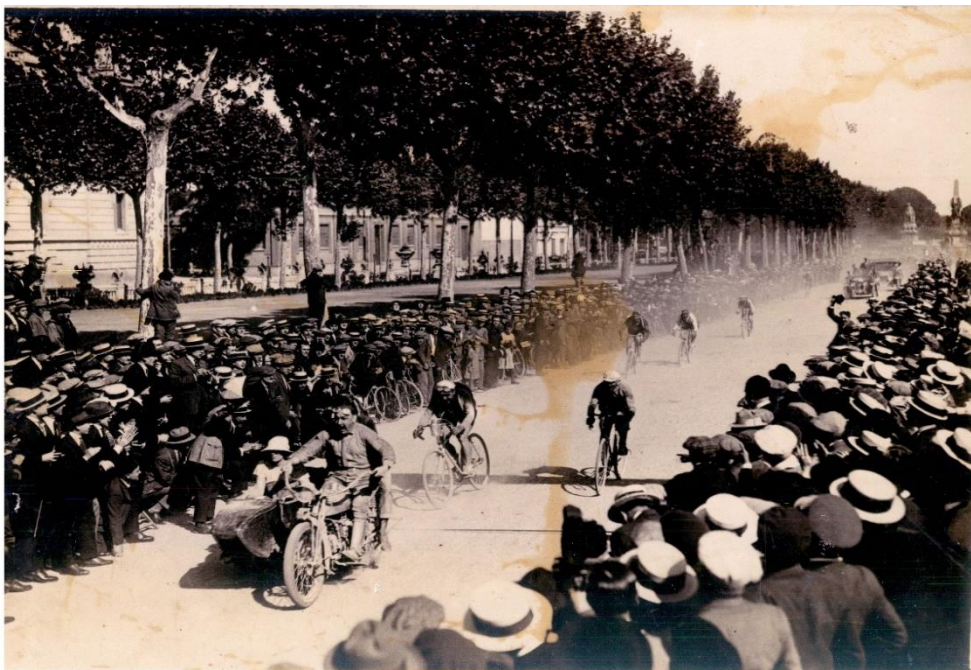
A la tercera edició, al 1913, la carrera es va celebrar al mes de setembre. Tres dates diferents en tres edicions. Va vèncer Juan Martí, últim a la Volta de l'any anterior. 27 corredors van prendre part de la prova. Martí va guanyar la primera etapa entre Barcelona i Lleida (190 km) amb 23 minuts d'avantatge. Aquesta renda li va ser suficient per resistir les investides de Antonio Crespo i arribar vencedor al Saló de Sant Joan. Narcís Masferrer, un dels organitzadors, escrivia al diari La Vanguardia i va relatar el següent al final de la tercera Volta de la història:

“El cronista se manifiesta altamente satisfecho del bello espectáculo a que ha asistido en los pasados días, por distintos conceptos, por la afición que siente

por el deporte velocipédico, por la satisfacción que produce siempre admirar en toda su belleza esta admirable Cataluña i porque he podido comprender que sus humildes campañas no van a caer en saco roto...”.

Les caigudes i les punxades eren una constant en la carrera. Joan Magdalena, vencedor de la segona edició, es va haver de retirar al trencar la forquilla de la bicicleta en un xoc. El fet de que els noms dels ciclistes fossin gairebé tots els mateixos en aquestes edicions inaugurals ens demostra que els participants tornaven a la carrera, tot i la seva duresa, els agradava i els cridava l'atenció. Sobretot, les carreteres plenes de gom a gom d'aficionats que animaven el pas dels corredors. Bruts, ferits i esgotats. Aquesta és una característica evident dels primers passos de la Volta, els ciutadans es van bolcar plenament en un esdeveniment social i esportiu de primer nivell. I perquè el ciclisme agradava tant a la societat? Carles Santacana ho explica per la fascinació que sentia la societat catalana de l'època per la màquina i per la velocitat:

Hi havia la fascinació per la bicicleta, la màquina. Tot i que els primers anys era un fre, ja que l'accés a tenir una bicicleta era molt complicat, perquè era cara. Hi ha un moment en que es converteix en un objecte popular, que fins i tot es pot fer servir per anar a treballar. Si mirem les primeres bicicletes, els velocípedes, gairebé no corrien, eren objectes cars, de caire aristocràtic. Recordo una publicació a Reus en la que s'explicava que alguns ciclistes havien fet una excussió a fora la ciutat i els havien arribat a apedregar, els consideraven uns 'pijos' de l'època. Això fa un tomb quan la bicicleta baixa de preu, es pot popularitzar, i això canvia en molt poc temps, passa de ser un objecte inassolible a ser popular. I per altra banda, també hi ha una fascinació per la velocitat. El ciclisme es popularitza alhora que el motociclisme. Hi havia curses a l'època conjuntament entre bicicletes i motos.

1913, el Passeig Lluís Companys de Barcelona, ple de gom a gom per veure el final de la 3ª Volta. Foto: Arxiu Volta

2.2. L'entrada de la Unió Esportiva Sants (1920-1928)

L'evolució de la carrera va quedar truncat per l'esclat de la Primera Guerra Mundial. La Volta a Catalunya no es va tornar a disputar fins a l'any 1920. Aquella edició però, va ser caòtica i no es va assemblejar a l'èxit que havien tingut els tres primers anys. La Volta és un mirall de la realitat social catalana. La dècada dels 20 està plena de conflictes socials violents que acaben amb la dictadura de Primo de Rivera. Amb el final de la guerra, el preu de les bicicletes va baixar i això va fer que l'esport ciclista pogués arribar a diferents classes socials del moment. A més, l'esport s'estava convertint en un fenomen de masses a la societat catalana. El moment social es va aprofitar per celebrar la 4ª edició de la Volta a Catalunya. Segons Carles Santacana, tot i que la guerra va provocar la interrupció de la carrera, quan va finalitzar la Primera Guerra Mundial, les repercussions no van afectar en excés a l'àmbit esportiu del país.

L'esport català en aquella època estava molt poc connectat internacionalment. No hi havia gaires competicions internacional o en que participessin catalans a fora. El nivell esportiu era molt baix. La Guerra pràcticament no va afectar a la represa.

La Volta de 1920 la va organitzar la Unión Velocipédica Española, la predecessora de la federació espanyola de ciclisme. Degut a problemes organitzatius i de coordinació entre la Unión i el diari Mundo Deportivo, les coses no va sortir bé en aquella edició. El mal estat de les carreteres i els problemes meteorològics van ser altres obstacles que van contribuir al mal resultat. Tot i això, hi van haver dues novetats molt importants. Per primer cop podien participar ciclistes procedents d'altres països en una cursa programada a cinc etapes. Hi van haver 31 inscrits. Aquell any, el 1920, el francès Joseph Pelletier va guanyar la Volta. Un estranger va guanyar per primer cop la carrera. Aquest fet va ser criticat per la premsa de l'època, ja que consideraven que el nivell internacional era massa alt i els atletes locals es quedaven sense oportunitats.

El fracàs de l'edició de 1920 va fer que la Volta es quedés sense organitzadors durant dos anys. El 1923, la Unió Esportiva de Sants la va tornar a organitzar. La Unió Esportiva de Sants va ser creada l'any 1922 gràcies a la fusió de dues Entitats futbolístiques, el F.C. Internacional i el Centre d'Esports de Sants i de dues de ciclisme, el Club Ciclisme de Sans i el Velo Esport. El primer President de l'entitat va ser Josep Roig Chovar. L'èxit immediat de l'entitat, que en poc més de tres mesos ja va aconseguir un total 5.000 socis, va fer que es pogués plantejar fites esportives de nivell, com va ser el cas de l'organització de la Volta a Catalunya.

Jaime Janer, participant i tercer classificat a la Volta a Catalunya de l'any 1920. Foto: Arxiu Volta

La secció de ciclisme de la Unió Esportiva de Sants va organitzar la Volta l'any 1923 i la cosa va anar bé. La relació amb els mitjans de comunicació es va recuperar i les carreteres triades es trobaven en bon estat, tant va ser així que es va batre el rècord de velocitat (39 quilòmetres per hora en la tercera etapa). La Volta de 1923 va tornar a canviar de dates i es va celebrar a finals de maig i principis de juny. Va tenir quatre etapes i va batre un rècord de participació, un total de 54 ciclistes. Els corredors estrangers van seguir dominant la prova i el francès Marurice Ville en va ser el vencedor.

El retorn de la Volta de la mà de la Unió Esportiva Sants va ser tan satisfactori que avui en dia la continua organitzant, amb un altre nom. La secció ciclista de la Unió Esportiva de Sants va desaparèixer i va canviar de nom, l'1 de gener de l'any 2007, passant-se a denominar Volta Ciclista a Catalunya Associació Esportiva. L'entrada de la Unió

Esportiva Sants havia de ser l'impuls definitiu per consolidar la competició. Des d'aquell any 1923, s'ha disputat ininterrompudament, a excepció de 1937 i 1938 que es va haver d'aturar per la Guerra Civil Espanyola.

Al 1924, i degut a l'aclaparat domini dels francesos en les dues anteriors edicions, l'organització va decidir tornar als inicis i acceptar només corredors nacionals. Mus Miguel, al que la gent coneixia amb el nom de Miguel Mucio, era un jove corredor català que ja havia destacat per la seva combativitat l'any anterior. Al 1924 va demostrar la seva classe i es va emportar la carrera amb comoditat. Miguel, un corredor valent i intel·ligent, va repetir victòria a la setena edició de la Volta, l'any 1925.

Final d'etapa a la Volta a Catalunya de l'any 1924. Foto: Arxiu Volta

Al 1926, després de les dues victòries de Miguel, l'organització va tornar a acceptar la participació d'atletes internacionals. Per primera vegada, la carrera es va programar a 6 etapes i més de 1.000 quilòmetres de recorregut. Des del primer moment, el defensor del títol va intentar atacar per vèncer còmodament seguint l'estratègia intel·ligent dels anys anteriors. El francès Victor Fontan i un jove anomenat Mariano Cañardo no el van deixar escapar i entre ells tres es va decidir la victòria a la cinquena etapa, entre Vic i Sant Feliu de Guíxols (234 km). El francès es va imposar en una carrera duríssima i va repetir a l'edició de 1927, una Volta que va tenir vuit etapes i que va tornar al mes de setembre. En aquesta època va néixer el que es coneix com a

ciclisme modern. Els participants corrien amb equips i feien tàctiques per superar la duresa del recorregut i la qualitat dels contrincants.

Sebastià Masdeu, José Magdalena, Juan Martí, Joseph Pelletier, Maurice Ville, Mus Miguel i Víctor Fontan van ser els primers guanyadors de la Volta a Catalunya. A l'edició de 1928 va aparèixer un fenomen que canviaria la competició catalana per sempre. La Volta la va guanyar Fontan, però el tercer classificat i guanyador d'una etapa, un jove nascut a Olite, va plantar cara als grans campions europeus i va fer vibrar als 50.000 espectadors que van veure l'arribada dels corredors a Barcelona. El fenomen no era altre que Mariano Cañardo, un ciclista èpic que va transformar la Volta Catalunya en un esdeveniment nacional, seguit per milions de persones.

En el període de temps entre la fi de la primera guerra mundial i l'esclat de la Guerra Civil espanyola, l'esport català va viure una transformació definitiva. Es va abandonar per sempre la idea de que la pràctica de l'esport era per a les classes altes i es va passar a un model esportiu democràtic, per a tothom, que alhora es relaciona als anhels de la societat catalana. En els anys 30, creix el nombre d'entitats, clubs i federacions que promouen la pràctica de l'esport. Els esports més populars en la societat catalana van passar a ser el futbol, el ciclisme, la boxa o la natació. Per contra, els esports més elitistes van seguir sent els que necessiten d'una major nivell de renda per practicar-los. És el cas del motor, l'equitació o la nàutica. Carles Santacana explica quin era l'estat de l'esport català en aquest moment d'explosió i creixement.

La concepció de l'esport en aquella època era molt més poliesportiva que no pas avui en dia. La identificació de l'esport amb el futbol guanya la partida a partir dels anys 50-60. A la Catalunya dels anys 30, les figures més remarcables van ser Samitier, futbolista, Gironès, boxejador, i Cañardo ciclista. Va coincidir amb l'època que Cañardo va guanyar la Volta diverses vegades consecutives. Tenia una gran rellevància. Ja hi havia altres competicions. Es començarà a usar el circuit de Montjuïc. Tot això li dona molta empenta. I també per altra banda la vessant més popular, com la festa del Pedal. Aquest tipus de coses, vindrien a ser com ara les curses populars, i en aquell temps en el ciclisme n'hi havia moltes.

Aquest esclat de la popularitat de l'esport també lliga amb la difusió del mateix. Els mitjans de comunicació especialitzats van veure una oportunitat en l'interès del públic. El consum de premsa esportiva ajudava al mateix temps a fer més popular la pràctica esportiva. En aquest context, l'esport va passar a ser un element important en la política del país. Es relacionava la pràctica esportiva amb un poble unit i potent. El discurs catalanista adopta aquesta representativitat nacional dels esportistes catalans. L'intent frustrat de fer uns Jocs Olímpics a Barcelona l'any 1924 o les també fallides olimpíades populars de l'any 1936 a l'Estadi de Montjuïc són una bona mostra del creixent interès existent a l'època. Tot i el naixement de l'interès polític i nacional per l'esport, els equipaments són molt minsos i els obrers segueixen tenint jornades laborals inacabables. És per aquest motiu que tot i convertir-se en un fenomen popular, és més teòric que pràctic. Les classes baixes van entrar a l'esport des del punt

de vista d'un espectador. Assistint als espectacles a aplaudir o llegint la premsa esportiva. L'esport com a espectacle ja és una realitat i, la Volta Catalunya n'és un referent central (Vallbona, 2011).

Victor Fontan (esquerra) va guanyar la Volta l'any 1927. Foto: Arxiu Volta

2.3. El primer mite (1928-1931)

Un dels primers mites esportius de Catalunya va ser el ciclista Mariano Cañardo. I no només de Catalunya. Cañardo és considerat el primer gran ciclista de tot l'estat espanyol. Va ser un pioner, un dels primers en practicar el ciclisme de manera professional. A la seva força i qualitat a sobre de la bicicleta s'hi sumava l'aspecte personal. Una persona afable, simpàtica i oberta que es va guanyar el cor de tots els aficionats de l'esport. En Mariano Cañardo es va convertir en un ídol de masses a la dècada dels 30.

Mariano Cañardo envoltat d'aficionats i periodistes a la Volta a Catalunya. Foto: Arxiu Volta

Nascut el 5 de febrer de l'any 1906 a Olite (Navarra) de ben petit es va traslladar amb la seva família a Huesca. Allí va treballar de pastor de cabres fins que el 1919, amb 13

anys, es va traslladar a Catalunya, en busca d'una vida millor per a ell i per a la seva família. Concretament, va anar a viure al barri de Sant Andreu. Catalunya el va acollir i ell se'n va sentir part des d'un primer moment. Va aprendre a parlar català i es va fer un gran aficionat del Barça. Al seu maillot ciclita hi portava imprès un escut del club català.

Va començar a treballar de pintor, però ben aviat la seva vida va donar un tomb cap al món del ciclisme. Es va comprar una bicicleta, que li va costar 300 pessetes de la època. En els seus inicis amb la bicicleta va tenir un accident a la Via Laietana i va xocar contra un cotxe. Aquest problema no va ser suficient per fer-li abandonar la bicicleta. Sortia amb un grupet d'amics els diumenges i ells es van donar compte que Mariano anava sobrat, els deixava de roda en qualsevol moment. Els seus companys de ruta van ser els que el van animar a fer-se ciclista professional.

L'any 1926 va començar una carrera fulgurant i plena d'èxits. Va ser campió d'Espanya en contrarellotge (1930, 1931, 1933 i 1936), va guanyar les Voltes a València, Aragó, País Basc, Marroc... fins a arribar a un total de 50 triomfs com a professional. A la carrera per antonomàsia de l'esport de les dues rodes, el Tour de França, Cañardo també hi va participar. Va ser sisè al Tour de l'any 1936. El seu gran èxit esportiu però, va ser a la Volta Catalunya. La va guanyar un total de set vegades, (1928, 1929, 1930, 1932, 1935, 1936 i 1939) una fita que encara no ha pogut ser igualada i que difícilment mai ho serà.

El 22 d'agost de l'any 1943 Cañardo va disputar la seva última carrera com a professional, als 37 anys. Era tant el que li havia donat la bici, que va seguir enrolat al món de les dues rodes. Va ser director de l'equip espanyol al Tour de França els anys 1951, 1952 y 1953 i va ser president de la federació catalana de ciclisme. El seu record segueix molt present, fins i tot en la llengua catalana. L'expressió futbolística "canyardo" en referència a un xut molt fort, es va encunyar gràcies a la potència i velocitat del ciclista navarrès. De ben segur que molts joves futbolistes fan servir aquesta expressió i no saben que prové d'un ciclista que va canviar l'esport al nostre país.

Les seves actuacions van transformar la Volta a Catalunya en un fenomen de masses. La gent de tot el país el coneixia i era una estrella nacional, al nivell de futbolistes com Samitier. En aquells moments, la Volta Catalunya ja s'havia professionalitzat, tenint en compte que les dificultats de l'època i les rutes seguien sent enormes i no tenien res a veure amb el ciclisme actual. La carrera tenia nou etapes, nombrosos corredors internacionals i les poblacions on finalitzaven les etapes eren una autèntica festa. Mariano Cañardo va ser el primer gran ídol de masses el ciclisme i la seva gran expansió va ser a la Volta a Catalunya.

Cañardo va guanyar la seva primera Volta a Catalunya l'any 1928. Aquella Volta tenia més etapes que totes les anteriors, un total de nou. Els 63 corredors que hi varen participar eren conscients de que els dos ciclistes que lluitarien per la victòria serien els locals Mariano Cañardo i Muç Miguel. El francès Fontan havia caigut al Tour de França i

estava lesionat. El gran duel entre els dos es va viure a les rampes de la Collada de Toses. La muntanya i les pendent dels ports començaven a ser el que més espectacle donava a la carrera. Cañardo es va beneficiar d'una punxada de Miguel i va sentenciar la que era la seva primera Volta a Catalunya. Com s'ha explicat anteriorment, no seria la última, ja que el de Sant Andreu es convertiria en una llegenda de la prova guanyant set vegades la cursa.

Mariano Cañardo (segon) i Mus Miguel (primer), en plena lluita a la Volta de l'any 1928. Foto: Arxiu Volta

L'any 1929 la Volta a Catalunya ja era una realitat. La internacionalització de la carrera va fer que arribés a Barcelona un potent equip belga capitanejat per Jean Aerts. Tot i que Aerts es va proclamar guanyador de cinc etapes, Mariano Cañardo va aconseguir guanyar la carrera per segona vegada consecutiva. El domini va continuar l'any següent, al 1930, on l'ídol català es va emportar quatre etapes i altre cop, la general. Per respondre a l'amor de la societat catalana, Cañardo va voler arribar en solitari a Barcelona, en l'última etapa. A la pujada final a Montjuic, amb una multitud acompanyant la seva escalada, Cañardo va deixar els seus rivals enrere i es va plantar tot sol a l'arribada, fent delirar a tot el públic present.

Tot i la mitificació de Cañardo, l'any 1931 no va poder guanyar la carrera, demostrant que era humà. El ciclista valencià Salvador Cardona li va robar el seu tro. En un frec a

frec incessant entre ambdós corredors, Cañardo va punxar la roda baixant el Coll de Parpers i Cardona li va treure un minut a l'arribada. Tot i els intents de reacció del català-navarrès a les següents etapes, l'organització el va sancionar amb cinc minuts per fer d'intermediari amb un bidó d'aigua i la possible remuntada va quedar enterrada. Com a fet destacable, la Volta de 1931 va ser la primera que va tenir un final d'etapa fora dels límits de territori català. La segona etapa, de 239 quilòmetres, va començar a Reus i va finalitzar a Alcanyís (Aragó).

El periodista Isaac Vilalta, fa una comparació interessant del que passava a la Catalunya dels anys 30 amb Mariano Cañardo, i el que passa amb el futbolista Leo Messi a l'actualitat, on el futbol i el Barça dominen tot el panorama mediàtic i esportiu.

La Volta en els seus anys daurats, que n'ha tingut molts, per exemple els anys 20-30, en el que el ciclisme i l'esport tenien un pes important a la societat catalana, aquells anys en el que el ciclisme i la boxa era l'esport principal a Catalunya, més que el futbol, en aquells moments el ciclisme tenia una transcendència màxima a la societat. L'època gloriosa de Cañardo, amb els texts de Planes, en els que deia que Cañardo i Samitier eren els ídols locals, se'm fa impensable que ara s'apleguin centenars i milers de persones per veure el Purito i posar-lo a l'alçada de Messi, i abans passava.

2.4. La popularització del ciclisme durant la II^a República (1931-1936)

En plena eclosió del fenomen Cañardo, Catalunya va entrar en un nou escenari polític l'any 1931. Les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931 van fer caure la monarquia i Francesc Macià, líder d'Esquerra Republicana de Catalunya va proclamar la República catalana el 14 d'abril, poques hores abans que a Madrid es procedís a proclamar la Segona República espanyola. L'esport, el ciclisme i la Volta a Catalunya també es van veure influenciats per aquests canvi social i polític. La popularització de l'esport en les classes més baixes es va confirmar i va augmentar fins a ser considerat un fenomen de masses.

Les institucions treballaven per donar facilitats a la població en la pràctica de l'esport. La creació l'any 1936 del Comitè Català Pro Esport Popular n'és la mostra. Els sectors catalanistes de la societat civil treballaven construint i facilitant noves infraestructures per donar eines i llocs per poder imitar als grans ídols esportius. La democratització i internacionalització de l'esport i de Catalunya es fa visible en el fet de que la Volta va permetre ja la participació d'atletes estrangers amb regularitat i amb la figura de Mariano Cañardo, que es va convertir en un autèntic mite per a la població.

Una multitud d'espectadors esperen el pas de la Volta a Catalunya de l'any 1935 a la Plaça Espanya. Foto: Arxiu Volta

L'arxiconegut Cañardo volia tornar a ser el rei de la Volta l'any 1932. Amb una participació cada vegada major i de més qualitat, aquest cop, 110 participants, amb ciclistes europeus de molt nivell, les coses no van començar bé per a Cañardo. No va aconseguir guanyar cap de les quatre primeres etapes i els aficionats i periodistes dubtaven de la seva reacció. A la sisena etapa, entre La Seu d'Urgell i Girona, Cañardo ataca i aconseguix obrir forat. El que era líder de la carrera, el belga Dignef, va ser atropellat per una motocicleta i va perdre tota la renda obtinguda. Mariano Cañardo es va vestir de líder una vegada més i va aconseguir el seu tercer triomf a la carrera catalana.

Els dos anys següents, 1933 i 1934, la Volta va acollir un reguitzell important d'estrelles internacionals, sobretot italians, francesos i belgues. A la tercera etapa del 1933, amb l'italià Bovet escapat, Cañardo va trencar una roda i decideix retirar-se. Bovet, que arriba amb mitja hora d'avantatge, va aconseguir un temps preciós que li permet proclamar-se guanyador al final de la carrera. L'any següent, al 1934, Cañardo tampoc pot vèncer, tot i que tot semblava indicar que així ho faria. El navarrès anava líder de la prova, però a la cinquena etapa, amb arribada per primer cop a Andorra, va patir diverses punxades i avaries que li van fer perdre molt de temps. El vencedor de la Volta a Catalunya de l'any 1934 va ser l'italià Bernardo Rogora. Cal esmentar que la Volta de l'any 1934 va ser innovadora en diversos sentits. La carrera va tenir 10 etapes, cosa que mai havia passat. També per primer cop, es va establir un premi per al millor corredor a la muntanya. I l'última novetat és que es va instaurar un contrarellotge individual, 55 quilòmetres en solitari entre la Bisbal de l'Empordà i Girona. Tot i ser quart a la general, Cañardo es va endur el premi de ser el guanyador de la primera contrarellotge de la història de la Volta.

Després d'un parèntesis de dos anys de victòries italianes, Cañardo va signar el seu quart triomf l'any 1935. Enmig d'una terrible crisi política internacional, els corredors estrangers no es van presentar a la sortida i això fa que només 61 corredors disputessin la prova. Enmig d'una ascensió meteòrica de la carrera, els conflictes van truncar de cop i volta la seva internacionalització i expansió. Sense rivals internacionals de nivell, Mariano Cañardo es va emportar la victòria sense masses dificultats. L'any 1936 la Volta es va poder celebrar per ven poc. La carrera es va disputar entre el 13 i el 21 de juny i l'aixecament militar es produeix un mes després. La participació, com havia passat l'any anterior, segueix estant afectada per la crisi internacional i només van poder venir ciclistes belgues i holandesos. A la segona etapa de la carrera, entre Manlleu i Girona, Cañardo va perdre 16 minuts per culpa d'una punxada. Tot semblava indicar que no podria aconseguir el seu cinquè triomf a la Volta, però l'heroi va ser capaç d'aconseguir-ho.

En una quarta etapa infernal camí de Manresa, on el fred, el vent i la pluja van fer retirar-se a 37 corredors, Cañardo va guanyar a la capital del Bages i va recuperar 10 minuts al líder. En aquesta dantesca etapa, alguns corredors es van aturar a les fondes del pobles per menjar i escalfar-se (Vallbona, 2011). La contrarellotge celebrada a entre Tarragona i Vilafranca del Penedès va servir a Cañardo per acostar-se una mica

més al líder Bonduel. Només 17 segons separaven el primer i el segon a falta d'una sola etapa, amb final a Barcelona. 70.000 aficionats van omplir a arrebossar el circuit final de Montjuic per veure la remuntada del seu heroi. A la tercera de les deu voltes programades al circuit final, Cañardo ja va deixar enrere al seu rival i va marxar. Amb les ales que li va donar un públic completament embogit, Canyardo va aconseguir el seu cinquè títol de la Volta.

Pocs dies després d'acabar la carrera, va esclatar la Guerra Civil espanyola i la Volta a Catalunya no es va tornar a disputar fins a l'any 1939.

Alfredo Bovet, guanyador de la Volta de l'any 1933, amb Francesc Macià. Foto: Arxiu Volta

2.5. Aturada per la guerra (1936-1944)

L'eclosió de Cañardo i la bona organització de la Unió Esportiva de Sants van fer que la Volta fos un referent esportiu del país abans de l'esclat del conflicte bèl·lic entre nacionals i republicans. La guerra va aturar la competició durant dos anys, 1937 i 1938. Al 1939, amb penes i treballs, es va poder tornar a disputar. La postguerra i la Segona Guerra Mundial van marcar temps difícils per la Volta Ciclista. Faltaven corredors internacionals, materials, suport... tot era més difícil en temps convulsos. Catalunya era una país en ruïnes, tan l'economia com la societat estaven enfonsades i s'havien perdut tots els avenços de societat moderna equiparada amb les grans capitals de tot Europa.

El bàndol guanyador va perseguir els perdedors, la cultura catalana i les seves institucions, que van ser clausurades. La Volta a Catalunya és en aquest moment un reflex del país. Es va tornar enrere. A l'edició de l'any 1939 hi van participar uns 40 corredors, sense cap ciclista estranger a la línia de sortida, situada a la Plaça Monumental. El recorregut no va presentar molta duresa en quan a desnivell, ja que l'estat de les carreteres després dels bombardejos i de la guerra, ja era prou lamentable. En el pla purament esportiu, Mariano Cañardo, que s'havia pogut seguir entrenant a l'estranger durant el conflicte, va continuar amb dominant amb mà de ferro i va guanyar la seva setena i última Volta.

Les autoritats franquistes al podi de la Volta fent la salutació feixista, any 1939. Foto: Arxiu Volta

L'historiador Carles Santacana destaca que la guerra va afectar sobretot a la pràctica de l'esport entre la població, i no tant en l'aspecte d'espectacle que ja s'havia consolidat en els anys anteriors a l'esclata del conflicte:

La guerra civil va ser un fre no tant en l'aspecte de l'espectacle, sinó un fre a intentar que hi hagués més possibilitat de pràctica. De que la gent dels sectors populars poguessin accedir a la pràctica esportiva. Als anys 30 lentament es començava a promoure i va quedar frenat de cop.

L'any 1940 la Volta ja va poder comptar amb corredors estrangers, tot i que els 65 participants indiquen encara que la pràctica esportiva no era gens fàcil en temps de conflictes a Europa. Mariano Cañardo, convençut en sumar el seu vuitè triomf, va tenir molt mala sort. Punxa la roda a la contrarellotge inicial i a la setena etapa trenca la cadena. Massa temps per poder recuperar. El luxemburguès Christophe Didier va vèncer la prova i Cañardo va ser tercer, a 8' 59'' del vencedor.

Vicente Carretero i Fermin Trueba escalen el Port de la Bonaigua, a la Volta de l'any 1940. Foto: Arxiu Volta

El dia 1 de setembre de 1941 es va iniciar la segona guerra mundial. Els corredors estrangers no van poder participar a una Volta que es va tornar a disputar al mes de setembre, concretament del 6 al 14. Aquest emplaçament al mes de setembre ja no es tornaria a canviar fins a l'any 1995. La Volta de l'any 1941 va tenir una novetat significativa. El FC Barcelona i el RCE Espanyol, els principals equips de futbol de la

ciutat de Barcelona, van presentar dos conjunts ciclistes a la línia de sortida. La rivalitat existent als estadis es va traslladar a la carretera. Per primer cop també, la marca de pneumàtics Pirelli va patrocinar el Gran Premi. Sebastià Masdeu, el primer guanyador de la Volta, va ser el director de la carrera.

Igual que en l'anterior edició, Mariano Cañardo tampoc va tenir sort. Va patir una forta caiguda als voltants de la ciutat de Vic i va quedar lesionat. Tot i les múltiples ferides, Cañardo va demostrar la força de voluntat dels ciclistes de l'època i va acabar la prova en la posició 34. Després de 13 Voltes consecutives aconseguint almenys una victòria d'etapa, el mite dels aficionats i de la carrera, ja no tornaria a guanyar més. La general de la carrera se la va emportar un corredor del FC Barcelona, Antonio Andrés Sáncho. L'any 1942 va ser el darrer en que Mariano Cañardo va participar a la Volta. Tot i que va acabar lluny a la general, la seva experiència va resultar crucial perquè un company d'equip, Federico Ezquerro, fos el vencedor. Per primer cop a la història, es van instaurar les bonificacions de temps.

Rubèn Peris, president de la Volta, va tenir l'oportunitat de conèixer personalment a Mariano Cañardo, i es desfà en elogis cap a la seva persona:

Vaig tenir la satisfacció de conèixer-lo personalment. Un personatge excepcional del món del ciclisme, una gran persona. Per mi és una icona de la Volta.

Nieves Moya, cap de premsa de la Volta a Catalunya, té clar que la influència de Cañardo ha estat fonamental per la Volta:

Mariano Cañardo és sense dubtes un dels homes que ha marcat per sempre la Volta a Catalunya.

El periodista Isaac Vilalta, també té paraules d'elogi per explicar el que va significar Cañardo i fa una reflexió interessant del ressò i reconeixement que ha tingut la seva figura a l'esport català actual.

El premi al millor català de la Volta encara el dona la seva filla i porta el seu nom. Això ho diu tot. El problema amb aquests noms és que ens falta la perspectiva, tant per bo com per dolent, potser l'inflam i no n'hi havia per tant, o potser no, com jo penso, li donem menys importància de la que es mereixia. Un ciclista que va guanyar nou o deu Voltes, amb una personalitat i un carisma fora de la carrera... el problema és més en la societat i en la cultura del país que no en la pròpia Volta, que sí que respecta la seva figura.

En la XXIII edició de la Volta, celebrada l'any 1943, va continuar el domini dels corredors del FC Barcelona. Julian Barrendero en va ser el guanyador. Quatre anys després de la guerra, la Volta segueix adaptant-se al moment. Els clubs de futbol són els gran protagonistes, hi participen per exemple, l'Espanyol, el CD Villafranca, l'AC Montjuïc o el CD Mataró. La UD esportiva Sants és el gran rival del Barça, amb més de 15 corredors. Les marques de material, arruïnades amb la guerra, comencen a tornar

progressivament. L'any 1944, Miquel Casas, del Provenzalense, s'emporta la carrera amb una actuació impressionants pujant l'alt de Collsacreu.

La dècada de 1940 està marcada per la postguerra, la repressió als vençuts, les cartilles de racionament i la política autàrquica que va enfonsar l'economia i va abocar a la misèria bona part de la població. El panorama esportiu no era pas millor. El nou regim agafa l'esport com a eina política, de manera que l'esport passa a estar subordinat a la política franquista. La Volta no en va ser una excepció. Els recorreguts, els cartells, la participació, els materials... tots se'n va ressentir.

La direcció esportiva a Espanya estava en mans de la Falange, que controlava totes les activitats i els moviments de les associacions i entitats, que, lògicament, havien de mostrar la seva simpatia pel cabdill i pel nou règim instaurat. No es podia fer res en el pla esportiu que no passés per el control de la Falange i per tant, els esdeveniments esportius es van transformar en una eina política. La interpretació del cara al sol i els braços alçats eren un fet innegociable en tot esdeveniment. D'aquesta manera, es convertia en un aparell propagandístic amb la finalitat de captar nous membres. Així explica la relació entre esport i dictadura l'historiador Carles Santacana.

L'esport fins a la guerra civil havia tingut una organització feta sense cap interferència ni intervenció de l'estat. Es feia a partir dels clubs, que lliurement creaven les seves federacions i no hi havia cap reglamentació estatal que hi intervingués. En canvi després de la guerra, l'esport passa a ser controlat directament per la Falange, a través de la Delegación Nacional de Deportes, per tant l'esquema canvia totalment. Es controla des de dalt. Si ho controla, també s'intenta apropiat dels èxits esportius.

Aquesta utilització de l'esport per part del règim franquista és un mirall del que ja havia fet Adolf Hitler amb les seves joventuts, i era una estratègia practicada pels règims totalitaris del moment, també a l'URSS estalinista. Però a més del control de l'esport, la població no vivia un moment idoni per a practicar-lo. Després dels milers de morts i exiliats, la gent pensava en sobreviure als racionaments com bonament podria. Per aquest motiu, la practica esportiva va passar en un segon pla respecte les prioritats de la població en els primers anys de dictadura. Les instal·lacions esportives van quedar destruïdes i les que no, es van utilitzar amb finalitats militars.

Esports que no necessiten massa equipament, com el bàsquet, es fan més importants en detriment d'altres com el ciclisme. El bàsquet es va difondre en aquesta època gràcies a les congregacions religioses. Al igual que feia la dictadura, l'església també va aprofitar l'esport com a eina d'evangelització, i el bàsquet en va ser el seu referent. Adaptar l'esport al final de la guerra és realment complicat i amb el pas dels anys, molt a poc a poc, es comença a recuperar. La Volta, com tots els esdeveniments esportius, no s'escapa d'aquest retrocés.

Ciclistes alemanys amb la indumentària de l'Alemanya Nazi. Foto: Arxiu Volta

2.6. 25è aniversari (1945)

L'edició de l'any 1945 va ser més que especial. La Volta a Catalunya complia 25 anys i va celebrar un recorregut inèdit per celebrar les bodes de plata. La UE Esportiva Sants va organitzar una carrera de 14 etapes, la més llarga de tota la història de la Volta. Les 14 etapes incloïen dos dobles sectors, és a dir, un total de 16 parcials. Es va celebrar del 2 al 16 de setembre i va tenir temps de recórrer pràcticament la totalitat del territori català. La carrera es va iniciar amb el ja tradicional Circuit a Montjuïc, que donava el tret de sortida a la Volta des de l'any 1940.

Miguel Artemán, el fundador, Sebastià Masdeu, Josep Magdalena i Joan Martí van donar la sortida a aquesta edició tan celebrada davant de 20.000 persones. La Volta va passar per Manresa, Reus, Tortosa, Tarragona, Valls, Tàrrrega, Gironella, Tremp, La Seu d'Urgell, Palafrugell, Girona, Manlleu, Lloret de Mar i Granollers, abans de tornar a Barcelona. Una festivitat per a tot el territori, que va poder deixar enrere els maldecaps de la guerra per uns moments gaudir com mai dels corredors de la seva carrera preferida. 44 corredors van començar la cursa. Tot i que la II^a Guerra Mundial ja havia arribat a la seva fi, els corredors internacionals encara tenien dificultats per viatjar. Diversos problemes amb els visats van impedir que un equip belga i un luxemburguès arribessin a temps. Només hi va haver un equip estranger, concretament suís, amb Zimmermann al capdavant.

Equip de la Unió Esportiva de Sant per a una Volta a Catalunya del anys quaranta. Foto: Arxiu Volta

Bernardo Ruiz, la gran revelació de la temporada ciclista, va ser el guanyador d'una carrera que va tenir un final èpic. A l'última volta al circuit de Montjuic, amb la general decidida, un gos es va posar al mig de la carretera i els corredors el van esquivar com bonament van poder. Només un hi va impactar de ple, i era el líder, Bernardo Ruiz, que va donar una capitomba i va destrossar la bicicleta. Ruiz es va aixecar, es va posar la bici a les espatlles i va creuar la línia de meta caminant. Els milers d'aficionats allí presents el van cridar i aplaudir com mai. Una manera curiosa d'acabar l'edició número 25 de la Volta a Catalunya. (Dorronsoro, 2007).

Caiguda de Joaquin Olmos a la Volta a Catalunya de l'any 1945. Foto: Arxiu Volta

2.7. L'aparició de Miquel Poblet (1946-1965)

Superada l'edició especial dels 25 anys, la Volta a Catalunya va entrar en una etapa de confirmació. La guerra civil i les guerres mundials havien acabat, cosa que va permetre a la carrera i a l'esport ciclista en general tornar a evolucionar definitivament cap al professionalisme, cap a l'esport tal i com coneixem avui.

Tot i que el règim i la repressió franquista seguien ben vigents, poc a poc la Volta recuperava una normalitat necessària a pesar de les reticències de les autoritats franquistes. L'any 1946, Francesc M. Peris i Ramon Torres publiquen un article a El Noticiero Universal on es mostra de primera mà el que la Volta a Catalunya significa per al país.

“La Volta a Catalunya és, en primer terme, la festa dels ciclistes, però també és la festa esportiva de tot Catalunya. La gran manifestació anual uneix i fa resplendir l'edat, la història i la vitalitat esportiva de la nostre regió. Quan s'esmenten esdeveniments de naturalesa que deixen un regust de satisfacció i orgull als nostres esportistes, per la seva popularitat i transcendència internacional, la “Volta” ciclista a Catalunya hi figura en primer terme”.
(Vallbona, 2011).

En plena dictadura, una Volta regional és una gran reivindicació que no van poder aturar, la força i embranzida social i esportiva que tenia la prova en aquella època, va ser tant forta que ni la potent dictadura de Franco va silenciar.

En el pla esportiu, la Volta va entrar en una època sense un clar dominador. Els temps de Cañardo ja eren història. La professionalització de l'esport i el consegüent retorn definitiu dels corredors internacionals van fer que les Voltes fossin molt més disputades i que la competitivitat augmentés de manera ferotge. L'any 1946 la carrera la va guanyar Julian Berrendero, de l'equip Chicles Tabay. Berrendero, que ja havia vençut el 1943, tenia com a company d'equip a un jove ciclista de Montcada i Reixac anomenat Miquel Poblet. La Volta de l'any 1946 va ser la primera que va disputar Poblet, el següent ídol de masses català després de Mariano Cañardo.

A l'edició de 1947, Miquel Poblet ja va guanyar tres etapes, la segona, entre Barcelona i Vic, la setena, entre Igualada i Tortosa, i la última, amb final a Barcelona. Tots tres triomfs van ser a l'esprint massiu. A la general, Poblet va quedar a la cinquena posició, a més de mitja hora de diferència del guanyador d'aquella edició, Emilio Rodríguez. El mateix ciclista, que pertanyia a l'equip organitzador de la prova, la UE Sants, va repetir victòria a l'edició de 1948. Rodríguez, amb un equip molt potent, no va tenir problemes en revalidar el títol gràcies a la seva victòria a la quarta etapa, amb escalada a la collada de Toses i meta a Andorra. El jove Miquel Poblet va guanyar al 1948 dues etapes, a Reus i a Manresa. Al 1949, després de vuit edicions amb victòries de corredors espanyols, un ciclista estranger va tornar al més alt del podi de la carrera catalana. Va ser el francès Émile Rol. El més destacat d'aquell any, però, va ser Miquel

Poblet. El de Montcada va obtenir quatre triomfs d'etapa. La casualitat va fer que el guanyador fos un francès, el primer cop que la Volta ciclista a Catalunya va fer arribar una etapa a França. Concretament va ser a Perpinyà, on moltes famílies catalanes s'havien exiliat durant la guerra civil. La càrrega sentimental d'aquella etapa va ser molt gran. (Dorronsoro, 2007). En plena dictadura, la Volta es va atrevir a realitzar aquest "homenatge" cap als exiliats. Una mostra de que la carrera és més que un simple esdeveniment esportiu. Així relata Carles Santacana aquests petits redutes de protesta i record envers la identitat perduda de Catalunya.

Intentava mantenir alguns elements d'identitat. Si són molt evidents la dictadura els prohibeix. Però si són més encoberts ambigus, pots provar-ho. Per fer-ho hi ha d'haver intencionalitat. La Volta la tenia, perquè venien d'on venien, d'altres no s'ho van plantejar mai.

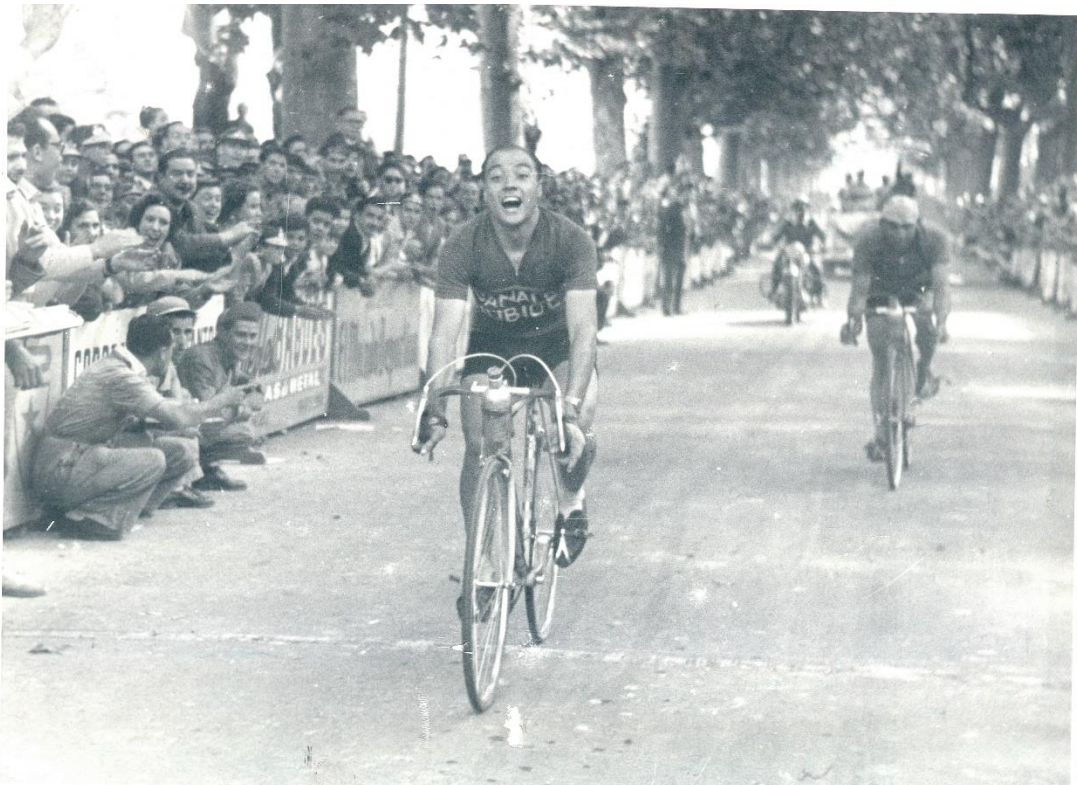

Els corredors entren al circuit de Montjuïc a la Volta de l'any 1949. Foto: Arxiu Volta

La trentena edició de la Volta ciclista a Catalunya, l'any 1950, la va guanyar Antoni Gelabert, que va ser líder des de la primera a la última etapa, demostrant una gran regularitat. El recorregut no va presentar gaire duresa, era molt pla i poc selectiu. Per aquest motiu, i també per la baixa de Poblet, la Volta no va tenir un lluïment excessiu. Al 1951 hi van haver novetats importants. El diari El Mundo Deportivo va tornar a organitzar la carrera juntament amb la Unió Esportiva Sants. Per primer cop a la història, la carrera no va començar des de Barcelona. Ho va fer des de Sant Esteve

Sesrovires, davant de la fàbrica Caves Canals i Nubiola. Com va passar a l'edició anterior, el guanyador de la primera etapa es va emportar el triomf final. Va ser l'italià Primo Volpi, que amb un equip molt ben organitzat, va fer bo l'atac de la primera etapa a l'altura d'Olesa de Montserrat. Miquel Poblet, que va tornar a la carrera després d'un any d'absència, gairebé sense equip, va aconseguir firmar dues victòries d'etapa. Com a detall negatiu, a la Volta del 1951 va morir el primer ciclista a la carrera. Va ser el corredor de la UC Terrassa Emili Martí, que va xocar contra una camioneta que circulava en sentit contrari a Pla de Sant Tirs. Martí va patir una fractura de cràni i va morir a l'hospital de la Seu d'Urgell. Era la primera mort d'un corredor des de la primera edició de la Volta. La commoció provocada per la mort d'Emili Martí va ser molt gran. Es va col·locar una placa al lloc de l'accident i l'endemà els corredors, al passar pel lloc de l'accident, van parar i van resar tots junts. (Dorronsoro, 2007).

Al 1952, la Volta va tornar a la seva sortida habitual, el circuit de Montjuïc. Miquel Poblet, després de guanyar nombroses etapes en les Voltes anteriors, va aconseguir la seva primera victòria a la classificació general. El ciclista català va patir per vèncer. Després d'agafar el maillot de líder a la primera etapa, va tenir mala sort i va patir moltes punxades. Va tenir un important frec a frec amb els corredors de l'equip italià, els grans rivals. Poblet va vèncer tres etapes i va guanyar la carrera gràcies a les bonificacions.

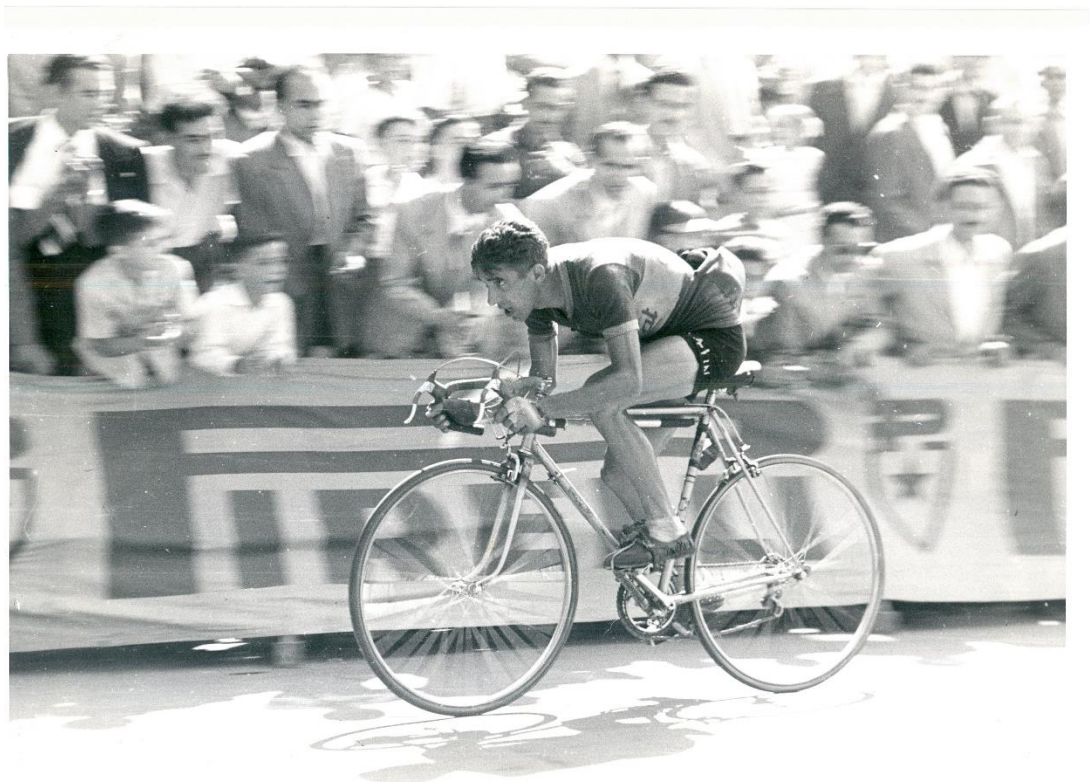
Miquel Poblet guanya l'etapa entre Valls i Ripoll de la Volta a Catalunya de l'any 1952. Foto Arxiu Volta

La multitud reunida a Barcelona va aclamar el seu nou ídol, que es va emportar 20.000 pessetes de premi. Al 1959 els equips es van formar per regions. Hi havia Aragón-Navarra, Balears Coñac-Decano, Catalunya-Cacaolat, Galicia-Asturias entre altres, i també els estrangers, Alemanya Mutua General de Seguros, Bèlgica i Itàlia Cafeteras Gaggia. Aquesta nova formació de les plantilles va permetre que assistissin els millors ciclistes de cada zona geogràfica. Amb el desgast produït per etapes de gairebé dos-cents quilòmetres, el corredors havien de recarregar forces. Com a curiositat, aquest és el menú que els esperava a Granollers, al final de la tercera etapa. Sopa de pasta vitaminada "Riera i Marsà", un parell d'ous frescos, vedella estofada amb puré de patates, pollastre amb patates i tomàquet, pressec amb almívar, fruites de "Cal Monic" y sucre en totes les taules. (Dorronsoro, 2007).

El menjar copiós dels ciclistes no va impedir a Salvador Botella, de l'equip de València, guanyar la carrera. Miquel Poblet, amb una lesió, només va poder guanyar la primera etapa. El Gran Premi de la muntanya el va guanyar un jove Federico Martin Bahamontes, ciclista que donaria molt a parlar en un futur no gaire llunyà. A l'edició de 1954 es va abandonar la formació d'equips regionals i es va tornar al de sempre, els equips comercials. Les millores econòmiques començaven a arribar i la UE Sants va doblar els premis per als vencedors. Walter Serena, ciclista italià, va guanyar la Volta i es va emportar 36.000 pessetes. Miquel Poblet, vencedor de quatre etapes, s'emporta més de 41.000 pessetes.

El ciclisme comença a entrar de ple en el professionalisme i la Volta, després de les dificultats passades, ha de fer un esforç per mantenir la carrera i l'interès dels corredors cada vegada més professionals. Com a mostra de que les estratègies començaven a aflorar, l'edició de 1955. El guanyador de la classificació general, José Gómez del Moral, no va guanyar cap etapa. El seu conjunt, el Minaco-Gorila, va controlar la carrera en tot moment per a ell i va demostrar que això ja no era un esport individual, sinó que les tàctiques d'equip eren tan vàlides com una potencia descomunal de només dues cames. Podríem afirmar que les de Bahamontes, que segons la premsa de l'època, no va guanyar la carrera per falta de control del seu equip. Miquel Poblet no va participar en aquesta edició.

Aniceto Utset, corredor terrassenc, va guanyar la Volta al 1956. També sense guanyar cap etapa. Va aconseguir una bona renda a la cinquena etapa amb final a Vinaròs i el seu equip, el RCD Espanyol-Mobylette va saber administrar la distància. Miquel Poblet, el de Montcada, ídol ciclista català en aquella època, va patir una dura caiguda i no va poder lluitar per la general. Tot i això, Poblet fa afegir al sac tres etapes més, a Igualada, Reus i Barcelona. L'edició de 1957 la va guanyar Jesús Loroño, que va reviure el duel de la Vuelta a España del mes de maig amb Federico Martin Bahamontes. En una guerra a mort entre les dues grans i potents esquadres Faema i Mobylette, Loroño, pràcticament sense equip, s'aprofita de les punxades de Bahamontes camí de Puigcerdà i firma una victòria sensacional. Com no podia ser d'altre manera, el català Miquel Poblet aconsegeix dos nous triomfs d'etapa.

Bahamontes corona en primera posició un port de muntanya, la seva especialitat. Foto: Arxiu Volta

Al 1958, per primer cop un corredor belga, país amb gran tradició ciclista, va guanyar la Volta a Catalunya. El seu nom era Richard Van Genechten. Ho va aconseguir gràcies a les poques ganes mostrades pels grans favorits, que es van marcar massa entre ells, i per la mala fortuna d'Aniceto Utset, que trenca la bici en dues ocasions a l'última etapa entre Berga i Sallent quan era líder i estava apunt de firmar la seva segona Volta. L'ídol Poblet va guanyar aquest cop només una etapa, amb final a Granollers. Al 1959, Mariano Cañardo va ser el director de la carrera. Salvador Botella, guanyador l'any 1953, va repetir triomf gràcies al potent equip Faema, que tenia com a director a Bernardo Ruiz, antic vencedor de la carrera. Tot i passar una malaltia i patir moltíssim, Poblet s'emporta al 1959 tres etapes.

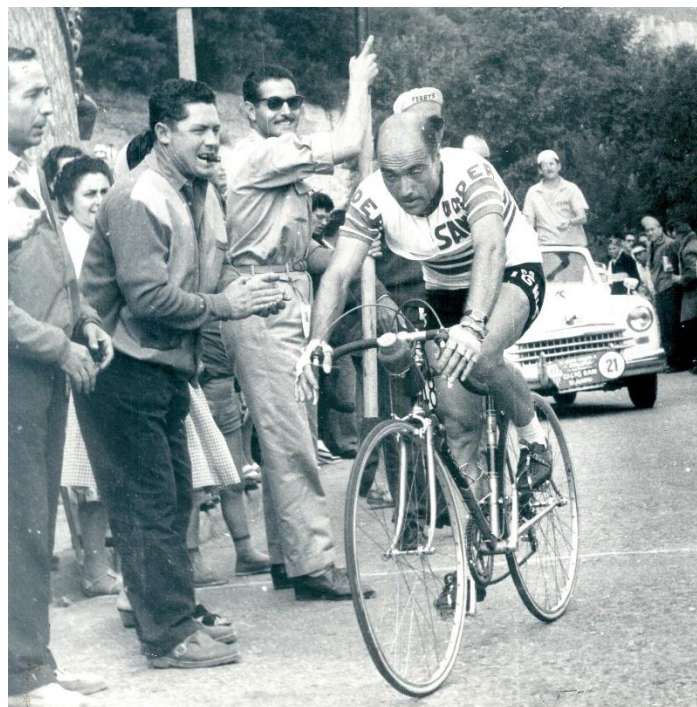
Al 1960 Poblet disputa la seva última Volta a Catalunya. I s'acomiada de la millor manera, amb la seva segona victòria a la general. La carrera és un duel constant entre Poblet i Gómez del Moral. Gràcies a l'experiència obtinguda en una trajectòria impecable en el ciclisme català, espanyol i europeu, i també gràcies a la potencia del seu equip, el Ferry's, Poblet aconsegueix vèncer tres etapes i proclamar-se vencedor final de la general després de vuit anys. Miquel Poblet s'acomiada de la Volta Catalunya amb un rècord que ningú a pogut superar i molt difícilment ningú superarà mai. El ciclista de Montcada va aconseguir ni més ni menys que 33 victòries d'etapa.

Però Poblet no només va triomfar a la Volta. En la seva etapa com a professional, entre 1944 i 1962, va aconseguir 62 victòries i va marcar un abans i un després en el ciclisme espanyol i català. Va ser el primer gran sprinter espanyol i fins a l'arribada d'Oscar Freire, a la dècada dels 2000, l'únic que va trobar l'èxit. Els seus dos triomfs a la Milà-San Remo (1957 i 1959), una de les carreres d'un dia més prestigioses del calendari ciclista, han sigut al llarg dels anys una fita inigualable per cap ciclista nacional. En el seu palmarès hi ha 20 etapes del Giro d'Itàlia, 3 etapes del Tour de França i 3 etapes de la Vuelta a España. Com a fita important, Poblet va ser el primer corredor espanyol en portar el prestigiós maillot groc de líder del Tour de França, l'any 1955. I per encara més gloria per al de Montcada, un any després, al 1956 va ser el primer corredor en tot el món a firmar una victòria a les tres grans del calendari al mateix any, Giro, Tour i Vuelta. En paraules de la cap de premsa de la Volta a Catalunya, Nieves Moya:

Mariano Cañardo va marcar la Volta, però Miquel Poblet va marcar el ciclisme català.

Sense cap mena de dubte, Miquel Poblet va ser i segueix sent avui en dia el millor ciclista català de tots els temps. Només el Purito Rodríguez de l'actualitat posa en dubte aquesta afirmació. Com a català, va deixar empremta a la carrera de casa, amb un record que mai ningú podrà superar. Isaac Vilalta, periodista especialitat en ciclisme, valora si Miquel Poblet és el millor corredor català de tots els temps:

Si no tinguéssim el Purito d'aquests últims anys, seria innegable. Ho podríem discutir. No et diré que el Purito sigui millor, però si que crec que es discutible. Les dues Milan-San Remo de Poblet tiben molt, però el Purito ha fet podi a les tres grans, ha fet podi al mundial, ha guanyat etapes, ha guanyat clàssiques. Els dos estan allà.

Miquel Poblet a l'any 1960, seria la seva última participació a la Volta. Foto: Arxiu Volta

La societat catalana, tot i el vigent franquisme, segueix el camí de la Volta. O podríem dir que és al revés, la Volta segueix els passos de Catalunya. Si la carrera passa una època complicada en la postguerra, a partir de meitat dels 50 i principis dels 60 comença a mostrar una certa recuperació, no definitiva, ja que els problemes, sobretot econòmics, segueixen, però sí en el pla purament esportiu. Són temps de canvis. Com a país, Catalunya comença a despertar després del fort cop de la guerra, que provoca mort destrucció i repressió. L'any 1951, la vaga de tramvies és una primera mostra. El 1958 es constitueix el Consell de Forces Democràtiques de Catalunya. I Espanya segueix el mateix camí, ja que al 1951 entra a l'OMS, al 1953 a la UNESCO i al 1955 a l'ONU. Aquesta lleugera obertura a l'exterior beneficia a les aspiracions catalanes i sobretot a la seva economia. A nivell econòmic Catalunya comença a revifar per primer cop després de la guerra i la comunitat lidera el creixement a Espanya. L'arribada de molts immigrants en busca d'una nova feina ajuden a reactivar progressivament la indústria catalana. Com a fet important per a les aspiracions del catalanisme, al 1961 es funda Omnium Cultural, una entitat que treballa per la recuperació de la llengua i de la cultura tants anys prohibida i castigada.

És aquí quan comencen a sorgir amb timidesa algunes reivindicacions catalanes. Amagades durant molts anys per la dictadura, certa part de la població ja no té por d'expressar el seu desig de parlar en català i de reclamar una cultura pròpia que havia estat esborrada. Com a exemple, la Volta ciclista a Catalunya recupera el seu nom original. Des del 1939, la Unió Esportiva Sants s'havia vist obligada a anomenar la carrera Vuelta Ciclista a Cataluña. Al 1963, la carrera es torna a anomenar "Volta" i sí, ho fa entre cometes, ja que van haver d'enganyar al règim dictatorial dient que era una marca i no una paraula en català, per aquest motiu, el nom de la carrera va començar a posar-se entre cometes. Carles Santacana explica quin paper tenia l'esport català en aquestes reivindicacions nacionals que començaven a treure el cap després de dècades de repressió:

El franquisme va aconseguir separar bastant l'esport del món cultural i associatiu. Abans de la guerra sí que havia estat vinculat. Amb 20, 25, 30 anys de dictadura, era difícil. Tot i així, hi havia minories que ho intentaven. Amb el Barça per exemple, una cosa era tenir de president a als primers anys 60 al president Llaudet, que no es plantejava res envers això, i l'altre amb Montalt o Narcís de Carreres al 68 que és el que diu que el Barça és més que un club. Aquí es comencen a moure coses. On hi havia un ambient de catalanitat sense dubtes era el món excursionista. En el món del futbol, una cosa són les directives i l'altre la gent. En alguns llocs es vivia amb una certa naturalitat expressar-se en català, en el cas del Barça, quan s'inaugura el Camp Nou al 1957, es fa un himne en català, el Sagarra fa un poema en català. Eren petites mostres, però molt puntuals.

Fins a arribar a la dècada dels 70, la Volta a Catalunya viu un període poc ric a nivell esportiu. Els problemes econòmics que patia la carrera van amenaçar amb la suspensió de la prova i això va repercutir en la participació. A l'any 1961 va guanyar un jove

corredor francès que poca gent coneixia, Henri Duez. Al 1962 el ciclista mallorquí Antoni Karmany va liderar el potent equip Kas per obtenir la victòria, en aquella edició, va defraudar el gran favorit, l'italià Gastone Nencini, que va abandonar la prova per la porta del darrere després d'haver cobrat. L'edició de 1923 semblava recuperar atractiu amb la participació de Pérez Francés o Bahamontes. Tot i això, les gran estrelles no van estar a l'altura i la 43ª edició de la Volta la va guanyar Joseph Novales, que va deixar una anècdota curiosa a l'última etapa. Novales no havia pogut conèixer mai a la seva avia, Faustina Pérez. Aquesta va anar a la tribuna de Montjuïc i al veure-la, el guanyador de la Volta va arrancar a plorar. Va ser un moment emotiu. (Dorronsoro, 2007). Les incògnites van continuar al 1964, amb una participació molt pobre, Joseph Carrara, francès, es va aprofitar del control entre els equips espanyoles i va aconseguir el millor triomf de la seva carrera. Al 1965 la Volta a Catalunya es va retransmetre per primer cop a través de la ràdio, a través de Radio Juventud Barcelona, amb José Luis Fernández de Locutor. Tot i això, la carrera tampoc va ser brillant. El conjunt KAS va dominar amb mà de ferro i Antonio Gómez del Moral va aconseguir la victòria. El germà de Antonio, José, ho havia aconseguit just deu anys abans.

Milers de persones omplen les carreteres per veure el pas dels ciclistes al circuit de Montjuïc, any 1953. Foto: Arxiu Volta

2.8. Aire Fresc (1966-1967)

El règim franquista semblava obrir-se a l'exterior per primera vegada. En l'àmbit esportiu, la mostra són els Jocs del Mediterrani de l'any 1955 celebrats a la ciutat de Barcelona. En ells hi van assistir 1.135 esportistes de nou estats mediterranis. Es van celebrar 102 competicions d'un total de 20 esports. Per fer-ho possible, es van millorar els equipaments esportius dels que disposava la ciutat. Es va remodelar Montjuïc, les piscines i es va construir el Palau d'Esports, una fita important per l'època, ja que hi podien assistir 9.500 espectadors. Tot i considerar-se una obertura del règim franquista a l'exterior, l'historiador Carles Santacana creu que s'ha d'interpretar més com a una victòria del règim, ja que aconseguien un reconeixement internacional, de que Espanya era una país normal.

No diria que els Jocs del Mediterrani de l'any 1955 són una mostra d'obertura. El règim ha estat molt aïllat. El que aconsegueix, sobretot al 1953 amb el pacte amb els Estats Units i el concordat amb el Vaticà, és agafar una mica d'aire a nivell internacional. Qualsevol cosa a nivell internacional els interessava moltíssim, ja que vist pel règim, tot el món acceptava que eren gent normal. Havien tingut molts problemes perquè algunes federacions internacionals els acceptessin, una batalla diplomàtica i esportiva. Que es pugin fer aquests jocs, no són els Jocs Olímpics, però són un succedani, també internacional. Pel règim és un èxit que es pugui fer. S'aprofiten infraestructures de Barcelona pensades pels jocs del 36, piscina, estadi... es fa el Palau dels Esports. Per ells és un èxit ja que s'interpreta en clau de reconeixement internacional, d'homologació.

Joan Antoni Samaranch apareix també en aquesta època. L'any 1955 és designat cap d'esports de la diputació i delegat a Catalunya de la Delegacion Nacional de Deportes. Els canvis en els governants de l'esport al règim, com la mort del general Moscardo i l'entrada de José Antonio Elola Olaso, que considerava l'esport una necessitat pública, fan que la revifalla de la professionalització i la difusió de l'esport entre la població sigui ja, definitiva. Els clubs, les federacions, les instal·lacions... comencen tots a presentar nombres de creixement. El FC Barcelona inaugura el seu nou estadi, el Camp Nou, l'any 1957. Al 1956 s'impulsa la Copa d'Europa de futbol. Al 1956 la lliga de bàsquet. I com exemple d'èxits, l'handbol Granollers guanya quatre lligues consecutives entre els anys 1956 i 1960. El canvi de dinàmica envers els primers anys de franquisme és evident. Els anys 60 i 70 presenten un canvi definitiu i inèdit fins aleshores. Tot i això, encara hi ha temes pendents, com la inclusió de la dona a l'esport, que segueix sent totalment nul·la. Més mostres de que l'esport s'estava normalitzant són l'arribada del Tour de França a Barcelona, al 1965, que a més, guanya el català Pérez Francesc.

Després d'uns anys grisos, la Volta va recuperar la frescor l'any 1966. Com passava amb l'esport català i amb les reivindicacions i aspiracions nacionals i culturals de Catalunya, la Volta va recuperar la seva identitat i la seva qualitat de participació. En

aquella edició s'hi va reunir la creme de la creme del ciclisme internacional, cosa que feia moltíssims anys que no passava. Segons algunes fonts, va ser la millor participació internacional de la història. L'impulsor en va ser Josep M. Sentís, que no sense problemes, va aconseguir que vinguessin a córrer la Volta noms com Jean Stablinski, Louis Pfenninger, Walter Godefroot i sobretot, Jacques Anquetil. El ciclista francès, ja en les últimes passes de la seva brillant carrera, havia estat el primer corredor en guanyar cinc Tours de França 1957, 1961, 1962, 1963 i 1964. Lògicament, els corredors estrangers van dominar la prova i van guanyar cada una de les 9 etapes de la Volta. Anquetil no va tenir sort i va patir una punxada camí de la Massana que li va fer dir adéu a les seves possibilitats. Tot i això, va acabar segon a la general i es va emportar una etapa. El vencedor de la carrera va ser un company d'equip d'Anquetil, Arie Den Hartog.

Anquetil, un ciclista perseverant i que li havia dolgut no guanyar a Catalunya, va tornar l'any 1967 a la Volta, disposat a apuntar-la al seu extens palmarès. El francès no va fallar aquest cop. Arropat per un magnífic equip Bic, Anquetil va guanyar la carrera tot i la oposició de Antonio Gómez Moral. Un cop la va guanyar, Anquetil ja no va tornar a la Volta, tot i això, la seva presència va ser clau per revifar la carrera i donar-li un aire fresc que aprofitaria els anys següents per continuar amb la mateixa dinàmica de creixement.

El francès Jacques Anquetil, guanyador de la Volta l'any 1967. Foto: Arxiu Volta

2.9. La gran època d'or de la Volta (1968-1978)

La Catalunya dels anys setanta és la viva mostra de temps de canvis. L'any 1975 va morir el dictador Francisco Franco i la societat va començar una transició cap a la democràcia de la mà del nou rei, Juan Carlos I. A Espanya hi van haver les primeres eleccions democràtiques i Catalunya va recuperar la Generalitat després que al 1977 es derogues la llei franquista (Comes, 1980). La Volta es catalanitza, com ho proven els cartells de l'època. En l'àmbit esportiu, es consolida la professionalització iniciada als anys seixanta. La premsa i la televisió donen molta importància als esdeveniments esportius i això de retruc beneficia a la pràctica esportiva i també als patrocinadors que aposten per ella. L'esport fa les seves primeres passes per ser com ja el coneixem avui en dia.

Eddy Merckx, a la sortida de la Volta a Catalunya l'any 1968. Foto: Arxiu Volta

La Volta a Catalunya de l'any 1968 va ser segons molts, la millor carrera ciclista de tot l'any, millor i tot que el Tour, la Vuelta o el Giro. El gran Eddy Merckx encapçalava una participació espectacular, amb Gimondi o Ocaña al costat. El "Caníbal", una llegenda ciclista, va demostrar de què estava fet i es va emportar la Volta en la seva primera participació. El belga va sentenciar la carrera a la contrarellotge entre Figueres i Roses. Tot i trencar una roda i parar a que li canviessin, Merckx va guanyar l'etapa i es va

assegurar la general d'una Volta que no parava de créixer. El seu triomf va donar prestigi a la carrera i perquè no, també al palmarès d'un jove Eddy Merckx que l'any següent guanyaria el seu primer Tour de França. A l'any 1969, Mariano Diaz va guanyar la Volta gràcies a la seva intel·ligència per obtenir bonificacions. A la general final, Diaz va superar a l'italià Bitossi per només 8 segons.

L'any 1970 la Volta a Catalunya va celebrar les seves bodes d'or, o el que és el mateix, el seu cinquantè aniversari. En referència a aquest aniversari, José Luis Lasplazas va escriure les següents paraules al Mundo Deportivo:

“La Volta no cambia, aunque cambien sus protagonistas, nazcan nuevos ídolos o se olviden viejas figuras. Porque la Volta es hasta un cierto punto el más destacado protagonista de sí misma. Es el único valor que no sufre los embates del tiempo. Al contrario, la engrandecen”. (Dorronsoro, 2007).

En el pla esportiu, la carrera la va guanyar l'italià Franco Bitossi, segon l'any anterior, que va vèncer la primera etapa a Tarragona i va dominar tota la carrera. Un dels grans ciclistes espanyols de l'època, Luis Ocaña, pot vèncer la carrera catalana l'any 1971, un dels millors de la seva carrera esportiva. Ocaña havia guanyat la Vuelta a España d'aquell mateix any i també havia aixecat els braços en dues etapes del Tour de França. A la carrera catalana, s'havia quedat a les portes l'any anterior amb un ferotge atac camí de Puigcerdà. Al 1971 es va poder treure l'espina i va guanyar de manera brillant, tot i queixar-se de que els demès contrincants anaven tots contra ell. Ocaña sentència la carrera l'últim dia, en una contrarellotge disputada a Sabadell, supera al francès Bernard Labordette. Dos anys més tard, al 1973, Ocaña guanyaria el seu primer Tour de França.

I si els noms il·lustres de Merckx, Bitossi i Ocaña havien copat els primers llocs de la Volta en els anys precedents, faltava per fer-ho l'italià Felice Gimondi, un altre gran de la època. Gimondi va guanyar la Volta l'any 1972, després de quatre participacions fallides. Cal destacar que la carrera va augmentar notablement la seva transcendència gràcies als patrocinadors i als mitjans de comunicació. El Banc de Bilbao, Telefónica, TVE i Pegaso van donar una revolada important a l'economia de la carrera. En el pla esportiu, Gimondi va haver d'afrontar les investides de l'equip KAS, que li van posar les coses molt difícils. Tot i així, l'italià va aconseguir una victòria que havia perseguit diversos anys a la carrera catalana. Si aquella va ser una Volta de recompensa, també ho va ser la següent. Al 1973, Txomin Perurena s'emporta una carrera molt emocionant, on els cinc primers de la classificació general només els van separar 44 segons. Ocaña, que aquell any havia guanyat el Tour, va perdre les seves opcions al descens d'Envalira, on va fer un canvi de bicicleta que li va costar la Volta.

Gimondi, guanyador de la Volta de 1972, amb una pubilla catalana. Foto. Arxiu Volta

Aquests anys van ser d'or per a la Volta. L'organització era de gran nivell, l'economia, gracies als múltiples patrocinadors, es trobava ben sanejada i la participació era cada any notable. En aquest moment d'esplendor, només hi trobem un però, i és que s'havia perdut la referència d'un corredor català. Des de Miquel Poblet, els aficionats de Catalunya no havien pogut tenir un ídol local amb el qual identificar-se. Al 1974 Josep Pessarrodona semblava acaparar aquesta atenció. Tot i guanyar l'etapa que acabava a casa seva, Manresa, el català no va poder obtenir el triomf final, que va caure a les mans del francès Bernard Thevenet. La Volta del 1974 va rendir homenatge al FC Barcelona, que complia el seu 75è aniversari. Pessarrodona va acabar en la vuitena posició final i els aficionats catalans seguien veient com cap ciclista local podia estar a l'altura del gran nivell ciclista que imperava al continent europeu.

Al 1975 el nivell de participació va seguir sent elevat, i es que la carrera la va vèncer el guanyador del Giro d'Italia, l'italià Fausto Bertoglio. Tot i així, no ho va tenir gens fàcil, ja que un corredor francès pràcticament desconegut, Michel Laurent, li va posar molt difícil i només va cedir a l'última contrarellotge, celebrada entre Martorell i Terrassa. Al 1976 va saltar la sorpresa. Amb un cartell de corredors brutal, entre ells Bertoglio, Ocaña, Agostinho o De Vlaeminck, el vencedor va ser un ciclista neoprofessional, Enrique Martínez Heredia. El guanyador es va veure afavorit per una escapada forjada a la tercera etapa, entre Oliana i Mollet, quan ell i De Witte s'escapen i aconsegueixen una renda preciosa que li acabarà valent el triomf davant les grans estrelles de la

època. Aquella edició serà recordada per la 4ª etapa, que es va disputar íntegrament a La Rambla de Barcelona, amb un circuit tancat de 41 quilòmetres.

Al 1978 la Volta va realitzar una altra fita històrica important. Per primer cop, la carrera va disputar dues etapes a Menorca. La quarta etapa, dividida en dos sectors, es va disputar entre Ciutadella i el Monte Toro (de 358 metres, la més elevada de l'illa) i Es Mercadal i Maó. Les imatges de la caravana de la carrera embarcant-se en un vaixell han passat a la història de la Volta. En el pla esportiu, va dominar un corredor que aquell any ho va guanyar tot a Espanya. Era el belga Freddy Maertens, que l'any 1977 va vèncer a la Volta a Catalunya, la Setmana Catalana i a la Vuelta a Espanya. Maertens va regnar a la Volta, ja que a més de la general es va emportar cinc etapes. Un altre mite de l'edat d'or del ciclisme triomfa a la Volta ciclista a Catalunya. El seu nom és Francesco Moser. L'italià va fer front a un recorregut molt muntanyós i es va imposar amb claredat per davant de diversos corredors espanyols que començaven a apuntar molt alt. Moser va guanyar quatre etapes i la seva suficiència va ser tan gran que li va treure més de tres minuts al segon classificat l'any 1978.

La caravana de la Volta s'embarca en un vaixell per anar a Menorca. Foto: Arxiu Volta

2.10. Transició democràtica i ciclista (1979-1987)

La normalització de la vida pública per l'adveniment de la democràcia suposa la incorporació gradual de Catalunya i Espanya al context de nacions occidentals capdavanteres en la pràctica esportiva (Vallbona, 2011). Si bé és cert que hi van haver victòries nacionals a la Volta, van ser puntuals ja que els grans dominadors i les estrelles de la carrera eren corredors estrangers. La fi de la dictadura i la normalitat iniciada a la dècada dels seixanta va permetre que als vuitanta l'esport espanyol comences a obtenir victòries i reconeixement. La Copa del Món de Futbol atorgada a Espanya l'any 1982 és una mostra de que la democràcia a Espanya ja havia estat del tot acceptada per els altres països europeus. L'única mostra anterior havien estat els Jocs del Mediterrani de l'any 55. A més, l'any 1996, es concedeixen els Jocs Olímpics a la ciutat de Barcelona, que s'havien de celebrar l'any 1992. Un autèntic triomf que va canviar per sempre l'esport català. La difusió del catalanisme agafa una forta revolada. La creació d'una ràdio i una televisió públiques l'any 1983 eren una mostra de que l'autogovern català s'estava consolidant. A nivell global, Europa i el món també vivia moments de llibertat. La caiguda del mur de Berlín l'any 1989 va significar un abans i un després a la història. El bloc comunista es dissolia i s'integrava a la societat occidental, i els seus esportistes, també.

A partir de l'edició de l'any 1979, els corredors de l'estat espanyol van acabar amb el domini dels grans ciclistes estrangers a la Volta a Catalunya. Tot i que el gran favorit era l'italià Saroni, diversos contratemps el van afectar i el guanyador va ser el valencià Vicente Belda. Tot i això, el segon classificat, el català Pere Vilardebó, es va quedar molt a prop. Només 2 segons van separar els dos primers classificats. Era la diferència més curta d'un guanyador de la Volta en tota la seva història. Al 1980, el vencedor va ser Marino Lejarreta. L'anomenat 'Junco de Berriz', acabaria forjant un palmarès més que exitós. Era el seu segon any com a ciclista professional i la Volta va ser el seu primer gran triomf. El seu títol va ser gràcies a una magnífica contrarellotge a la ciutat de Vic. Allí va distanciar de manera definitiva al segon classificat, l'holandès Van de Velde. I el domini espanyol va continuar al 1981. Faustino Rupérez es va beneficiar d'una escapada a la cinquena etapa amb final a Lleida. Rupérez va obtenir més de set minuts de marge i els favorits no li van poder recuperar el temps. Tot i que els periodistes especialitzats deien que el domini estat s'acabaria al 1982, no va ser així. Alberto Fernández va guanyar amb tot mereixement i va tornar a negar la victòria a Van de Velde, que es va quedar a les portes una vegada més. El segon classificat de la carrera va ser un català d'Olot, Pere Muñoz.

Les Voltes de 1981 i 1982 són especialment recordades per dues etapes nocturnes celebrades a Barcelona. El fet de disputar una carrera a la nit va aixecar molta expectació a la ciutat. Una paradoxa en un període de restriccions energètiques provocada per la segona crisi del petroli. I al 1983, després de molts anys, va tenir una

participació internacional bastant pobre. Per tant, quedava clar que el vencedor seria un corredor estatal. Va ser l'any de José Recio, un corredor cordovès que vivia a Catalunya. Recio va sentenciar la carrera a la sisena etapa, a Manresa. El ciclista de l'equip Kelme va arribar en solitari i ja ningú el va poder superar. Aquí es va acabar la ratxa de victòries espanyoles, tot i que els Belda, Lejarreta, Rupérez o Recio van marcar el camí perquè al cap de pocs anys els corredors espanyols tornessin dominar, de la mà d'un mite ciclista sense igual, Miguel Indurain.

L'any 1983 va entrar a treballar una persona que seria importantíssima en el futur de la Volta a Catalunya. En aquells moments encara no ho sabia, però n'acabaria sent el president i gran impulsor. Rubén Peris, director general de la carrera a l'actualitat, va començar a treballar a la Volta de 1983. 30 anys després, és l'home fort de la seva organització. Com ell mateix explica, la seva primera feina a la prova catalana va ser la de repartir fotocòpies:

Jo vaig començar a la Volta l'any 1983. M'agradava el ciclisme, el meu pare sempre li havien agradat els esports i mirava de tot. Futbol, handbol, hoquei patins, beisbol... i em vaig aficionar molt al ciclisme. Anava a la Volta com un aficionat més i un dia vaig anar a les oficines de la Volta i vaig demanar si es podia col·laborar. Des d'aquell any, només he estat fora de la Volta quatre anys. Vaig començar fent fotocopies a la impremta volant i mica en mica vaig anar assolint altres reptes fins a ser president. Per tant doncs, fa 30 anys.

Però abans que els espanyols tornessin a copar les victòries a la Volta, el 1984 va ser l'any de irlandès Sean Kelly, que va trencar el somni del català Pere Muñoz. L'irlandès i l'olotí van acabar la carrera, amb el mateix temps! Kelly havia guanyat quatre etapes, però Muñoz va vèncer en el final en alt del Puigmal i es va col·locar líder de la prova. A la contrarellotge final entre Llançà i Sant Pere de Rodes, Kelly va recuperar els 19 segons de desavantatge i ambdós ciclistes van acabar empatats. Els punts obtinguts en les victòries parcials van donar finalment el triomf final a l'irlandès. Cal destacar que en aquesta edició, TVE i la televisió catalana van retransmetre la Volta diàriament. La sort que va tenir Kelly al 1984 li va faltar a l'edició següent, la de l'any 1985. El britànic Robert Millar el va superar a la general final per només tres segons. Kelly va perdre la carrera al pròleg de Llançà, quan un gos se li va creuar només començar i va perdre uns segons preciosos que li van fer perdre la Volta.

Al 1986 es va celebrar una edició molt especial, ja que es complien 75 anys de la primera edició del 1911. Per commemorar aquest aniversari, es van fer diversos actes especials. El cartell de la prova el va realitzar el pintor Antoni Tàpies, l'Ajuntament de Barcelona va aixecar un monument, anomenat "Monument de la Volta" a la Plaça de Sants i per acabar-ho d'arrodonir, la Generalitat de Catalunya va atorgar a la Volta la Creu de Sant Jordi. En el pla esportiu, els organitzadors no van voler ser menys i van planejar un recorregut especial. La Volta va arribar per primer cop a L'Alguer, ciutat sarda de parla catalana. També es va realitzar una etapa de muntanya espectacular amb final a Vallter 2000. L'irlandès Kelly, dolgut per el que havia passat l'any anterior, té ganes de revenja i s'emporta la victòria final, guanyant també l'emocionant

contrarellotge celebrada el 17 de setembre de 1986 amb principi i final a L'Alguer. Sens dubte va ser una Volta inoblidable. Al 1987, la Volta va començar trista. Setmanes abans havia mort el gran mite de la carrera, Mariano Canyardo. Per recordar-lo, la Volta a Catalunya va instaurar el premi al primer català, que s'anomenaria "Trofeu Marià Canyardo". La carrera la va guanyar altre cop un ciclista espanyol, Alvaro Pino, que havia tingut una temporada nefasta per culpa d'una lesió i ho va centrar tot a la carrera catalana. Al 1987 però, la dada més rellevant va ser que per primer cop, a les files de l'equip Reynolds va participar a la carrera un jove anomenat Miguel Indurain, que va acabar en el lloc 27 de la classificació general.

Un jove Miquel Indurain (esquerra) al costat del líder de Reynolds, Perico Delgado (dret). Foto: Arxiu Volta

2.11. L'era Indurain (1988-1995)

L'any 1988 la Volta no va rebre bones notícies. La FICP la va fer baixar de categoria i es va reduir el nombre d'etapes a 6. Tot i això, la UE Sants va seguir organitzant la carrera sense desanimar-se i amb la intenció de recuperar el seu estatus anterior. Un jove Miguel Indurain va aconseguir a la Volta el seu primer triomf de prestigi. Indurain, nascut a Navarra l'any 1965, acabaria sent el millor ciclista espanyol de tots els temps. A l'edició de 1988, a les files de l'equip Reynolds compartia protagonisme amb Pedro Delgado, el teòric líder que havia guanyat el Tour de França. Indurain ja va demostrar el talent que atresorava aguantant amb els millors a l'etapa de muntanya amb final a Super Esport. Com va fer en el futur, va decidir el seu triomf a la contrarellotge, la seva gran especialitat. Indurain va guanyar la crono de Tremp amb molta suficiència i li va ser suficient per desbancar a Laudeliano Cubino, segon de la general a 8 segons. Veient la bonica batalla que havia acabat amb la victòria d'un prometedor Miguel Indurain, la UCI no va tenir més remei que retornar la Volta la màxima categoria, el que permetia tornar a les 7 etapes. Al 1989 però, Indurain no va poder guanyar la carrera. Ho va fer Marino Lejarreta, que 9 anys després del seu primer triomf, repetia a la carrera catalana. Pedro Delgado, el gran favorit, es tornava a quedar sense apuntar la Volta al seu palmarès. Delgado va quedar segon a 9 segons de Lejarreta, Indurain va acabar desè.

L'any 1990 Indurain no va tenir sort. El navarrès va caure a la segona etapa amb arribada a Salou i es va fracturar la clavícula. Delgado, el company d'Indurain al nou equip Banesto (antic Reynolds) seguia amb la seva particular maledicció catalana i un any més es va quedar a les portes. La Volta la guanya Laudeliano Cubino, seguit per Lejarreta, que als 33 anys va realitzar una temporada brutal disputant Vuelta, Giro i Tour. Al 1991, Indurain torna recuperat a Catalunya amb la intenció de firmar el seu segon triomf. Després de guanyar el seu primer Tour de França, Indurain arribava pletòric i no va fallar. Era l'any de la seva consagració Mundial. A més de guanyar el Tour i la Volta, va ser segon a la Vuelta a España i va ser tercer al Mundial de ciclisme. A la Volta, Indurain va guanyar al seu company a Banesto, autèntic dominador de la prova, Pedro Delgado, que veia com la possibilitat de guanyar la gran carrera catalana s'esfumava. Indurain va guanyar la contrarellotge de Tarragona i va controlar els temps a la pujada al Mont Caro per segellar el seu segon triomf. Per demostrar que la Volta era una carrera d'un prestigi internacional, el tercer classificat va ser un jove Alex Zulle, que començava a despuntar.

L'any següent, al 1992, Indurain fa créixer la seva figura al guanyar el seu segon Tour de França i el seu primer Giro d'Italia. Com no podia ser d'altra manera, viatja a la Volta amb la intenció de defensar la corona. Tot i no guanyar cap etapa, Indurain està en una gran forma i amb el seu bon temps a la crono d'Igualada fa bona l'ascensió a Vallter 2000 al costat de Rominger i Martin per firmar el seu triplet català. Angel Edo,

ex ciclista català que va disputar 10 Voltes, va debutar a la carrera de casa l'any 1992 i així explica com va viure la victòria d'Indurain:

Aquell va ser el primer any que vaig córrer la Volta a Catalunya. Vaig passar a professionals a l'agost i la vaig córrer al mes de setembre. I vaig viure aquella Volta. Recordo que tenia un final en alt i una contrarellotge llarga. Veure guanyar al Miguel Indurain, una persona que venia de guanyar Tours i un Giro, a la Volta a Catalunya, i venia amb mentalitat de guanyar. Abans la Vuelta es disputava a l'abril, després venien Giro i Tour. Arribava al mes de setembre amb ganes de guanyar la Volta. El podi va ser Perico i Zülle. Això indica que els més grans venien a guanyar la carrera, i Indurain era el més gran.

Miguel Indurain amb el maillot de líder de la Volta a Catalunya, l'any 1992. Foto: Arxiu Volta

L'any 1992 Catalunya, i també Espanya, van viure la consolidació de tants anys de desenvolupament esportiu d'ençà de l'esclat de la guerra civil i els difícils anys de dictadura. L'evolució del palmarès de la Volta n'és una bona mostra. Del domini estranger es va passar al domini nacional i finalment a la tirania del monstre Indurain. La imatge del domini mundial d'Indurain també s'equipara als Jocs Olímpics de Barcelona celebrats aquell mateix any. La ciutat es va transformar gràcies a aquest esdeveniment mundial que portava anys perseguint. Es van assolir fites de modernitat i cosmopolitisme que la van situar en el primer pla de les ciutats més atractives del

món (Vallbona, 2011). Els Jocs van significar un èxit sense igual. La cerimònia d'inauguració celebrada a l'Estadi Olímpic de Montjuic va ser espectacular, la millor que s'havia fet mai en uns jocs. L'organització va ser exemplar i el rendiment esportiu dels atletes nacionals, tota una proesa, amb 22 medalles en total. Els catalans per fi, es van veure reconeguts a nivell mundial. Catalunya no era la regió trista i ofegada dels temps franquistes, sinó que era un país civilitzat i avançat, amb molt de talent i amb una història al darrera, una cultura i una llengua pròpia, que els Jocs es van encarregar de transmetre a tot el món. L'esport català, a partir d'aquest moment, va despagar com mai ho havia fet. Els Jocs van ser l'embrió perquè al cap d'una dècada els atletes catalans dominessin a tot el món. Àngel Edo va ser un dels participants en la prova de ciclisme del Jocs Olímpics (i va acabar en una molt meritòria 15ª posició), sense dubte, una experiència que mai podrà oblidar:

Va ser molt especial. No sempre tens l'oportunitat d'estar present jocs Olímpics. Llavors les seleccions ciclistes només portaven tres integrants. Ser un dels tres que van representar Espanya, ho recordo com a algú únic. Jo coneixia perfectament el recorregut. Sóc de Gavà i va ser a Sant Sadurní d'Anoia, era la meva zona habitual d'entrenament. A més de la carrera, estar a la vila olímpica i trobar-te a Mickel Jordan o Carl Lewis. Sembla que t'hagin transportat a un altre planeta. Va ser especial i irreplicable.

Indurain dominava el panorama ciclista mundial. Era el gran líder i semblava que ningú el podia vèncer. Tot i això, no va tornar a guanyar cap altre cop a Catalunya. Al 1993, amb el segon Giro i el tercer Tour de França a les espatlles, arriba a la Volta un pèl passat de forma. La sisena etapa, amb la Bonaigua i Pla de Beret, és massa dura per un Indurain cansat. L'escalador colombià Álvaro Mejia agafa el liderat i el manté a la crono final. L'explosió d'Indurain va significar al ciclisme un retorn als orígens. Després d'uns anys sense grans ídols nacionals, Indurain va enamorar a tot el país, inclosos els catalans. El país es va bolcar amb el ciclisme i el seguiment era massiu. La quarta etapa, amb final a la Plaça Catalunya, acull ni més ni menys que 100.000 persones, que presenciaven en primera persona la victòria del francès Laurent Jalabert. Al 1994 Indurain no corre la Volta. Havia acabat de guanyar el seu quart Tour de França consecutiu i feia pocs dies que havia firmat el rècord de la hora. El Banesto però, vol suplir la baixa del seu icona amb Perico Delgado, que es troba en el seu últim any de carrera i té la última oportunitat de guanyar la Volta a Catalunya. A més, l'organització li va entregar la Medalla d'honor de la carrera. Un cop començada la prova, l'italià Claudio Chiappucci va ser el millor i es va emportar el triomf global gràcies a la seva victòria a Boí Taüll. Pedro Delgado va ser tercer i es va retirar del ciclisme amb dotze participacions a la Volta i nou top 10, això sí, sense cap triomf total. L'any següent, al 1995, va ser un any de canvis per la Volta a Catalunya. La UCI va decidir fer una reestructuració del calendari i va ubicar la Vuelta a España al mes de setembre. Per aquest motiu, la Volta a Catalunya quedava tocada i va haver de canviar de dates després de 57 anys. Es va decidir disputar la carrera al mes de juny, entre el Giro i el Tour de França. Aquest canvi no va beneficiar a la carrera, ja que per exemple, el gran

Miguel Indurain no la va tornar a disputar mai més. El navarrès va guanyar al 1995 el seu cinquè Tour de França consecutiu i va entrar a l'Olimp de les llegendes ciclistes.

Miguel Indurain rep el trofeu de vencedor de la Volta de mans de Jordi Pujol. Foto: Arxiu Volta

2.12. El traspàs al nou segle (1996-2004)

Catalunya viu un moment àlgid en el traspàs de segle. Amb els serveis i la construcció impulsant el país, s'arriba a un moment de creixement mai vist fins al moment. El país arriba als set milions d'habitants. El patrimoni català també crida l'atenció i són molts els turistes que trien Catalunya per venir a gastar els seus diners. Tot es paralitza a la primera dècada del nou segle. L'economia s'estanca i esclata una crisi financera que s'eternitza empobrint a la població i portant els nivells d'atur a límits mai vistos. Si l'economia no era prou problema, la política també està en peu de guerra. El nou Estatut de Catalunya de l'any 2006 és revocat pel Tribunal Constitucional i s'entra en una època de desavinences amb l'estat espanyol que acaben desembocant en un gran sentiment nacionalista que demana la ruptura total amb Espanya. La greu crisi econòmica s'ajunta al problema polític i tot plegat es converteix en un fre per Catalunya.

En el pla esportiu però, les coses van millor per Catalunya. Després dels Jocs Olímpics, molts joves catalans s'han interessat per l'esport i es comença a massificar la seva pràctica. Com és gent el practica, més nivell tenen els seus professionals. La cultura i l'esport català estan en un moment d'ascensió, a la cúspide de tota la història. Els catalans no havien estat mai a primera línia de l'esport mundial i al segle XXI acaben dominant en gairebé totes les especialitats. El FC Barcelona es converteix en una referència mundial i viu els seus millors anys amb títols internacionals. En bàsquet es torna a guanyar la Copa d'Europa. Apareix el fenomen Killian Jornet, que domina amb mà de ferro les especialitats de muntanya i crea una escola imparabile de corredors. En hockey, els catalans són gran majoria a les seleccions espanyoles. El gimnasta Gervasi Deferr aconsegueix medalles d'or a les olimpíades. En motociclisme, Dani Pedrosa, Toni Elias i Marc Màrquez també toquen la glòria en els campionat del món. En ciclisme, el Purito Rodriguez torna a guanyar la Volta a Catalunya i diverses clàssiques de molt prestigi. En ciclisme de muntanya, el ceretà José Hermida és campió del món, medallista olímpic i campió d'Europa. Laia Sanz o Marc Coma dominen al prestigiós París Dakar. A nivell espanyol, la selecció de futbol aconsegueix guanyar una Eurocopa i un Mundial, amb futbolistes catalans liderant l'equip.

La Volta però, sembla no seguir ara les passes del moment esportiu que viu Catalunya. Al 1995, amb el traspàs de la Volta cap al mes de setembre les inscripcions de corredors de primer nivell mundial se'n van ressentir. Àngel Edo reconeix que aquestes noves dates no van anar gens bé a la carrera catalana:

El canvi de dates va afectar de manera negativa. Els equips tenien planificat des de sempre córrer Suïssa o Dauphiné abans del Tour de França. Trencar tota una tradició per veure com s'adaptarien a la Volta... aquest escepticisme va provocar això. En aquella data, al mes de juny, jo no li veia. Va ser un punt on

veies que faltaven grans figures. Penso que el juny ha estat la pitjor data per la Volta.

A l'edició de 1995, per compensar el nou calendari, al costat de proves com Dauphine i Suïssa, just abans del Tour, els organitzadors van pensar que seria bona idea endurir el recorregut i van presentar una Volta amb ascensions dures com Montserrat o Boí Taüll. El francès Laurent Jalabert va guanyar la carrera amb comoditat i un altre català, Melchor Mauri, va finalitzar segon. La ratxa de victòries catalanes seguia buida des de feia masses anys. Al 1955 va fer la seva aparició a la Volta l'italià Mario Cipollini, un esprinter que va dominar els anys noranta i que es va convertir en una llegenda per les seves extravagàncies fora de la bicicleta. L'italià, anomenat "Il Bello" va guanyar tres etapes. Al 1996 la contrarellotge va ser la tònica principal en el recorregut. N'hi van haver un total de tres i és clar, el dominador de l'especialitat, deixant de banda a Indurain, era Alex Zulle. El suís va guanyar les tres cronos, a Platja d'Aro, a Lles de Cerdanya i a Port Aventura. D'aquesta manera va sentenciar la carrera i va apuntar el seu nom al palmarès de la Volta. Cipollini es va emportar dues etapes a l'sprint. La muntanya va tornar a acaparar l'atenció de l'edició de 1997. Fernando Escartín i Pavel Tonkov eren els grans favorits. El ciclista de Kelme, Escartín, va resistir a la crono i va atacar a l'ascensió a Coll de Pal per emportar-se la Volta, el millor triomf de la seva carrera com a ciclista. Li va anar ben just, ja que Angel Casero va ser segon a només dos segons. El català Àngel Edo era company d'equip del guanyador Escartín a l'equip Kelme. Així recorda la importància que donaven a la Volta els equips espanyols en aquella època:

A Kelme i als equips espanyols, la prioritat principal era la Vuelta a España. Però les prioritats absolutes de portar un equip potent i fer-ho bé eren Volta a Catalunya, País Basc i la Volta València. La Volta a Catalunya, jo, sent un ciclista de casa, me la prenia com si fos el Tour. I no només jo, m'agradava que els corredors que venien a la Volta amb Kelme, com els colombians, Buenahora, o Roberto Heras, Fernando Escartín, Oscar Sevilla, vinguessin en forma per ser un dels equips a batre. Després pots guanyar o no, però estar a la lluita, sempre havia estat un objectiu de la temporada.

Al 1998, Mario Cipollini va realitzar un recital en les etapes planes i es va emportar ni més ni menys que quatre de les vuit etapes. La Volta va ser elevada de categoria i era un lloc perfecte per preparar el Tour que es disputava al mes de juliol. Tot i això, aquesta proximitat amb la mare de totes les carreres feia que els gran ciclistes no tinguessin la Volta com una prioritat. El nivell dels vencedors doncs, va anar baixant. Al 1998 es va emportar la victòria el colombià Hernan Buenahora, un gran escalador que va guanyar les etapes de Boí i d'Arcalís.

La Volta no té un bon record de l'edició de 1999. A la segona etapa, amb final a Vilanova i la Geltrú, el corredor espanyol Manolo Sanromà va patir una greu caiguda i va morir a l'acte. Nieves Moya, en aquells temps cap de premsa de Cipollini, ho va viure en primera persona:

Va ser horrible, no se'm oblida aquell imatge, va picar de cap contra l'acera. A Sanroma la seva ansietat li va poder. Volia guanyar a Cipollini un altre vegada, aquest va ser el seu problema, va arriscar massa.

El marit de Nieves Moya, en Sisquillo, era el mecànic de Cipollini i va ser un dels primers en arribar al lloc de l'accident. En Sisquillo confirma la teoria de la Nieves:

Aquell matí ho vam parlar amb Cipollini. Em va dir "un dia tindrà un disgust", passa per on no es pot passar. Tots els sprinters son kamikazes. No tenia respecte. A vegades s'ha de cedir. Va caure i va morir a l'acte. Jo vaig ser un dels primers que vaig arribar allà amb una roda. Tal com el vaig veure, ja estava mort. Va picar contra l'acera, amb la barbeta. Va morir a l'acte.

Mario Cipollini va guanyar l'etapa de Vilanova, però com recorda Sisquillo, al creuar la línia de meta estava molt afectat.

Quan va arribar al cotxe després de pujar al podi, estava descompost. Són coses de l'ofici, però després ho penses. A l'hora del sopar ho comentàvem, i ja ho havia dit al mati. Guanyar a Cipollini era com guanyar al Madrid o al Barça, ja ets campió i no veia el perill, va arriscar massa.

Els ciclistes però, són fets d'una pasta especial. L'endemà l'etapa entre Vilanova i Barcelona no es va disputar per respecte a Sanromà, però al cap de dos dies, amb la mort d'un company al pensament, hi van tornar conscients del perill del seu ofici. Manuel Beltrán va guanyar una Volta molt trista i va dedicar el seu triomf a Sanromà. Beltrán, un dels millors gregaris del pilot, va demostrar guanyant que les primeres espases ja no tenien tant d'interès en la Volta. Mario Cipollini tampoc tornaria més a la Volta a Catalunya, l'italià, amb 11 victòries d'etapa, es situava al rànquing d'honor de la Volta. Totes les seves victòries a Catalunya les dedicava a en Sisquillo, el seu mecànic, que era català. Cipollini va marcar un abans i un després en el ciclisme modern. Era un corredor especial, capaç de posar-se maillots estrafolaris fins a no poder més tot i les sancions que li queien de la UCI. La seva cap de premsa Nieves Moya, explica realment com era "Il Bello":

La gent no coneix a Mario Cipollini, i s'ha de conèixer. Des de fora pot semblar extravagant, però jo diria més que era publicitari. Molt publicitari. Ja voldríem en aquests moments tenir altres ciclistes com ell. A nivell personal, professional, amb els seus companys, amics, mecànics... no té res a veure amb la imatge que ell donava de cara a la galeria, tot el contrari. És una persona bastant propera. A l'equip no li importava pagar les multes que l'imposava la UCI per els seus maillots i pel que feia. Aniria molt bé tenir un altre Cipollini, i en l'àmbit professional, en quan a l'equip, també, mai més he tornat a veure un treno com al de Saeco. Si ell deia, donam el casc, sabies que disputava i que guanyava. Si ell no et demanava el casc, no hi havia disputa.

L'italià Mario Cipollini aixeca els braços com a vencedor d'una etapa de la Volta. Foto: Arxiu Volta

La dècada dels 2000 va arribar a una Volta a Catalunya vinguda a menys. Des del canvi de calendari, els grans corredors internacionals no venien a la carrera. Per aquest motiu, els corredors espanyols van ser els autèntics dominadors del palmarès. A l'edició del 2000 es va emportar la carrera el Chava Jiménez. Un corredor amb un talent increïble per a l'escalada, que va guanyar les dues etapes de muntanya, a Els Cortals d'Encamp i a La Rabassa. Tristament, el talent de Jiménez no va poder lluir gaire més. El 2002 es va retirar de l'esport per una forta depressió i al 2003 va morir d'una parada cardíaca. L'any 2001 la Volta va seguir la tònica dels últims anys. Recorregut muntanyós i guanyador nacional. Aquest cop, l'afortunat va ser el ciclista basc Joseba Beloki. El seu equip, la ONCE, va dominar totalment, guanyant la crono per equips de Sabadell i controlant la carrera perquè Beloki remates a l'última cronoescalada a la Rabassa. Com a mostra de que la Volta era un aperitiu del Tour, el ciclista basc va aconseguir el seu primer podi al Tour de França un mes després de guanyar la Volta.

L'any 2002 un altre gran escalador espanyol es va adjudicar la Volta a Catalunya. El seu nom era Roberto Heras. El de Béjar es va beneficiar de la victòria del seu equip, el potent US Postal a la contrarellotge per equips del primer dia. Heras portava anys intentant guanyar la Volta i al final ho va aconseguir. L'edició de 2002 serà recordada

també per la vaga general a Espanya, programada pel mateix dia en el que es disputava l'etapa reina de la Volta. Els corredors volien secundar la vaga, però els organitzadors van aconseguir que la disputessin, això sí, retallada. Només es van fer 54 quilòmetres. Al 2003, després d'ajudar a Lance Armstrong a guanyar el Tour de França, Roberto Heras va tornar per repetir triomf. No ho va aconseguir. En una Volta marcada per les altes temperatures, que van arribar als 40 graus, Heras es va veure sorprès per Jose Antonio Pecharroman, que va realitzar una magnífica ascensió a La Comella i va arrodonir-ho amb una gran contrarellotge a Vallvidrera. Pecharroman era el corredor del moment. Tot i córrer al modest Paternina-Costa d'Almeria, el seu equip va sorprendre al potent US Postal i Pecharroman es va emportar la victòria. Al 2004 la participació va ser més pobre que mai. La Volta estava tocant fons en aquest aspecte. El vencedor va ser el madrileny Martín Perdiguero, que va guanyar tres etapes i la general. Sens dubte va ser la victòria més brillant de la seva carrera. El més destacat d'aquella Volta va ser el final de la última etapa. La Plaça Catalunya va acollir el final de la carrera i en un interessant esprint va triomfar el català Isaac Gálvez. En una època complicada pel ciclisme català, la victòria de Gálvez va ser un oasis enmig del desert. I el malaurat Gálvez, que va morir en un accident ciclista, va complir un dels somnis que sempre havia tingut Angel Edo.

El que més recordo de la Volta és el que no va passar. No vaig arribar a guanyar mai cap etapa. Vaig acabar segon varies vegades. Sempre m'hagués agradat guanyar, i somiava en guanyar l'etapa que arribava a Plaça Catalunya. Un dissabte a la tarda, al centre de Barcelona, allò semblava el Camp del Barça. Sempre m'ha quedat aquesta espineta de no haver pogut guanyar una etapa a la Volta. M'hagués agradat molt

En l'aspecte organitzatiu de la carrera, l'any 2004, Rubén Peris va ser elegit president de la Volta. La seva aparició seria clau per fer aixecar els ànims d'una carrera que vivia moments baixos. En Rubén Peris explica quina és la tasca del president de la Volta:

Sóc el president del club i per tant, el director general de la carrera. La meua tasca és la de coordinació de tot, tinc la responsabilitat final de tots els aspectes de la carrera. Al costat tinc un grup de col·laboradors i vora un centenar de voluntaris que sense ells no es podria tirar endavant. Durant l'any som quatre o cinc persones, la junta directiva, que hi treballem.

2.13. Màxima categoria, baix nivell (2004-2010)

El 2005 la Volta va viure un altre canvi. Va entrar a forma part de la màxima categoria ciclista de carreres d'una setmana, només per darrera de les tres grans voltes per etapes, Giro, Tour i Vuelta. Al 2005 passa a pertànyer a la màxima categoria ciclista, l'UCI World Tour. Rubèn Peris, president de la Volta, explica quins són els requeriments que fa la UCI perquè una carrera pugui pertànyer a la màxima divisió dels ciclisme mundial, i la veritat, no són pocs:

La UCI demana molts condicionants. Primer de tot, has de pagar una tassa molt elevada. I has de donar uns serveis de primer nivell. Els muntatges de sortides, arribades... els hotels, han de ser de nivell, perquè obligatòriament venen els millors equips del món i han de tenir unes garanties. Hi ha una sèrie de normes que has de complir, i nosaltres ho fem. Una norma importantíssima que és la televisió. Ho has de fer en directe i amb qualitat. Això a nosaltres ens costa molts diners. La realització la paga la Volta. O jugues a primera divisió, o te'n vas a segona i et vas diluint, i no volem que li passi a la Volta.

El primer any que la Volta va entrar a la màxima categoria va ser el 2005, tot i que aleshores s'anomenava UCI Pro Tour. Les modificacions fetes pel màxim organisme ciclista van fer que la Volta tornés a canviar de dates, buscant una millor participació. La carrera es va traslladar al mes de maig i tot i coincidir amb el Giro d'Itàlia, sens dubte va aconseguir el que estava buscant. Al 2005 es van presentar a Salou els millors ciclistes de l'època. Jan Ullrich, Iban Mayo, Davide Rebellin, Alejandro Valverde o Leonardo Piepoli asseguraven espectacle en un recorregut habitual on predominava l'alta muntanya. Tot i aquests grans noms, a l'hora de la veritat van fallar, ja que la seva forma encarada al Tour encara no era la millor. El vencedor de la Volta 2005 va ser l'ucraïnès Yaroslav Popovych, que es va aprofitar de la mala contrarellotge feta per equip del Saunier Duval de Piepoli, segon classificat i el millor a la muntanya.

Rubèn Peris, president de la Volta, explica el que havien de fer en aquells anys per intentar portar a la Volta els millors corredors del pilot.

Quan la carrera va estar al maig, juny i setembre, anàvem a principis de temporada a la Milán San Remo a negociar amb els equips. Al desembre també ens reuníem a Bèlgica amb equips. Tenies que negociar, explicar el nostre recorregut, negociar amb corredors... si vinc amb aquest, val tant...

Però l'any següent, el 2006, es va veure que el canvi al mes de maig tampoc era la millor solució. La Volta seguia en un moment gris i no trobava la solució. Els grans corredors internacionals es van tornar a oblidar de la prova i el guanyador va ser sorprenent. David Cañada, aragonès, va obtenir a la Volta d'aquell any el millor triomf de la seva carrera professional. El colombià Botero, un dels favorits, va ser segon a dos

segons, perduts en favor de Cañada un sprint intermedi a Manlleu. La nota destacable de la Volta del 2006 va ser que la Volta va convidar a sis equips continentals i d'aquesta manera, el pilot de la carrera el van formar gairebé 200 ciclistes. Un dels equips convidats, el Kaiku, va realitzar una prova fantàstica amb Carlos Castaño, que va guanyar l'etapa reina i va intentar defensar el maillot de líder de manera heroica. No ho va aconseguir i el jove David Cañada es va imposar a la Volta.

Carlos Castaño, del modest Kaiku, guanya l'etapa reina de la Volta a Catalunya 2006. Foto: Arxiu Volta

L'any 2006 no va ser màgic en el pla esportiu, ja que la negativitat de les últimes carreres continuava present. Tot i això, va ser crucial en l'aspecte organitzatiu. La UCI exigeix un alt rigor organitzatiu a les carreres de la màxima categoria, com era el cas de la Volta i la cursa catalana era organitzada de manera semi professional. La Unió Esportiva Sants és substituïda per l'entitat Volta Ciclista a Catalunya Associació Esportiva. S'encarrega de la seva organització, però no és una gran empresa, sinó que segueix sent un club. El seu president, Rubén Peris, detalla què és la VCCAE:

És el club que dona suport a la Volta ciclista a Catalunya. Prepara l'organització de l'esdeveniment. No és una empresa, sinó que és un club. Jo no treballo per ella, com veus tinc una altra feina diferent. A les oficines hi tenim una persona per les feines burocràtiques, però els demès ho fem de manera totalment altruista i voluntària. Amb més o menys disponibilitat de temps segons ens doni la nostra feina personal. I la veritat és que és molt complicat que un club tiri endavant un esdeveniment com aquest. Quan es va crear el World Tour ens vam veure obligats a fer-ho, la Generalitat ens va dir que s'havia de separar una cosa de l'altre. Amb molt bon criteri, la veritat.

La creació de la Volta Ciclista a Catalunya Associació Esportiva no va significar un trencament absolut amb la Unió Esportiva Sants, l'entitat que portava organitzant la carrera des dels seus inicis. La seva ramificació va ser per un tema econòmic, ja que les exigències de la UCI van fer que la Generalitat de Catalunya demanés a la Volta fer aquest pas endavant per poder suportar les exigències econòmiques de l'esdeveniment. Rubén Peris confirma i relata la realitat d'aquest canvi d'organització que es manté a l'actualitat.

Històricament la Unió Esportiva Sants sempre havia organitzat la Volta, però va arribar un moment que a instàncies de la Generalitat de Catalunya es va separar el que era la secció de futbol de la de ciclisme. Tenim un acord privat entre la Unió Esportiva Sants i la Volta Ciclista per organitzar la carrera. Estem sota el mateix sostre, al mateix edifici, no deixa de ser una continuació del que en aquell moment va ser la UE Sants. Administrativament, pel volum de diners que mou la Volta, era necessari separar una cosa de l'altra. La relació hi és, i continua sent excel·lent.

Tot i els canvis institucionals i organitzatius, al 2007 el panorama seguia sent igual de desolador, ja que va venir un únic gran ciclista internacional, Alexandre Vinoukurov, faltat de forma. El rus Vladimir Karpets es va beneficiar de la caiguda del seu compatriota Denis Menchov a la sisena etapa. Menchov va perdre uns segons crucials que van permetre la victòria de Karpets.

A l'edició de l'any 2008 la tendència va seguir sent la mateixa. Gustavo César Veloso es va emportar la victòria en una edició molt descafeïnada. El català Josep Jufre es va quedar a les portes del podi i va quedar quart. Un any després, al 2009, Alejandro Valverde va realitzar una de les millors temporades de la seva carrera. Va aconseguir guanyar la Volta, Dauphiné i la Vuelta a Espanya. Per primer cop en molts anys, un ciclista capaç de vèncer en una "gran" com Giro, Tour o Vuelta, aixecava el trofeu de la Volta a Catalunya. Era un presagi del que vindria. Tot i la victòria de Valverde, el nivell de participants i l'acció de la cursa seguien tenint un perfil més aviat baix. Àngel Edo, ex ciclista d'equips com Kelme, Saunier Duval o Maia Milanenza, defensa que tot i que els ciclistes que guanyaven la Volta en aquests anys de descens de nivell no eren gran estrelles, ho feien amb tot mereixement:

Aquestes Voltes sempre han estat molt disputades. Quan trobes un corredor que va estratosfèric... encara que hi hagin els millors no s'hi pot fer res. Si els hi surt una carrera bona i són guanyadors finals, no els hem de menysprear. Encara que hagin guanyat la Volta i mai més hagin tornat a fer res. El cas més significatiu va ser el de Pecharroman. Es va donar la circumstància de que possiblement no era el moment d'ara, en que les figures s'agafen la Volta per venir a guanyar. Si agafes els 10 primers de la Volta de l'actualitat. Contador, Quintana, Joaquim... s'han estat barallant els millors i això abans era impensable.

Davant aquest moment incert, al 2010 el futur de la Volta va patir un canvi crucial.

2.14. La Volta a l'actualitat (2010-2016)

La crisi econòmica encara existent i la desídia del govern espanyol del PP envers les aspiracions nacionals de Catalunya expressades de forma popular, han esperonat el sentiment independentista. Recordem que el Tribunal Constitucional espanyol va retallar l'estatut d'autonomia que el poble català havia votat l'any 2006. Aquesta decisió va desfermar una gran manifestació el 10 de juliol de l'any 2010 sota el lema "Som una Nació, nosaltres decidim". La manifestació va resultar la més important de tota la història, amb més d'una milió de persones al carrer.

Després d'aquesta actuació, ni el govern espanyol va afluixar la seva pressió cap a Catalunya ni els catalans van veure reduïts els seus anhels independentistes. Coincidint amb la diada nacional de Catalunya, l'11 de setembre, el país ha sortit al carrer puntualment els anys 2012, 2013, 2014 i 2015 per demanar una referèndum d'independència. Aquest es va celebrar el 9 de novembre de 2014, però el govern espanyol el va prohibir i va ser substituït per una consulta popular. El 27 de setembre de 2015 es van celebrar eleccions al Parlament de Catalunya. Els partits independentistes, Junts pel Sí i CUP, van obtenir una majoria parlamentària independentista per primer cop en la història.

El país viu en un procés guiat per un full de ruta independentista que té com a objectiu ser un nou estat europeu. L'esport, com tots els àmbits de la societat, no s'ha escapat d'aquesta situació. És cert que la majoria d'esportistes catalans de nivell no s'han mullat clarament per la independència, ja que això comporta un càstig etern per part dels espanyols, però són molts els que han donat la cara per la necessitat de realitzar un referèndum. La plataforma ProSeleccions Esportives Catalanes és l'òrgan més visible d'aquesta relació entre esport i nacionalisme.

La Volta a Catalunya, tot i tenir una clara relació d'identificació amb Catalunya, sempre s'ha manifestat neutral i no s'ha pronunciat al respecte del moment polític que viu el país. Tot i això, la carrera es torna a enganxar al moment de brillantor exterior que viu la història de Catalunya i l'any 2010 la prova pateix un canvi que l'impulsaria altre cop cap al primer nivell mundial de les carreres ciclistes. L'organització decideix traslladar la carrera al mes de març. Aquest va ser el motiu principal de que ara totes les estrelles del pilot mundial vinguin a disputar la Volta i aquesta hagi recuperat el seu estatus esportiu. Rubèn Peris, president de la Volta, creu que aquest va ser el motiu principal per tornar a brillar com a prova ciclista:

El canvi de dates de 2010 ha estat la clau perquè la Volta tornés al primer nivell competitiu, sí, vam tenir els nostres dubtes, però vam encertar. És veritat que ens passem els quinze dies anteriors mirant el meteocat, estem molt pendents del temps. Però sí, va ser un encert.

A més, després de molts anys, des del 1983 quan ho va fer Jose Recio, un català va tornar a guanyar la carrera de casa. I no només això, sinó que els catalans van fer primer i segon. El guanyador va ser Joaquim 'Purito' Rodríguez, un ciclista de Parets del Vallès que s'ha convertit amb el pas dels anys en el nou Miquel Poblet. Ha fet podi a les tres grans del ciclisme (Giro, Tour, Vuelta), ha guanyat clàssiques tan importants com Flecha Wallone o Tour de Lombardia, ha estat dos cops (bronze i plata) medalla en els mundials de ciclisme, ha acabat campió d'Espanya, ha aixecat els braços a les tres grans del ciclisme... en definitiva, el seu palmarès és estratosfèric.

El Purito va guanyar la Volta de l'any 2010 i el segon classificat va ser un corredor de Valls, Xavier Tondo. El tarragoní apuntava maneres, però tristament va morir en un accident lamentable a Granada i el ciclisme català va quedar orfe d'un jove referent. El Purito i Xavi Tondo van fer vibrar als aficionats a la segona etapa de la Volta 2010, entre La Vall d'en Bas i La Seu d'Urgell. Els dos corredors catalans van arribar escapats i es van disputar l'etapa entre ells. Una situació mai vista des de feia moltíssims anys. A l'etapa Tondo va guanyar a Purito, però aquesta va agafar un maillot de líder que ja no deixaria escapar. I el Joaquim no en va tenir prou amb la Volta del 2010, ja que uns anys després, tornaria repetir.

Xavier Tondo i Purito Rodríguez arriben a la Vall d'en Bas, en una etapa èpica pel ciclisme català. Foto: Volta

Pel president de la carrera i per la Volta, aquesta és una fita importantíssima i que els omple d'orgull:

A part de l'afecte personal que li tinc al Joaquim, feia molts anys que un català no guanyava la Volta. Tenir un català del seu nivell que hagi guanyat la carrera, per la Volta i pel ciclisme català és molt bo. És una gran il·lusió i un orgull.

Al 2011 la Volta a Catalunya celebrava el seu centenari. Des de la primera victòria de Sebastián Masdeu al 1911, en aquella carrera de tres etapes que era tota una novetat al moment, havien passat ja 100 anys. La Volta havia aconseguit sobreviure al pas del temps. Nieves Moya, que ja era cap de premsa de la Volta, explica que tampoc es van fer grans celebracions per commemorar aquesta data:

Jo ja era cap de premsa. No va ser tant especial, volíem que fos una cosa senzilla. No es va notar molt.

La carrera del centenari la va guanyar un corredor d'alt nivell, Alberto Contador. Amb el canvi al març, els gran ciclistes tornaven a la carrera. En aquella edició, a més de Contador, hi van ser per exemple Cadel Evans, Daniel Martin, Ivan Basso o Rigoberto Uran. El madrileny Alberto Contador va sentenciar la general a la tercera etapa amb final a Andorra. Una anys després però, tristament, hi va haver canvi de vencedor. Alberto Contador va donar positiu per clenbuterol i va ser sancionat per la UCI. Entre les carreres que se li van retirar del palmarès, hi havia la Volta del centenari. El vencedor va passar a ser l'italià Michele Scarponi, segon classificat.

L'any 2012 va ser un parèntesis en aquests triomfs de grans estrelles del pilot internacional. Va ser una carrera estranya per les circumstàncies. Tot i que el guanyador, Michael Albasini, és un corredor encara en actiu amb un nivell molt alt, no té el mateix perfil de Contador o el Purito, capaços de lluitar per les carreres de tres setmanes més importants. El ciclista suís va guanyar les dues primeres etapes i va aconseguir la victòria final. Amb un però bastant gran. Com explica Nieves Moya, el canvi de dates al març és bo per la carrera, però per altra banda té una dificultat, la meteorologia:

El canvi de dates va ser clau pel bon moment que vivim. El problema és que ara, al març, a vegades xoquem amb el temps. La meteorologia és molt important pels corredors. Com el que va passar a Port Ainé...

I el que va passar a Port Ainé a la tercera etapa de la Volta de l'any 2012 va ser que va caure una nevada espectacular. L'organització de la Volta va haver de cancel·lar la pujada al port final i va decidir col·locar la línia de meta en un lloc provisional, abans de la pujada final. Aquesta solució d'emergència va fer suspendre tots els temps de l'etapa reina i per tant Albasini no va tenir que defensar el liderat en una zona apta per a escaladors. El guanyador d'aquella recordada i caòtica etapa va ser Janez Brajkovic.

El 2013 el guanyador de la Volta va ser l'irlandès afincat a Girona Daniel Martin. Va tenir un important cara a cara final amb Joaquim Purito Rodríguez. Tot i intentar-ho en la última etapa, el català no va poder fer front a Martin i va acabar en la segona posició final. Martin va celebrar la victòria parlant en català i lluint una estelada.

Dan Martin celebra el triomf amb un aficionat i una estelada. Foto: Oriol Trasserra

L'ajustat triomf de Daniel Martin sobre Purito Rodríguez ens dona una de les claus de l'èxit de la Volta a l'actualitat. El recorregut de la carrera no permet grans diferències i la carrera arriba oberta a l'última etapa. Aquest és un fet que busquen els organitzadors perquè no perdi interès. L'estructura de la Volta a l'actualitat té uns límits ben delimitats. Etapes trencacames que pugin acabar a l'esprint o en una escapada, dues etapes d'alta muntanya amb final en alt i una última etapa emocionant amb vuit voltes al circuit de Monjuïc. Segons Rubèn Peris, aquest format li ha anat molt bé a la Volta i no tenen previst canviar-lo:

Creiem que és una bona fórmula. Al mes de març tampoc pots pretendre fer gran coses més, i tenint només set dies. La fórmula funciona.

Aquest format, segons Àngel Edo, és ideal perquè tot arribi obert a Barcelona i els aficionats puguin gaudir d'un desenllaç emocionant:

Al recorregut de la Volta no crec que li falti res. Depèn de cada punt de vista. Cada un pensa d'una manera diferent. Uns volen una contrarellotge individual, uns altres una crono per equips. Els altres que falten etapes a l'esprint... al gust de tothom no pot ser. Amb 7 dies s'ha de fer de tot, s'han de fer arribades amb alt, etapes trencacames amb gent escapada i algunes a l'esprint. Sota el meu parer, aquest és el format ideal, perquè deixa tot obert fins l'últim dia a Montjuïc. Per mi sempre ha estat molt ben planificada perquè no hi ha hagut grans diferències. Rep crítiques, alabances... sota el meu parer, no la tocaria. Aquest format és el que s'imposa a les grans curses internacionals.

Seguint el patró dels últims anys, la Volta de l'any 2014 va tornar a ser apoteòsica. El Purito, Alberto Contador, Nairo Quintana, Chris Froome, Romain Bardet, Tejay Van Garderen... els millors corredors del món van arribar a la Volta per guanyar-la. I el que va repetir victòria davant de contrincants de tant talent va ser el català Joaquim Rodríguez. El Purito va guanyar a l'etapa en alt a La Molina i va defensar les embestides de Contador a l'última etapa. El ciclista català va guanyar la carrera amb només 4 segons de marge sobre el madrileny.

El català Purito Rodríguez celebra la seva victòria a La Molina, a la Volta de l'any 2014. Foto: Volta

Amb dues victòries de la Volta al sarró, el Purito ja es consolida com un històric català de la prova. Tot i haver aixecat els braços en proves de gran nivell internacional, els seu mànager a l'actualitat, Angel Edo, explica que la Volta sempre tindrà un lloc especial al cor del Purito:

Per ell era un somni era guanyar la general de la Volta. Ho tenia com una il·lusió des de sempre i la va preparar moltíssim. Havent guanyat la primera va ser una alliberació, ja havia guanyat la carrera de casa. Es va emportar una alegria immensa. Per ell, guanyar les dues Voltes, ha estat increïble. I si l'any passat no es posa malalt, en portaria tres. Estava en una gran forma i volia guanyar la tercera. Sempre hi arriba bé en forma i la vol disputar, és la carrera de casa.

La Volta 2015 no va abaixar el nivell competitiu. La tònica va seguir sent la d'una carrera de màxim nivell. Alberto Contador, Alejandro Valverde, Richie Porte, Fabio Aru... una llista de participants que totes les carreres World Tour d'una setmana envejarien. A la primera etapa de la prova, amb final a Calella, hi va haver una escapada de tres homes que va fer perillar l'emoció que hi havia hagut els darrers anys. Maciej Paterski, Pierre Rolland i Bart de Clercq van arribar amb gairebé tres minuts d'avantatge i semblava suficient per arribar a Barcelona. L'escapada però, va acabar beneficiant la carrera, ja que en les etapes restants, els favorits van atacar

sense parar per intentar despenjar aquests tres corredors. I ho van aconseguir. A l'etapa de Valls, amb el coll de Llilla a pocs quilòmetres de la meta, l'australià Richie Porte es va posar com a líder. La carrera es va decidir al circuit de Montjuic. Porte va resistir els múltiples atacs i va guanyar la Volta 2015 amb només 4 segons d'avantatge davant l'espanyol Alejandro Valverde.

I ja al 2016, amb la confirmació dels últims anys, la participació encara ha estat millor. La premsa ha anomenat la Volta el Mini-Tour. Com a mostra de l'excel·lent estat esportiu de la Volta, la pàgina web especialitzada "El Pelotón", descriu de la següent manera la carrera catalana:

Mañana arranca la 96ª edición de la Volta a Catalunya en la ciudad mediterránea de Calella, con un recorrido espectacular y con una participación de corredores aún más espectacular. El abanico de corredores que mañana emprenderán la salida en la ronda catalana bien podría ser envidiado por cualquiera de las grades rondas. Líderes de todos los equipos acuden, como ya viene siendo costumbre, a la Volta acompañados por sus gregarios de lujo. Unos debutan en Europa, otros continúan con una preparación que ya lleva meses puesta en marcha.

I com no pot ser d'altre manera amb una participació estel·lar, la carrera va ser molt emocionant. Es va viure un duel entre dos dels millors ciclistes del moment, Alberto Contador i Nairo Quintana. El petit corredor colombià de l'equip Movistar va sentenciar la general a l'etapa amb final a Port Ainé. Un fort ataca de Quintana va deixar sense resposta a Contador. Igual que els últims anys, la classificació va ser molt apretada i Alberto Contador encara va tenir temps d'atacar al circuit de Montjuic. Tot i això, no va poder deixar enrere a Quintana i el colombià es va apuntar la prestigiosa Volta amb set segons d'avantatge.

El podi final de l'edició de l'any 2016, amb el colombià Quintana, Contador i Martin. Foto :Jon Herranz

El bon moment de l'esport català fa que cinc ciclistes catalans participin a la Volta a Catalunya de l'any 2016. Joaquim Rodríguez, David de La Cruz, Marc Soler, Jordi Simón i Eduard Prades són de la partida de la carrera i lògicament, són els corredors que la senten més especial. El públic els té molt apreciació i durant una setmana són els ciclistes més buscats del pilot. Per ells, disputar la Volta a Catalunya és tota una fita en la seva carrera esportiva. Marc Soler i Jordi Simón, relaten el que sent un corredor català disputant la prova més important del país:

Marc Soler: Crec que la Volta està agafant molt de nom a nivell mundial i cada any vénen més grans corredors. Per això penso i crec que és una de les curses d'una setmana més importants del calendari ciclista. I poder córrer una cursa amb tant de nivell fa especial il·lusió i més si es la de casa, espero poder seguir anant-hi molts anys més.

Jordi Simón: "La Volta a Catalunya és molt important a nivell mundial i el fet de disputar-la com a ciclista, i a més estant a casa, fa que sigui una volta molt especial. A mi em fa molta il·lusió. L'any 2012, que la vaig córrer amb l'Andalusia, et podria dir que és el millor moment que he tingut sobre la bicicleta. No vaig guanyar, però córrer a casa i veure a l'afició que t'anima, t'empeny a fer bé les coses.

3. La realitat de la supervivència de la Volta

Com hem pogut apreciar en les pàgines anteriors, la Volta a Catalunya viu un moment d'èxtasi esportiu. Els millors ciclistes del món vénen a disputar una carrera que ha recuperat el prestigi perdut. Purito, Martin, Contador, Quintana, Porte... tots ells són a les quínieles per guanyar el Tour de França. Aquesta recuperació de prestigi esportiu però, no reflexa bé la realitat econòmica i vital de la Volta a Catalunya. Rubén Peris, el president de la Volta, ens explica una realitat que poc lliga amb aquest gran moment esportiu, però que ens ajuda a conèixer l'estat actual de la prova:

Hi ha hagut anys que he pensat que la Volta no podria sortir. Per motius econòmics, però sempre he confiat amb els meus interlocutors, polítics, que sempre ens han ajudat molt. Polítics del món de l'esport i polítics que no ho són. Ara hi soc jo de president, però darrera n'hi ha hagut molts altres que també ho han tirat endavant hi han aconseguit que la Volta estigui a gran nivell. És un dels esdeveniments més importants que hi ha a Catalunya. Un dels que es fa amb menys diners, tot i que 1'5 milions són molts, si agafem altres esdeveniments esportius de Catalunya veurem els diners que mouen.

Una carrera centenària que tot i els conflictes econòmics i polítics del país ha aconseguit tirar endavant i convertir-se en tot un referent esportiu català. Des de l'any 1911, només s'ha deixat de disputar en el parèntesis inicial fins a 1920 i per culpa de la guerra civil espanyola. No es pot deixar ofegar. Per aquest motiu, hem volgut descobrir quina és la clau de la supervivència en el temps de la Volta a Catalunya i els nostres entrevistats, persones amb un gran coneixement de la carrera, ens han donat la resposta.

Nieves Moya, cap de premsa de la Volta:

La clau de la supervivència de la Volta és el treball. Molt treball. Trucar a moltes portes, parlar amb molta gent coneguda. Demanar, demanar i demanar...

Isaac Vilalta, periodista especialitzat:

Segur que se'm escapen factors econòmics que han estat importants. Però et diria que per amor. Així com la Setmana Catalana va agonitzar i no va morir abans gràcies a la família Sabater, amb la Volta i la família Peris passa el mateix. Així com els voluntaris anònims, gràcies a ells ha persistit.

Carles Santacana, doctor en història contemporània:

Segueix sent una prova organitzada per una secció d'una entitat esportiva, que com a tal no és una entitat esportiva potent, i això és complicat ja que el ciclisme està en un nivell de professionalització que requereix molts diners. La sofisticació tècnica és molt elevada. Gairebé és un miracle que subsisteixi. És com el bolet que intenta mantenir-se un cop l'any.

Àngel Edo, ex corredor professional:

La Volta és una prova centenària, és el 'santo y seña' de l'esport català. Institucionalment interessa molt preservar-la perquè és part de la nostra identitat. Et fa veure parts d'arreu de tot el país. Aquest any hi ha hagut uns 160 països amb televisió en directe. Estem posant Catalunya al món durant 7 dies. Si ni així interessa, jo ja no m'ho crec. Tots sabem el que costa un minut de televisió en segons quins horaris. 7 dies amb 2 hores diàries, val la pena. Es ven turisme, es ven país. Això és una de les coses que fa que segueixi endavant i es continui preservant.

Rubén Peris, director de la Volta:

La seva història. La seva implicació amb el país. La relació que té Catalunya amb aquests esdeveniments, el nom de Catalunya, hi ha pocs esdeveniments esportius que el venguin com ho ven la Volta. Es fa tota per televisió i vens no només la prova ciclista, sinó que vens el país al món.

Sprint final de la Volta al circuit de Montjuïc, any 2015. Foto: Jon Herranz

Com podem apreciar, els motius que assenyalen són diversos. Organitzatius, nacionals, romàntics, esportius... La Volta ha sobreviscut al pas dels anys gràcies a l'amor. A l'amor de Catalunya. A l'estima dels seus voluntaris. Dels seus polítics. De la seva afició. Un país que s'ha fet seva la prova i que no la vol deixar morir tot i les grans dificultats actuals. El treball fet per una organització poc professionalitzada, que es val de voluntaris per seguir tirant endavant, és una de les claus perquè la Volta hagi aguantat el pas dels anys. Si els que fessin la carrera fossin mercenaris amb interessos econòmics, de ben segur que ja no es disputaria. Però la Volta és una carrera que una

bona part dels catalans la senten seva. Els organitzadors i voluntaris, amb Rubén Peris al capdavant, fan uns esforços terribles perquè cada any es pugui disputar. Aquest és, el desig més gran de Rubèn Peris de cara al futur:

M'agradaria poder professionalitzar més la carrera, tenint més mitjans econòmics. Poder treballar amb més tranquil·litat, sense haver de sortir del despatx a les 19:00 de la tarda i anar a reunió de la Volta. Tenir persones que puguin treballar més i dedicar-hi més. Tenir aquesta tranquil·litat econòmica. Un sponsor, amb entrada de diners. Que ens permetés fer més coses.

I aquests pas dels anys amb dificultat ha arribat als nostres dies, on la carrera gaudeix dels millors corredors del món en un bon lloc al calendari ciclista. La prova, al World Tour, vista per televisió no dóna cap signe de flaquesa. Però en el moment en que li fem una radiografia, en el moment en que mirem l'estat dels pilars on es suporta aquesta prova centenària, ens donem conta de que les coses no van tan i tan bé com mostra el pla esportiu.

Per poder entendre bé la situació de la Volta a Catalunya a l'actualitat, el periodista Sergi López-Egea va publicar un article en el seu bloc del diari el Periódico el dia 26 de març de 2016 que mostra la trista realitat. Tot i ser una carrera envejada per la seva participació, les dificultats organitzatives segueixen sent grandioses:

La Volta Catalunya parece sacada de una escena de la famosa película 'Atrapado en el tiempo', más conocida como 'El día de la marmota'. Vuelves cada año y te encuentras el mismo panorama; un cartel que mejora temporada a temporada, con la flor y nata del pelotón mundial, igual o hasta mejor del que competirá en el Tour, pero un desierto de patrocinadores, olvidada de todos y por todos a no ser por ese ejército de voluntarios, normalmente extraordinarios jubilados. Son personas que viven todo el año pensando en su retorno a la vida laboral, sin cobrar un euro, en la semana en la que volverán a sentirse trabajadores y siempre con la tristeza, la dureza de la vida misma, de saber quién de ellos no podrá estar en la siguiente edición.

Si no fuera por estos voluntarios, en la única carrera del circuito World Tour que no tiene patrocinadores privados, sería imposible contemplar durante una semana por Catalunya a corredores como Chris Froome, Alberto Contador, Nairo Quintana, Purito Rodríguez, Samuel Sánchez o Fabio Aru; el único espectáculo deportivo gratuito de altísimo nivel, con los artistas pasando al lado de casa, sin que cueste un solo euro, sin necesidad de sacar una entrada.

Tal vez sea discutible que la prueba tenga que mantenerse con dinero público, con el de la Generalitat, que año a año, para que no se pierda la competición catalana más antigua, más allá del color del gobierno, pone el dinero encima de la mesa. Pero si no fuera así ya hace tiempo que la ronda catalana sería un cadáver. Y cada año siempre la misma canción, "en la próxima edición se intentará que aparezca un patrocinador privado". Y cada año igual, el esperado patrocinador privado no llega.

Y, ¿por qué? ¿por qué la Volta año a año tiene que estar ingresada en un imaginario hospital, con su salud delicada, cuando tiene a lo más florido del pelotón mundial? No tiene lógica y más si tiene en cuenta que hace unas temporadas la Vuelta al País Vasco lanzó un SOS. O llegaba inversión, o no se podía celebrar. Y el inversor, el que puso el capital que permitió ediciones brillantes con triunfos como los de Quintana, Contador o Purito, llegó desde Catalunya. ¿Por qué Euskadi, sí y Catalunya, no?

Rubén Peris, presidente de la Volta, ya está cansado de reuniones y más reuniones, de citas con empresarios, con directores de patrocinios. Solo recibe buenas palabras, pero poco más. A veces la respuesta tiene connotaciones políticas, firmas catalanas que prefieren invertir en otros lugares, en otras comunidades, por el que dirán. Y esto no puede ser.

Como tampoco que se sortee la retransmisión televisiva cuando la señal, la producción la paga la organización, es decir a través de la aportación de la Generalitat. Las imágenes llegan gratis a las cadenas que ofrecen la Volta. Con todo el respeto hacia la figura indiscutible de Johan Cruyff por todo lo que ha representado, a los mentores de la ronda catalana les sentó muy mal que la televisión catalana cancelase la retransmisión en directo de la etapa reina del jueves para iniciar el especial sobre la figura del mito holandés. Decisiones como esta no motivan a futuros inversores. Seguramente de tener desplegados a cámaras, motoristas, helicóptero, camiones de producción, satélites en marcha, centenares de miles de euros por la carretera, se habría esperado una hora, solo una hora, que era lo que duraba, como mucho, la resolución de la etapa reina de la Volta.

Tampoco, la verdad, ayudó mucho la realización. “Lo importante es que se entienda la carrera, no que se vea”, decía uno de los más importantes ciclistas de las últimas décadas. Y las imágenes fueron un verdadero caos, fijadas sobre todo en una escapada que no tenía trascendencia alguna. No se vio ninguno de los ataques de Contador, ni el momento de la ofensiva final de Quintana. Había que intuir, descubrir en la lejanía la figura de un corredor con un ‘maillot’ de color amarillo y apostar por Contador.

Si la situación no cambia, si ninguna firma catalana se hace cargo de la prueba y, sobre todo si Peris se cansa, la Volta morirá por más que sea una prueba centenaria y por más figuras que cada temporada decidan apuntarse a la carrera. Esto no puede seguir así porque sino el epitafio solo podrá ser uno: entre todos la mataron y ella sola se murió.

L'article de López-Egea ensenya la realitat de la Volta. Sense la implicació de Peris i els voluntaris, i sense l'ajuda de la Generalitat, la carrera seria història. El president ca la carrera, Rubèn Peris, explica com es finança la Volta a Catalunya a l'actualitat. Amb un pressupost total al voltant d'un milió i mig d'euros, els diners provenen de tres branques:

Hi ha tres grans grups. La part institucional, que pertany a la Generalitat de Catalunya i les Diputacions, que és el paquet més gros. El segons són els finals d'etapa. Les poblacions on acaba l'etapa, paguen. I una última part, ara molt petita, que és la publicitat. Aquests són els tres eixos fonamentals. La part de les poblacions, la contrapartida que tenen és que els omplim tots els hotels. La caravana de la Volta mou unes 600-650 persones i això són molts diners. L'altra benefici que tenen les poblacions és la repercussió, ja que surten a tots els mitjans i a tot el món. El World Tour és un aparador fantàstic, per això volen ser municipi de principi o final d'etapa. I la part institucional, nosaltres venem el nom de Catalunya arreu del món. Independentment de temes polítics, és importantíssim vendre un destí turístic com és Catalunya. Per això la Generalitat aposta per aquesta prova. A part, de tot l'història que té la Volta. Té una força tremenda, és un esdeveniment dels pocs que porten el nom de Catalunya arreu del món.

Amb aquesta finançament, es fa impossible pensar en una organització a sou, professionalitzada al màxim. Rubèn Peris i la junta directiva, unes sis persones, són conscients que sense la implicació del centenar de voluntaris que treballen sense cap mena de retribució durant la setmana de la carrera, són la vida d'aquesta organització. Aquesta implicació dels voluntaris però, ens fa veure la realitat de la organització de la carrera, i és que la Volta la fan possible persones que al llarg de l'any no es dediquen a l'organització de proves ciclistes. I aquest, segons Isaac Vilalta, és un dels principals problemes que té la carrera:

S'ha de professionalitzar. Pot ser un rara avis si les coses funcionen. Però la Volta va molt coixa en quant a professionalització. No és cap secret, ells mateixos ho saben. És l'única prova del calendari de màxim nivell que no ho està. Sense treure cap mena de mèrit als voluntaris, però arriba un punt en que necessites aquesta professionalització.

El president de la Volta, Rubèn Peris, assumeix ell i els seus col·laboradors no són professionals, ja que tenen tots ells feines personals i no es poden dedicar totalment a la carrera. Ara bé, segons ell, això no vol dir que no treballin com a professionals.

No hi estic d'acord en que la Volta s'hagi de professionalitzar. Una cosa és que no siguem professionals i l'altra que no treballem com a professionals. Treballem com a professionals i fem la feina com a professionals. El que si que és veritat és que si poguéssim tenir més gent professional podríem fer les coses d'una altra manera, no dic millor. Per professionalitzar s'ha de pagar i si la situació està complicada, el que no podem fer és carregar-nos de sous de personal. M'agradaria? Sí. Treballaríem amb més comoditat, enlloc d'anar a les reunions a les set de la tarda quan acabem el nostre horari laboral o fer-les al cap de setmana, ho podríem fer amb més tranquil·litat en dies feiner. Però la situació és la que és i ens hem d'adaptar. No ho fariem millor, sinó que ho fariem d'una altra manera i amb més comoditat.

Angel Edo, ex ciclista català, comentarista de TV3 i mànager del Purito Rodríguez, segueix indagant en el tema de la professionalització de la carrera i la seva visió s'allunya de les opinions de Vilalta i López-Egea:

La Volta està sobrevisquin amb els ajuts institucionals i amb els voluntaris que hi posen tot de la seva part. Possiblement es tindria que arribar a professionalitzar una mica més, però no sol la Volta a Catalunya, sinó la resta de ciclisme mundial. Però clar, si la professionalitzem, les despeses serien molt més grans. Ara els voluntaris no cobren, si ho professionalitzes, els que hi vagin a treballar han de cobrar. I si l'organització ja fa anys que trontolla i la feina que tenen en poder sortir endavant, si li poses aquest afegit, la Volta s'acaba. El problema és el de sempre, els diners. El pobre Rubén Peris ojala tingues la solució i hi hagués un gran patrocinador, i sobressin diners a cabassos, però desgraciadament, no només a l'esport i el ciclisme en concret, sinó la societat en si, els diners costen molt. Si no n'hi ha no es pot professionalitzar una organització que mou tantíssimes persones.

Per molt que el busqui, la carrera catalana no troba un patrocinador important que ajudi a tirar endavant la prova, i ha de ser la Generalitat la que porti els seus diners. Perquè la Volta no troba patrocinador? Aquesta és la visió de la seva cap de premsa, Nieves Moya, que tampoc ho entén:

Primer de tot per la crisi, i la Volta és una carrera amb molt de prestigi, i no sé jo, sembla que a la gent li fa por invertir-hi. Té la seva televisió, molt professional. No ho entenc. La crisi ha afectat a tots, però a la Volta principalment. Les institucions Tenen un paper molt important, donen molt de suport. Ara mateix, tot el ciclisme passa per les institucions. Concretament les catalanes s'han esforçat moltíssim per ajudar a la Volta. El millor seria que surtis un esponsor privat, però amb la crisi és molt important el paper de les institucions.

I el president de la Volta, Rubén Peris, tampoc troba explicacions en el perquè la carrera no troba aquest suport d'un esponsor principal que faci una injecció de diners crucial per assegurar la supervivència de la Volta:

Doncs no ho sé, no et ser dir perquè a la Volta li costa tant trobar un patrocinador. Sí que el busquem. Hi ha hagut moments molt dolços, de patrocinadors molt importants a la carrera, però en aquest moment, doncs no hi ha un gran patrocinadors excepte el Govern de Catalunya.

Així doncs, sense un gran patrocinador, la Generalitat és l'únic suport econòmic que té la carrera a l'actualitat. Rubèn Peris afirma rotundament que sense la Generalitat la Volta no seria possible, per tant, el seu suport més que crucial.

Per camuflar i donar encara més rendiment a aquest suport, la Generalitat fa arribar la carrera a les seves estacions d'esquí, les que són propietat dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Vallter 2000, Port Ainé, La Molina... les arribades en alt dels

últims anys són totes en estacions propietat de la generalitat. Per tant doncs, els organitzadors no tenen la llibertat suficient com per triar una muntanya o una altre, però sense aquests diners de les institucions, seria autènticament impossible subsistir. Isaac Vilalta, valora de la següent manera la relació entra la Volta i les institucions catalanes:

Crec que aquí entrem en una contradicció. Si no hi fossin, probablement la Volta ja no existiria, la salven d'alguna forma, però per altra, jo seria crític amb aquest paper paternalista, en excés, crec que a la Volta se li ha d'exigir alguna cosa més. No tot es soluciona amb el copet a l'esquena, fem l'esforç, ho disfressem amb els finals d'etapa a les estacions de ferrocarrils. Crec que s'hauria de donar un parell de voltes més i buscar solucions perquè la Volta per sí sola es pogués espavilar.

I les solucions passen per vendre millor el producte. El ciclisme és un gran aparador turístic. Amb televisió en directe, es pot vendre Catalunya al món d'una manera que altres esports no poden fer. La majoria d'esports es fan en recintes tancats, en canvi en el ciclisme, els corredors circulen amunt i avall per la geografia del país. Amb càmeres en directe, és una gran manera de vendre el país. El gran exemple és el Tour de França, on constantment s'estan ensenyant paisatges i llocs bonics que poden cridar l'atenció a les persones que ho estan veient. El periodista Isaac Vilalta creu que aquest aspecte és una de les claus per millorar el futur de la Volta:

Jo penso que a la Volta hi ha un problema de projecció, vinculat amb el problema econòmic i amb les transmissions que en fan. En Rubén Peris, que té una relació excel·lent amb la UCI i els dirigents del Tour, tothom sap el que significa el Tour per a França a nivell econòmic i turístic. No vull responsabilitzar a ningú, però que no li trobin la clau de volta, per potenciar tot això... Si que la generalitat és la que ho sosté, amb els finals d'etapa i posant-hi els diners, però aquesta visió més moderna i econòmica no s'acaba de trobar.

Així doncs, la Volta viu un moment molt ric a nivell esportiu, però opac en l'aspecte econòmic i organitzatiu. Els millors corredors són a la Volta i l'espectacle és inigualable. Però per altre banda, l'economia segueix sent un gran problema i sense la voluntat desinteressada de Rubén Peris i el seu equip i les ajudes de la Generalitat, la Volta no podria continuar. I el president de la Volta, que hi és des de l'any 2004, no hi serà per sempre, ja que afirma que li agradaria que la gent joves s'impliqués en el projecte per assegurar-ne la seva supervivència en el futur:

La veritat és que no em veig molts més anys al capdavant de la Volta. No m'agradaria perpetuar-me en el càrrec. M'agradaria que hi hagués gent, sobretot gent jove, que vulgues continuar amb aquesta cursa. És una situació difícil. Ja no només per la crisi. Avui en dia la gent jove té moltes ocupacions, problemes per trobar feina. No tenen hores per dedicar-hi. Des de la Volta ja estem treballant amb gent jove perquè assumeixin reptes i ens ajudin a tirar endavant.

S'hauria d'aprofitar el gran moment ciclista de la carrera per trobar un patrocinador important que donés una última empenta per vendre millor el producte i acabar de consolidar una prova històrica que és part de la història de l'esport català.

Joaquim Rodríguez, amb el maillot de millor català de la Volta de l'any 2014. Foto. Volta

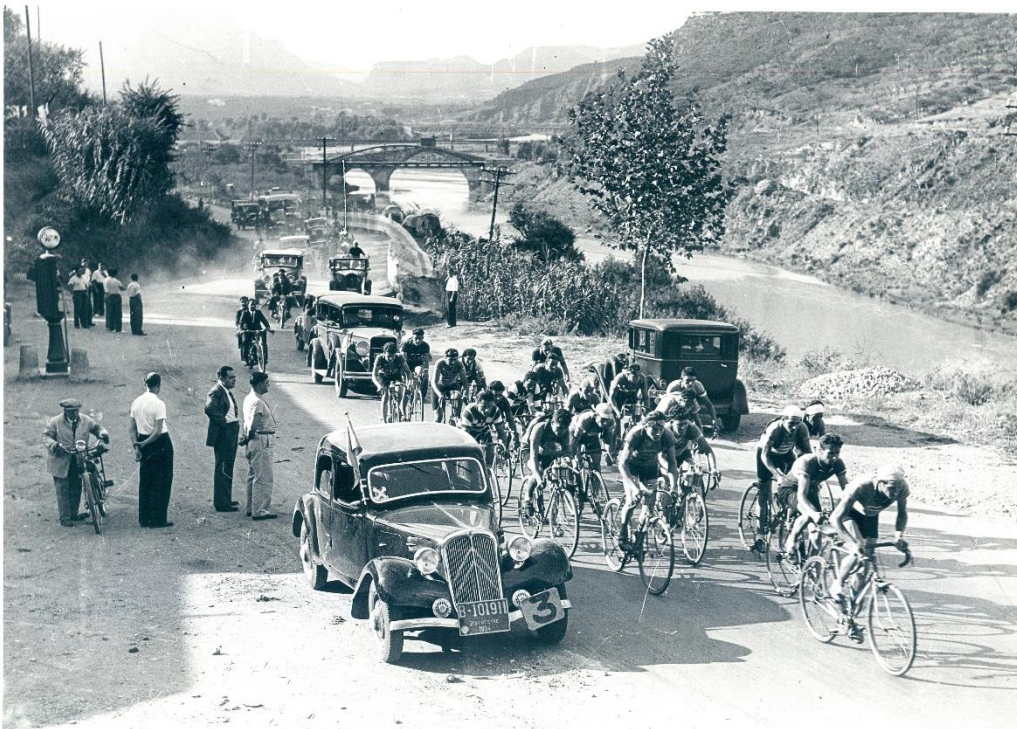
3.1. La Volta i Catalunya, dues realitats paral·leles

La Volta Ciclista és un símbol per Catalunya. Un esdeveniment esportiu que porta el seu nom i que està clarament identificat amb el que significa. Després de més de cent anys d'història, la prova catalana està arrelada al territori i al llarg de la seva evolució ha viscut un paral·lelisme important amb la història social i política del país. Rubèn Peris, el director i president de la carrera, afirma que aquesta relació és una realitat constatable:

Totalment, la Volta té una càrrega d'identitat nacional catalana. N'estic convençut i n'he parlat amb persones d'alt nivell del nostre país. Si ens ajuden i ens defensen, és per la càrrega que porta el nom de Volta Ciclista a Catalunya.

L'estat vital de la carrera ha anat gairebé sempre lligada a la situació del territori. Amb contades excepcions. Nieves Moya, cap de premsa de la Volta, té clar que la relació entre les dues parts va més enllà de la del simple esdeveniment esportiu:

La relació de la Volta amb Catalunya és molt important. Sí, crec que existeix un paral·lelisme. Hi ha molta gent que ve i et diu jo vaig ser allà, jo vaig conèixer a tal, jo he viscut això... és molt important que la gent de Catalunya et digui tot això, vol dir que la gent catalana i la Volta van units. Tot i que no els agradi el ciclisme ni l'esport, la Volta la coneix molt gent.

La caravana de la Volta de l'any 1934 als voltants de Martorell. Foto: Arxiu Volta

En els seus inicis, la Volta a Catalunya va néixer sense cap càrrega política ni Nacional. Això però, no vol dir que ja des del seu naixement no tingués cap mena de relació amb el moment que es vivia a terres catalanes. Per exemple, el projecte de la Mancomunitat de Catalunya es va començar a crear el mateix any que va néixer la Volta, el 1911. Es coïen avenços a Catalunya. L'esclat de la Volta aquell any va ser fruit dels anhels d'una societat que volia ser arreglerada amb els nous temps on l'esport esdevenia un espai de sociabilitat i oci de les societats industrials contemporànies, que mirava a Europa i volia evolucionar com ells ja havien fet. La carrera va ser una forma de fer-ho, de transformar la societat, d'evolucionar-la aprofitant el bon moment econòmic. Per tant doncs, des d'un inici aquesta relació entre carrera i país queda ben patent. Tot i que en la fundació hi trobem una clara vinculació amb el moment que viu Catalunya, el doctor en història Carles Santacana descarta que la carrera aparegués com a una reivindicació nacional.

Simplement és un esdeveniment esportiu que no es fa amb una voluntat de dir que som catalans. Quan fan els primers campionats de Catalunya de futbol tampoc és amb la voluntat d'afirmació. És una qüestió bastant operativa. Ho feien així més reduït perquè era la capacitat que tenien.

Després de l'expansió social i econòmica de Catalunya a la primera dècada del segle XX, l'esclat de la Primera Guerra Mundial va marcar el camí d'anys de conflictes. I el final de la Guerra no va portar millors temps per Catalunya. La crisi econòmica va tensionar les relacions laborals, les vagues, manifestacions, els atemptats terroristes es van incrementar, la burgesia catalana responia amb l'okouts i el pistolerisme groc. És davant aquest escenari de fortes tensions que l'any 1923 el capità general de la regió militar de Catalunya porta a terme un cop d'estat, que rep el suport de part de la burgesia catalana perquè imposi ordre a través de la força militar. També es van perseguir i criminalitzar les actituds catalanistes i fins i tot el mateix us de la llengua catalana. En la dictadura de Primo de Rivera, de 1923 a 1930, Catalunya va ser perseguida per la dictadura. Es van prohibir i institucions, com el cas de la Mancomunitat, de la bandera i de la llengua catalana que van ser clausurades i prohibides l'any 1924. En la dècada dels anys 20, la Volta a Catalunya també va viure la inestabilitat existent al país. Del 1920 al 1923 no es va disputar i el retorn no va ser precisament idíl·lic. Els anys 1924 i 1925 es va prohibir la participació de corredors internacionals i la participació era d'una trentena de ciclistes.

A partir del 1926 però, trobem la primera diferència entre l'evolució històrica de Catalunya i de la carrera. Mentre el país seguia en plena dictadura, la Volta va viure un creixement esportiu important. Els corredors internacionals van tornar a la carrera, l'economia de la prova va millorar substancialment, la participació va augmentar fins a tenir més de cent participants i la Volta va passar a tenir 8 etapes.

Amb la caiguda de la dictadura de Primo de Rivera, al gener de 1930, Catalunya va ser reconeguda amb un estatus dins la divisió territorial. A través de la Generalitat i de l'Estatut d'autonomia de Núria, es fixaven els instruments del seu autogovern. Després de més de dos segles anorreats l'esclat de la república catalana de Macià van significar

una clara millora per al país. Amb aquest context, la Volta va viure la seva primera edat d'or. Del 30 al 36 la carrera va veure el naixement del primer gran mite, Mariano Cañardo, així com la popularització de l'esport com a espectacle de masses. La Volta, al igual que Catalunya, va viure durant la república uns anys de llibertat que ben aviat acabarien.

Mariano Cañardo (dret) un autèntic mite de la Volta i de l'esport. Foto: Arxiu Volta

La Guerra Civil va aturar el gran moment que vivia la Volta a Catalunya. Va frenar en sec l'expansió que estava vivint l'esport i va ofegar altre vegada les llibertats de Catalunya. Els anys que va durar el conflicte bèl·lic a Espanya, del 1936 al 1939, la Volta no es va poder disputar. A la represa, al 1939, les dificultats van ser majúscules. La falta de recursos econòmics va ser un dels principals problemes, però ni molt menys va ser l'únic. Cobrir les necessitats més bàsiques per viure es va convertir en la prioritat de la població, que no tenia ni temps ni ganes de practicar o veure curses ciclistes o altres manifestacions esportives. A més, les carreteres van quedar molt afectades per bombardejos i per falta de manteniment estaven plenes de sotracs que feien difícil circular-hi en bicicleta. Res era el mateix. La Volta va poder sobreviure per l'empenta de la Unió Esportiva Sants, però podríem afirmar que no va tornar a brillar com a prova

esportiva fins a la dècada dels 60. Entre la guerra civil, la Gran Guerra i la dictadura franquista, els anys 40 i 50 no van ser gens fàcils. En plena dictadura franquista la carrera per sort va tenir moments bons en el pla purament esportiu. Com la celebració dels 25 anys o l'aparició de Miquel Poblet, però va perdre bona part de la repercussió que havia aconseguit abans del conflicte.

A partir de la dècada dels 60, Catalunya comença a veure una petita esclatxa en el forat negre de la dictadura. L'economia es comença a revifar, la indústria catalana absorbeix una gran quantitat de treballador que desemboca en una arribada massiva d'immigrants i una creixuda de la població. L'oposició antifranguista va créixer i van poder sortir les primeres veus crítiques i de reivindicació cultural catalana. La Volta Ciclista a Catalunya també viu el 1966 un canvi crucial, amb una participació internacional que va ser definida com la millor de tots els temps. Jean Stablinski, Louis Pfenninger, Walter Godefroot i Jacques Anquetil van marcar la tendència dels propers anys. La carrera, igual que l'economia catalana i l'europea, van entrar en una època d'or que va portar victòries de corredors dominants en l'èpica. Eddy Merckx, Luis Ocaña, Felice Gimondi, Bernard Thevenet... van portar a la Volta un prestigi internacional que va coincidir amb els últims anys de Franco que acabarien amb la mort del dictador Franco i la instauració de la transició cap a la democràcia.

Amb la caiguda de Franco, la Volta va recuperar la seva identitat catalana. L'any 1963 ja havia recuperat el nom de "Volta", tot i que entre cometes. I en els cartells que cada anys il·lustren i donen publicitat a la carrera, es pot apreciar perfectament aquest canvi. A partir de l'any 1969 comencen a aparèixer les senyeres i les barretines catalanes, que havien estat desterrades des de l'any 1939. Els viatges de la Volta a disputar etapes a Menorca (1977) o més tard a l'Alguer, són una mostra més d'aquesta recuperació de la relació entre Catalunya i la prova ciclista. Aquesta recuperació de la identitat i entrada del país en democràcia va fer un bé a la Volta, i es va entrar en una època d'èxits per Catalunya i per la carrera.

Tot i que els 80 van ser una època de poca brillantor esportiva, els 90 van arribar amb el Jocs Olímpics sota el braç. Catalunya va enamorar al món i la Volta, de la mà d'Indurain, va viure una altre època daurada. Tot es va acabar amb l'entrada del nou segle. A partir del 2000 les coses canvien. La retallada de l'estatut de l'any 2006 provoca canvis profunds en la societat catalana, que viu ofegada per l'estat espanyol i per l'economia global. La Volta també s'enfonsa al mateix temps que ho fa el país. Els anys més negres de la carrera, amb vencedors de poc nivell, canvis de calendari i participacions pobres, coincideixen amb una època trista per la política catalana. Però els anhels de Catalunya fa que les reivindicacions nacionals esclatin amb grans manifestacions i polítics valents que demanen una ruptura.

L'any 2010 la Volta fa el pas definitiu cap al seu èxit esportiu actual. El canvi al mes de març dona projecció internacional i una participació estel·lar que ens porta als dies actuals, on els millors ciclistes han tornat i han fet de la Volta una de les carreres amb més prestigi del calendari ciclista altra vegada. El seu president Rubén Peris, afirma amb rotunditat que la Volta porta una càrrega nacional catalana en el seu adn i

recorda les etapes en les que la carrera ha sortit del país per visitar territoris de parla catalana:

Hem tocat tots els llocs de parla catalana. A l'Alguer, Catalunya Sud, Catalunya nord... a mi m'agradaria, abans de deixar-ho, tornar a les illes. Com també m'agradaria tornar a la Catalunya Nord. El problema són els diners i els temes burocràtics. A les Illes es necessitarien diners i un dia de descans, és a dir demanar a la UCI un dia més, i és complicat. A la Catalunya Nord és un tema de permís, burocràtic. No m'hi he posat i fa molts anys que no toquem França...

Com hem pogut veure, la història de la Volta i la història de Catalunya tenen molts paral·lelismes en els seus moments bons i dolents. Així corrobora aquesta idea l'historiador Carles Santacana:

Quan sorgeix la Volta estan sorgint moltes coses a Catalunya, un moment que s'estan promovent i arrancant coses. En aquest sentit és evident que l'estabilitat que aconseguí en temps de la república és també paral·lela, la guerra, l'efecte del franquisme... també es pot seguir aquest paral·lelisme. I fins i tot quan li intenten tornar a dir Volta, cap als 70, és un senyal petit però significatiu de que hi havia un ressorgiment d'una catalanitat que es volia manifestar, que buscava camins per manifestar-se. És evident i significatiu, amb els cartells de la carrera també es pot veure aquest paral·lelisme.

Gran expectació al circuit de Montjuïc, a la Volta de l'any 2016. Foto: Jon Herranz

4. El Periodisme escrit en el món de les dues rodes

El periodisme va ser el gran impulsor del ciclisme en els seus inicis. La disciplina del periodisme esportiu i l'explosió de l'esport de les dues rodes van anar de la mà i no seria possible entendre l'un sense l'altre. A la primera dècada del segle XX els mitjans de comunicació, i més concretament els diaris, van ser claus per a la creació de les carreres ciclistes més importants. El Tour de França va ser creat per l'AUTO, i les seves pàgines grogues han acompanyat sempre més el color del maillot de líder de la carrera. El mateix va passar amb el Giro d'Itàlia, amb les pàgines roses de la Gazzetta dello Sport. I la Volta a Catalunya, com a prova centenària al nivell de les dues anteriors, també va néixer gràcies a l'empenta d'un mitjà de comunicació, el Mundo Deportivo.

El primer cartell de la Volta a Catalunya, l'any 1911. Foto: Arxiu Volta

Des d'un primer moment, els mitjans de comunicació van veure el ciclisme com un esport idoni per fer créixer la premsa esportiva. Ho veien com a un gran vehicle publicitari, però també eren conscients de la gran repercussió que tenia entre la població. Com s'ha explicat, en els seus inicis el ciclisme competitiu va significar una autèntica explosió d'interès.

Multituds de les ciutats i pobles per on passava la Volta, s'apinyaven al llarg del recorregut per aclamar els bicicletes de la cursa i veure admirats els vehicles dels equips i tot el parament de cada etapa. Autèntics herois que realitzaven gestes mai vistes sobre un estri, la màquina, que despertava passions en una societat que es volia emmirallar amb les ciutats europees més desenvolupades. Isaac Vilalta, periodista, explica el que veien els mitjans de comunicació per interessar-se tan per aquest esport.

Veien en el ciclisme el que es veu ara amb el futbol. Que és el gran esport de masses, on trobaven els ídols. I després, que jo crec que era un periodisme, en

general, més pur i menys prostituït. El ciclisme no només els mitjans el treballaven com a mercaderia, com ara el futbol, sinó que a més hi havia una passió compartida amb la gent que d'alguna manera es trobava i tenia sortides.

Les maneres de fer en els inicis del periodisme escrit, com apunta Vilalta, eren totalment diferents a les que coneixem avui en dia. El Mundo Deportivo, impulsor de la Volta, es va crear el 1906 com a setmanari. En aquell moment, en el periodisme no hi havia el fanatisme d'avui en dia per uns colors. Els diaris eren poliesportius i el futbol no tenia la rellevància que té ara.

Els periodistes de l'època es limitaven a explicar el que succeïa, amb cròniques i relats en primera persona, ja que tots ells es trobaven al lloc dels fets. No hi havia la tecnologia actual, per tant podien viure de primera mà tot el que passava. Copsar l'ambient, els detalls. Era l'autèntic periodisme, aquell que ensenyen a les universitats i que per les males pràctiques ha acabat desembocant en un mal fer constant, en buscar el sensacionalisme i la venda en contra de la informació.

El Mundo Deportivo va apostar per la Volta a Catalunya com havien fet altres grans diaris europeus. Perquè? Doncs per dos motius principals. Perquè el ciclisme era l'esport majoritari, el que seguia més gent, i per tant, hi havia una demanda d'informació de tot el que passava. Les cròniques del diari eren l'única manera de conèixer el que havien fet els ciclistes a l'altre punta del país. I segon, perquè el ciclisme és un valor publicitari molt important. Així ho explica Nieves Moya, cap de premsa de la Volta.

El ciclisme era un vehicle publicitari molt important. I en la meva opinió, ara molt més. Amb la televisió amb la ràdios, jo recordo quan els colombians venien a retransmetre la Volta. Era un espectacle total. El que és el ciclisme i el periodisme, sempre han anat units, molt de la mà.

Aquesta unió en els seus inicis es pot apreciar en el Mundo Deportivo d'aquella època, on dedicaven espais importants a la Volta i sobretot, a la publicitat de bicicletes:

HUTCHINSON, S.A.

NEUMÁTICOS CALZADOS IMPRIMEABLES Rambla Catalunya, 64 y toda clase de artículos de goma

Automovilistas! ¿Queréis un buen neumático?

CANNELÉ DUNLOP

que es el verdadero REY DE LAS CARRETERAS

BLANC FRÈRES, AGENTES GENERALES
BARCELONA
Nº, PASEO DE GRACIA
Alicia, 27
STOCK EN BARCELONA: AUTO GARAGE CONDAL, CORTES, 629

LA VUELTA DE CATALUÑA

El vencedor, proclamado por algunos de los diarios de la zona, es el catalán Juan María Sureda, que ha ganado la etapa de la Volta de Catalunya, la primera de las etapas de la Volta de Catalunya, con un tiempo de 11 horas y 15 minutos, en un recorrido de 140 kilómetros, desde Barcelona hasta Sabadell.

El segundo lugar lo ha ocupado el catalán Juan María Sureda, con un tiempo de 11 horas y 25 minutos, y el tercer lugar lo ha ocupado el catalán Juan María Sureda, con un tiempo de 11 horas y 35 minutos.

El vencedor de la Volta de Catalunya es el catalán Juan María Sureda, que ha ganado la etapa de la Volta de Catalunya, la primera de las etapas de la Volta de Catalunya, con un tiempo de 11 horas y 15 minutos, en un recorrido de 140 kilómetros, desde Barcelona hasta Sabadell.

CONGRESO DE LA CARRETA
(Ordinaria) el 7 de Agosto 1936

CONGRESO DE LA CARRETA
(Ordinaria) el 7 de Agosto 1936

CONGRESO DE LA CARRETA
(Ordinaria) el 7 de Agosto 1936

LA VUELTA DE CATALUÑA

El vencedor, proclamado por algunos de los diarios de la zona, es el catalán Juan María Sureda, que ha ganado la etapa de la Volta de Catalunya, la primera de las etapas de la Volta de Catalunya, con un tiempo de 11 horas y 15 minutos, en un recorrido de 140 kilómetros, desde Barcelona hasta Sabadell.

LA VUELTA DE CATALUÑA

El vencedor, proclamado por algunos de los diarios de la zona, es el catalán Juan María Sureda, que ha ganado la etapa de la Volta de Catalunya, la primera de las etapas de la Volta de Catalunya, con un tiempo de 11 horas y 15 minutos, en un recorrido de 140 kilómetros, desde Barcelona hasta Sabadell.

LA VUELTA DE CATALUÑA

El vencedor, proclamado por algunos de los diarios de la zona, es el catalán Juan María Sureda, que ha ganado la etapa de la Volta de Catalunya, la primera de las etapas de la Volta de Catalunya, con un tiempo de 11 horas y 15 minutos, en un recorrido de 140 kilómetros, desde Barcelona hasta Sabadell.

El Mundo Deportivo, l'any 1911, informant de la primera edició de la Volta. Foto: Cultura Ciclista

Al mateix temps que el ciclisme evolucionava, també ho feia el periodisme. Si les informacions del Mundo Deportivo sobre la Volta ja eren importants, a la dècada dels anys 30, quan l'esport es va consolidar com a espectacle de masses i va aparèixer un ídol com Mariano Cañardo, aquesta relació va viure la seva màxima esplendor. Fins i tot els diaris que no són de temàtica esportiva informaven del que passava a la cursa catalana. Com a mostra, un dels periodistes més destacats de la època, Josep Maria Planes, realitzava cròniques que ja voldríem avui en dia veure en algun diari esportiu:

L'ídol

(Crònica íntegra de l'etapa de la "Volta" corresponent al dia 20-6-1936)

"La Publicitat", 21-6-1936

Ahir vaig insinuar l'opinió que en mereixia la fórmula ciclista d'anar "contra el rellotge". Avui, per tal que els lectors no versats en aquestes matèries puguin entendre'm, procuraré expressar-me més clar. El procediment "contra el rellotge" tendeix a obligar els corredors a donar el màxim rendiment i a evitar les plàcides passejades en corporació a les quals són tan aficionats. Per

aconseguir-ho, se'ls dóna la sortida per separat, ara l'un, ara l'altre, en intervals d'un minut, de manera que el corredor que es deixa atrapar pel seu seguidor immediat ja sap que ha perdut seixanta segons.

Entesos? Doncs bé: ahir vàrem sortir de Tarragona, darrera d'en Cañardo i no el vàrem deixar fins a Vilafranca. El marcadore del cotxe ens assenyalava la velocitat del campió. Sense baixar mai de trenta-dos quilòmetres a l'hora, en alguns moments arribà a córrer-ne cinquanta-cinc i àdhuc fins seixanta. Aquesta constatació ha refredat una mica el convenciment que teníem que la bicicleta era una màquina d'anar a peu.

La carretera de Tarragona a Vilafranca estava tan animada com la Diagonal a la sortida de missa de Pompeia. A més de la gentada habitual -augmentada ahir- dels habitants del país que s'arreglaren a banda i banda de la ruta, tinguérem una altra categoria d'espectadors: els que anaven en la interminable processó de cotxes que venien de Barcelona, cap a València, per assistir al partit d'avui. De manera que la caravana de la Volta a Catalunya, ja una mica cansada, amb les banderoles i els mallots descolorits pel sol i patinats per la pols de totes les rutes del país, va creuar-se amb la comitiva fresca i joiosa, amb els gallarets nous de trinca, dels peregrins de Mestalla. El futbol i el ciclisme va trobar-se, doncs, al mig de la carretera, dintre el marc esplèndid d'una tarda lluminosa del mes de juny.

- Apa, Cañardo -cridaven els del futbol.

- Cap a València, a guanyar! -responien els del ciclisme.

I l'aire suau del camp de Tarragona i del Penedès feia voleiar, amb un estrèpit d'alegria, les innombrables banderoles amb els colors de Catalunya

Cañardo!

¿Qui, avui dia, és més popular que ell? Ningú, absolutament ningú dels milers de persones que hem trobat de cap a cap de la ruta, no ha deixat de cridar el seu nom, acompanyant-lo d'uns mots d'engrescament i de coratge. Les dames elegants que treien el morret per les finestres dels grans cotxes de turisme, els pagesos que deixaven, cames ajudeu-me, les feines del camp, els xofers dels camions, els emmascarats ferroviaris dels passos a nivell, les alegres bandades de noies que l'esperaven a l'entrada de les poblacions, els infants de les escoles arreglats sota l'ull vigilant del mestre, joves i vells, rics i pobres, capellans, guàrdies civils, rabassaires i mossos de l'esquadra, tothom sense excepció llançava el mateix crit:

- Cañardo!

A Tarragona, dos-cents escolars de la classe de música han exigit al seu professor, un clergue, que compongués un himne a honor seu. L'altre dia, un xicotet que fou atropellat per un cotxe pocs minuts abans de l'arribada dels corredors, va preguntar, mentre el curaven a la farmàcia:

- Qui va al davant?

- Cañardo.

D'un salt, el noieta va escapolar-se dels que l'assistien, i fugint de l'aigua oxigenada, de les benes i del cotó fluix va precipitar-se cap al carrer, per veure arribar el seu ídol.

Cañardo. El belga Bonduel li porta, ara, disset segons d'avantatge. Però ¿què són disset segons quan l'entusiasme de tot un país empeny un atleta vers el triomf?

Aquest, almenys, és el punt de vista líric. Els esportius, però, li donen molt poca importància. Realistes, partidaris de la matemàtica i de la fredor del càlcul científic, fan els seus comptes per un camí ben diferent. I per ells, disset segons són disset segons, un tubular és un tubular i l'entusiasme de la multitud són tantes o quantes pessetes de taquilla.

El restant, històries.

Com nosaltres mateixos, Marià Cañardo va venir ahir al vespre a dormir a Barcelona. El vàrem acompanyar, amb la seva senyora i la seva nena, fins a casa seva, a Sant Andreu. Tan bell punt el vàrem descobrir, dintre el cotxe, tot el barri es va esvalotar. Cinc minuts després, davant del seu establiment - demostració brillant que la pràctica de l'esport és compatible amb la indústria dels gèneres de punt- s'hi havia reunit una gentada.

- Apa, apa, a dormir! -li deia l'un.

- A veure si ens fas quedar bé, demà! -afegia l'altre

L'enorme popularitat que Cañardo gaudeix a tot Catalunya, a Sant Andreu agafa un accent especial. El tracten com de família, i per tant, potser l'estimen més que a tot arreu, però també li exigeixen més coses. Els admiradors del barri li controlen amb un ull sever les oscil·lacions del seu pes, si s'engreixa, si s'aprima, si es retira tard o si beu massa cerveses al bar de la cantonada. Darrerament corregué l'alarma que Marià es llevava tard i que no s'entrenava gaire. Per calmar els ànims, no tingué més remei que organitzar algunes excursions d'entrenament. Abans de marxar, a les cinc del matí, esperava els companys donant uns toms en bicicleta pels carrers del barri.

La confiança va renéixer.

Aquests dies de la Volta a Catalunya, la família Cañardo no asossega. Tot el dia pendents de la ràdio, esperen amb ànsia què farà el cap de casa. La nena -nou anys- resa totes les nits i la Mare de Déu és pregada d'interposar la seva influència prop dels sants especialitzats en el ciclisme.

Tot el barri de Sant Andreu vetlla el seu ídol. Si avui surt vencedor, aquest vespre can Cañardo semblarà un centre polític la nit d'unes eleccions guanyades.

- Aquesta Volta a Catalunya -ens deia-, em sembla una cosa tan meva, tan meva, que la sola idea que no la puc guanyar em posa neguitós. Per això la corro amb un estat d'esperit diferent de totes les altres proves. No estic tranquil, veliaquí ...

Com hem pogut apreciar en aquest preciós relat, la màgia de la narració de Planes es barreja amb l'èpica esportiva produïda pels ciclistes. Aquesta barreja d'èpica i periodisme triomfava a la societat i per aquest motiu el ciclisme era l'esport més popular a la societat i als mitjans de comunicació als anys trenta.

Amb l'esclat de la guerra civil, com tantes altres coses, aquesta època d'esplendor va viure un retrocés. I podem afirmar que el periodisme i el ciclisme no han pogut tornar a viure aquest nivell de riquesa informativa. Amb el pas del temps, el futbol havia de passar a un primer pla informatiu. En plena dictadura, ni els diaris ni els periodistes tenien llibertat, ja que vivien en una censura continua que no permetia deixar fluir la llibertat informativa. Així explica Carles Santacana el canvi que va viure el periodisme esportiu després de la guerra civil espanyola.

La guerra va ser molt important i ho va tallar tot d'arrel. No va ser una continuació del que es vivia abans de la guerra. Amb el periodisme esportiu, com abans havia sigut el setmanari La Rambla, que era de debat sobre el propi esport. Això va desaparèixer. Es va convertir en un periodisme purament descriptiu, dels resultats i res més. Va ser un canvi molt important. Fins i tot van fer normes adreçades als periodistes esportius en les que deien que no podien qüestionar ni les decisions arbitrals, ja que s'entenia que qüestionaves el propi sistema. Durant molts anys va funcionar. Als anys 70 hi va haver gent que ja es va atrevir a dir algunes coses. I això va marcar una tendència que va canviar molt les coses vist el que havia passat abans de la dictadura.

El Noticiero Universal va agafar el relleu del Mundo Deportivo i va col·laborar en l'organització de la Volta a Catalunya els anys 1946, 1947, 1948, 1949. El Noticiero Universal era un diari editat a Barcelona des del 15 d'abril de 1888 fins a l'any 1985. Escrit en castellà i de clara tendència espanyolista. Tot i no ser un diari esportiu, donava prioritat a les informacions d'actualitat i als esdeveniments que més cridessin l'atenció, com era la Volta a Catalunya, seguit per milers de persones en aquella època.

Pàgines de "El Noticiero Universal" amb els cartells de la Volta a Catalunya de 1947 i 1948. Foto: Todocoleccion

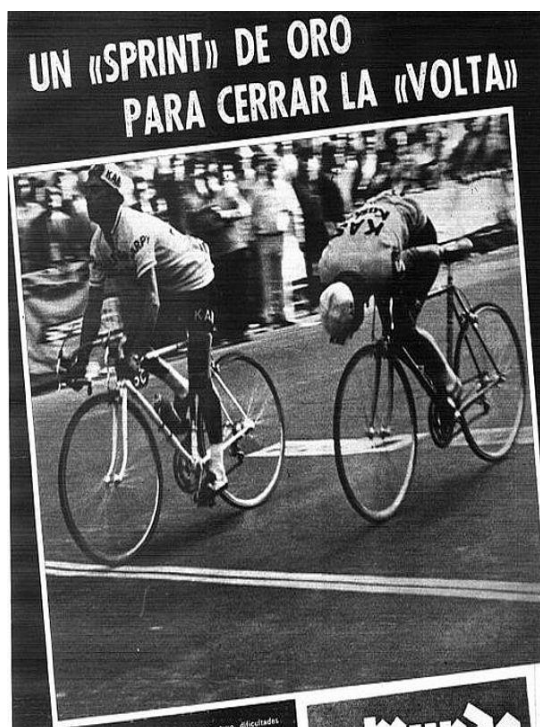
El Mundo Deportivo va tornar a l'organització de la Volta a Catalunya l'any 1951 i ho va fer fins a l'any 1956. La relació de la carrera amb la premsa però, no va disminuir i altres publicacions van col·laborar. Per exemple el Correo Catalan ho va fer el 1960. El Mundo Deportivo va tornar al 1962 i, a partir de llavors, cap altre mitjà de comunicació va ser part de l'organització de la Volta. Les marques o empreses van passar a copar tots els patrocinis de la carrera i els diaris se'n van desmarcar.

Amb el pas dels anys la relació entre ciclisme i periodisme va anar degenerant progressivament fins a arribar a límits terribles. El periodisme esportiu, amb lògiques excepcions, va anar evolucionant cap a una disciplina purament descriptiva i enfocada a un esport, el futbol. El 'forofisme' dels mitjans de comunicació van corrompre la professió i la van convertir en una premsa groga a favor d'un o altre equip. El futbol s'ho va menjar tot i, a excepció de l'època d'Indurain, on el navarrès va captar l'atenció de la premsa i de la població per la seva gesta de guanyar cinc Tours consecutius, el ciclisme mai més ha estat tractat d'igual manera. A partir del canvi de segle, el ciclisme ha estat maltractat per la premsa. Isaac Vilalta explica el perquè d'aquest canvi dels mitjans cap a un interès gairebé únic pel futbol.

El futbol té una cosa que el fa molt atractiu, i és que hi ha un protagonista i un antagonista. Hi ha el Barça que està a dalt de tot i el Madrid és el dolent. Això simplifica molt les coses pel periodista i pel que rep la informació. És molt fàcil identificar-se amb un equip i identificar un rival. Al final, simplifica la situació.

En ciclisme en moments determinats si que tens uns ídols molt clars, com pot ser Cañardo o Poblet. Però quan no els tens, és més difícil.

En el ciclisme no hi ha bons ni dolents. No hi ha equips rivals, no hi ha derbis ni enfrontaments històrics. És un esport que conserva l'essència pura de la competició. Els ciclistes, tot i córrer amb equips diferents, són conscients que tots estan en un mateix bàndol i no és estrany veure corredors de diferents equips felicitar-se i abraçant-se un cop acabada la carrera. Tot i el progressiu desinterès dels mitjans cap al ciclisme, la Volta va protagonitzar fins als anys 80 portades del Mundo Deportivo:

Dues portades del diari El Mundo Deportivo amb la Volta a Catalunya com a gran protagonista. Foto: Todocoleccion

Això però, es va acabar amb Indurain. El futbol va passar a dominar el panorama esportiu i el ciclisme va passar a ser secundari, apareixent només en certes victòries nacionals en els mitjans de més tirada. La cobertura total i absoluta de les carreres, va quedar enterrada. Només s'informa si hi ha victòries nacionals. I lògicament també, a la premsa especialitzada, sobretot webs i revistes.

L'historiador Carles Santacana explica que l'evolució de la Volta es pot veure als mitjans de comunicació. A l'època més fluixa de la carrera, les informacions eren molt limitades i ara, amb la recuperació del nivell esportiu, tornen a aparèixer. Santacana apunta un moment clau en aquesta davallada de la informació ciclista als mitjans de comunicació. I aquesta va ser l'any 1979, quan a Catalunya es va fundar el diari Sport.

La Volta ha tingut anys fluixos i això es nota perquè el ressò dels mitjans és molt limitat. I també és cert que la Volta és de les poques vegades que en els mitjans catalans torna a aparèixer el ciclisme. A l'Sport i el Mundo Deportivo estic

convençut que no n’hi haurà cap de portada, els dos mitjans esportius amb més tirada s’han convertit en monocultius del futbol. Vaig observar fa anys que en el moment en el que apareix el diari Sport, es va matar tot. El Mundo Deportivo tenia en aquell moment un model bastant clàssic, però obria amb portades que no era de futbol, no era estrany. I l’Sport va néixer com el diari de futbol i del Barça. El Mundo anava avall i l’esport amunt, per tant van seguir el mateix camí. I ara els dos són iguals. Són estructures dedicades al Barça i poquíssim als altres esports. Només és si es guanya o algú despunta. Sinó, de l’esport en sí, del ciclisme català, no en tens ni idea. És evident que L’Esportiu és un model diferent, però la importància que té respecte als altres és molt menor, no tenen res a veure. Si el ciclisme en general tingues una presència més gran, els anunciants tindrien més interès, és tot una roda.

La gran excepció va resultar ser el fenomen Indurain. Les seves cinc victòries al Tour de França van despertar altre cop l’interès de la premsa esportiva per el ciclisme. Diaris generalistes com l’ABC o el País van publicar en portada i a gran format les gestes de Miguel Indurain.

Portades de Marca, ABC i El País en motiu de la 5ª victòria d’Indurain al Tour de França. Fotos: Arxiu

Però l’aparició del ciclisme al capdavant del periodisme esportiu en l’època d’Indurain només va ser un miratge i en els últims anys aquesta relació encara ha minvat. Un dels grans problemes ha estat el dopatge. La identificació del ciclisme amb un esport fals i èticament reprovable, ha acabat de tombar la relació entre periodisme i esport. El dopatge també ha fet molt mal a la relació entre ciclisme i esport. El ciclisme és un esport que ha estat colpejat amb força pel dòping. En els últims vint anys, els casos han estat molt presents. El cas Festina, la Operació Port... i la traca final, la mentida de Lance Armstrong. I aquest aspecte negatiu és el que ha sortit a la premsa. Per contra no han publicat les victòries de Freire en portada, ni les del Purito, ni res que s’hi assembla. Però en el moment en el que hi ha hagut un problema de dopatge, ho han

escampat als quatre vents. I aquesta visió que han donat a l'esport el ciclisme ha fet mal al ressò del mateix.

Portades del diari Marca en relació amb el dopatge. La primera, de l'any 2008, després del positiu de Ricardo Ricco, la segona, de l'any 2013, després de l'escàndol de Lance Armstrong. Foto: MARCA

La gent ha acabat per no creure's aquest esport i és clar, la informació ciclista no genera beneficis. Per aquest motiu, s'ha deixat de publicar portades o informacions destacades sobre aquest esport. Nieves Moya, explica que aquest és un dels motius principals perquè la relació entre periodisme i ciclisme s'hagi deteriorat tant.

Crec que ara, en general, ens hem dedicat a publicar les vergonyes de l'esport. I això ha fet molt mal al ciclisme, per part dels periodistes i els diaris. N'hi han que s'han dedicat exclusivament a això. Donen poca importància a les victòries i donen portades als escàndols. Aquest és el problema i sembla que ara es vagi arreglant.

Àngel Edo apunta un altre motiu que pot explicar aquesta mala relació. I és la crisi econòmica iniciada l'any 2008. Ja que els mitjans s'han vist obligats a patir retallades i ja no poden enviar periodistes a seguir les carreres per tot Europa. Aquesta proximitat del cronista que seguia tota la carrera i tenia contacte directe amb els corredors, s'ha perdut.

El meu parer és que antigament el ciclisme cridava molt l'atenció i els mitjans enviaven sempre corresponents a cobrir les Voltes. Estaven presents a les rodes de premsa. Avui en dia amb una agència que distribueix les notícies, amb una copiar i pegar n'hi ha prou. Aquesta pèrdua de contacte amb el gran líder... si després el vas a veure després de sis mesos sense fer-li cas, vols que ho deixi tot i se'n vagi amb tu? Doncs no... i això s'ha perdut. La culpa també la té la situació econòmica. Ja no es poden enviar ni corresponents a les curses. Ja no

viatgen, ja no estan insitu. Són molt pocs els mitjans que ho fan. Crec que ha deixat de tenir interès precisament per aquest mal econòmic, que retallen despeses i no es mouen.

Les primeres mostres de recuperació les ha aportat un diari català, nascut a comarques però amb vocació i abast nacional, el Nou Esportiu. És cert que no és un diari amb tirada comprable amb El Mundo Deportivo o Sport, però el seu és l'exemple a seguir per recuperar la credibilitat perduda del ciclisme als mitjans. Aquesta publicació esportiva ha posat la Volta a Catalunya altre cop en portada després de molts anys sense cap mena de protagonisme als mitjans. Rubèn Peris, president de la Volta, admet que tot i no ser una publicació esportiva amb el ressò mediàtic d'altres, l'organització de la carrera dóna gran importància a les seves portades:

Per la Volta són molt importants. Jo entenc que l'Sport i el Mundo Deportivo no poden a nivell de portades fer-ho, no entrarà a valorar el perquè, però valoro molt el que fa L'Esportiu. Ens dona un gran suport i una gran ajuda. Però, parlo per l'edició d'aquest any, Mundo Deportivo i Sport han donat un tomb. Si veiem l'hemeroteca, ha canviat. No m'agrada criticar a ningú, si es fa el que es pot no s'està obligat a més, les situacions van canviant i si comparem els diaris, veurem que ha canviat. El ressò de la Volta, de mica en mica estem aconseguint tornar. I aquí sí que m'agradaria apuntar-me el mèrit com a organització, batallem molt, parlem amb els periodistes, mica en mica anem reconduint les coses.

Portades de L'Esportiu, totes dues de l'any 2016, la primera amb Dan Martin i la segona amb Nacer Bouhanni. Foto: L'esportiu

L'aparició de les xarxes socials i l'aplicació d'una tecnologia que no para d'evolucionar, també han canviat la manera de fer periodisme. I lògicament, també en l'esport i en el ciclisme. Les xarxes socials han canviat la manera en la que les carreres ciclistes han de traslladar la informació als seus seguidors. La informació apareix al moment, no s'ha d'esperar al diari del dia després, i això fa que la comunicació millori en certs aspectes. Xarxes socials com Twitter han tingut un gran impacte en el creixement del seguiment ciclista. Tots els equips professionals tenen perfil a Twitter i a Facebook, i li donen molta importància per apropar l'esport als aficionats. Es poden veure vídeos, fotografies, de moments que abans eren desconeguts. Tot i això, la immediatesa i la proximitat que han provocat les xarxes no sempre és positiva, i com apunta Nieves Moya, a vegades poden ser fins i tot perjudicials:

Les xarxes socials han ajudat a que es parli més de ciclisme, però no han millorat la comunicació. A les xarxes socials tothom pot opinar, parlar, dir-hi la seva. I tot el món és director esportiu.

Tothom hi diu la seva, tothom critica o fa valoracions en calent. Per tant doncs, les xarxes han aportat coses positives però s'ha de saber valorar a qui seguir i què creure, perquè molts cops les persones que traslladen la informació no són periodistes i no han contrastat la informació, cosa que pot portar a malentesos o a publicacions falses.

Relacionat amb les noves tecnologies, el ciclisme busca evolucionar per ser més visible per a l'espectador. Els problemes a les retransmissions televisives han estat un maldecap per la Volta, i sembla que últimament apareixen millores que podrien solucionar aquesta mancança. Es parla de drons per gravar les carres i així reduir la perillositat que comporten les motocicletes barrejades amb els corredors. També l'aplicació de les càmeres on board, a la mateixa bicicleta, poden donar una nova visió a l'espectador que enriqueixi l'experiència. El periodista Isaac Vilalta dóna la seva visió sobre aquestes noves tecnologies que podrien millorar la comunicació ciclista:

Amb els drons hi ha un problema de seguretat i de permisos. Les càmeres on board per ara només es poden fer servir per resums, però ves a saber si més endavant es podrien punxar en directe. No sé si també es podrien punxar les ràdios dels equips com es fa a la F1. En moments determinats, vestir-ho de certa manera, li donaria atractiu. Insiteixo en la línia del que fan al Tour de California, que tens 5 o 6 pantalles que les pots tenir obertes al mateix temps, amb seguiment en directe, localització de corredors, poder veure els watts que mou cada ciclista en cada moment. Aquí encara hi ha molt recorregut.

4.1. La Comunicació a la Volta

La Volta a Catalunya, com en molts altres aspectes que hem pogut descobrir, també és un rara avis en la comunicació si la comparem amb les altres carreres de primer nivell mundial. La Volta és l'única carrera World Tour amb una dona com a cap de premsa. Amb una trajectòria destacable en el món ciclista, la periodista Nieves Moya es va fer càrrec de la comunicació de la Volta l'any 2006. Abans que ella arribés, la Volta no tenia cap mena de cap de premsa, és a dir, estava poc desenvolupada en aquest sentit. Amb Moya al capdavant, la comunicació de la Volta a millorat substancialment. Nieves Moya és la única dona a l'organització de la Volta, i aquest és un fet que ella destaca especialment.

Significa molt per mi ser cap de premsa de la Volta, perquè una dona al món ciclista és molt difícil. I més en un lloc com aquest, en una carrera de la categoria World Tour. Que el president Rubén Peris s'hagi recordat de mi per portar això ha estat molt gratificant i naturalment, molt important.

La Volta és un esdeveniment de Catalunya, però té repercussió a molts països de tot el món. Els corredors que venen a disputar-la lògicament són d'arreu i els periodistes venen de tots els racons per informar de les evolucions dels seus a la carrera catalana. Nieves Moya reconeix que a Catalunya i Espanya la Volta es segueix més, però que a l'estranger no els falta interès.

Interessa per igual aquí que a fora. Si mesurem i posem la balança, potser una mica més aquí. Per Contador, Valverde, Purito... Cada any faig un dossier de premsa. Evidentment a Espanya hi ha molta més premsa que en parla. Però normalment Itàlia, Holanda, Bèlgica, Colòmbia, Canadà, Brasil, EUA... cada dia a través d'internet hi ha mencions al que passa a l'etapa de la Volta. Venen corredors estrangers, dels seus països, i això interessa.

A la Volta 2015 hi van haver un total de 165 periodistes acreditats i a la del 2016 encara més, una total de 173. La seva cobertura es centra en cròniques de la jornada i declaracions dels ciclistes. La Volta a Catalunya facilita dues entrevistes en una carpa ubicada al final de l'etapa, una al guanyador de l'etapa i l'altre al líder de la general.

La Volta s'ha adaptat als nous temps i com no ha hagut de millorar la seva comunicació 2.0. La carrera té pàgina al Facebook, pàgina web, compte a twitter... poc a poc s'intenta expandir a les xarxes socials. Així valora Nieves Moya la importància de les noves tecnologies a la comunicació de la Volta.

Li donem molt importància, per nosaltres és molt important. Abans teníem una petita web. Ara tenim una gran web. Amb una persona dedicada durant la Volta a la web, el twitter i el facebook. S'ha d'anar equiparat als nous temps, sinó, et quedes enrere.

Isaac Vilalta, que ha estat treballant en diverses Voltes a Catalunya, remarca però que la carrera catalana hauria d'anar més enllà i seguir creixent en aquest aspecte tecnològic.

La Volta no ha evolucionat al mateix temps que ho han fet les xarxes. Falta gent. No vull responsabilitzar a ningú ni dir que fan la feina bé o malament. Les xarxes socials arriben a molts llocs i la Volta es limita a l'activitat de la setmana de la Volta. La resta de l'any felicita l'aniversari dels guanyador i això, però en aquest sentit, sempre poso de referència el Tour de Califòrnia, la pàgina web que té és el punt de partida.

Tot i que amb Nieves Moya al capdavant la comunicació de la Volta ha millorat moltíssim i ja es pot equipara a altres carreres World Tour, no té res a veure amb carreres de tres setmanes com el Tour de França o el Giro d'Itàlia. El periodista Isaac Vilalta, que ha estat present en aquests grans esdeveniments, remarca la diferència existent entre elles i la Volta.

El Tour de França és un gegant, un monstre. En cada etapa, tinc la imatge de la sala de premsa, que és un pavelló poliesportiu. A la Volta, les sales són molt petites i han pocs periodistes treballant. El Giro és més caòtic. També hi ha molta gent. A la Vuelta també li falta moltíssim. La diferència de proporció de la Volta amb el Tour és incomparable.

Amb tot, la gran projecció de la comunicació però de la comunicació de la Volta als últims anys ha estat la retransmissió televisiva. En comparació amb carreres de gran nivell, la prova de casa nostra va diversos passos per darrere. Tan en qualitat d'imatge, com en la producció, els problemes són constants i és una de les crítiques principals que any rere any rep la carrera. El periodista Isaac Vilalta explica que aquest és un dels aspectes a millorar si la Volta vol evolucionar definitivament.

Cada any tenim el titular de que la Volta es pot seguir a uns 160 països, però després veus una retransmissió televisiva que no està a l'alçada. I amb això no es pot anar enlloc. Un any els pots enganyar, però dos o tres, o el que va passar a Port Ainé, no pot ser. Ja sé que es un cercle viciós, que necessites un gran patrocinador per tenir una gran productora televisiva per arribar als 160 països, però algú ha de fer començar a rodar aquest cercle.

Així doncs, la Volta a Catalunya té una comunicació periodística molt acceptable, al nivell de la seva organització, que lluny de ser completament professionalitzada, realitza la seva feina amb qualitat i polidesa.

En els últims anys, sobretot des de la contractació d'una cap de premsa, la carrera ha fet un pas endavant amb aquest aspecte i s'ha posat al nivell comunicatiu que una prova d'aquesta altura requereix. Tot i que no es pot comparar amb les grans carreres ciclistes com el Tour o el Giro, en el seu nivell de voltes d'una setmana, no se li pot retreure absolutament res, al contrari, s'ha d'elogiar el treball fet en tants pocs anys.

La seva cap de premsa fa una feina envejable i els professionals de la comunicació responen a aquest bon tracte amb informació ben cuidada de la carrera. Si la prova dona importància als mitjans, aquests en fan una cobertura a l'altura. No és un aspecte que la carrera descuidi. La repercussió mundial que provoca la carrera en el món ciclista és important i cada cop s'està consolidant més gràcies al nivell de participació dels últims anys.

Si en algun aspecte podria millorar, seria en l'apartat de les noves tecnologies, ja que s'han implantat fa poc a la Volta i mica a mica s'està creixent. Les xarxes socials i la web de la carrera ja tenen una preeminència important en la seva comunicació, però ates al moment que vivim d'auge tecnològic, ha de seguir creixent. I en el marc televisiu, aquest any 2016 hi ha hagut certes millores, però l'economia és un handicap important i tampoc es poden fer miracles amb una retransmissió a l'altura del Tour de França.

5. Conclusions

La història esportiva de la Volta Ciclista a Catalunya no té res a envejar a la de les altres gran proves del món del ciclisme. Com a carrera centenària, el seu palmarès i els seus moments esportius són extensos i molt rics. Tal i com s'ha repassat en aquest treball, els grans ciclistes de la història han deixat empremta a la prova catalana i aquesta repercussió mediàtica ha fet que la carrera signifiqués molt per l'esport d'aquest país.

La Volta és un dels símbols de l'esport català, i s'ho ha guanyat al llarg de tots aquest anys, des del 1911 fins al 2016. No ho ha fet en les últimes edicions d'esplendor, sinó que la seva organització i la seva brillantor ciclista ha estat conreada al llarg de tota la trajectòria analitzada en aquest treball final de grau. Com a conclusió principal de la part en la que es desgrana tota la història de la Volta, el prestigi assolit per la prova al llarg de tants anys d'existència ha anat relacionada amb la qualitat dels seus participants, ja que han esdevingut una carta de presentació i alhora un patrimoni que les autoritats polítiques en particular i la societat catalana en general han tingut en compte per donar-hi suport en els moments difícils en els quals perillava la seva edició.

Segurament, si el nivell esportiu hagués estat més baix, si els Cañardo, Poblet, Anquetil, Merckx, Indurain, Purito, per citar alguns dels grans noms, no haguessin triat la Volta per escriure part de la seva història, les institucions no s'haguessin molestat en gastar diners i preservar la carrera en moments com hem vist, tan convulsos econòmicament.

Per tant doncs, també es pot afirmar que l'objectiu principal d'elaborar un relat actualitzat i ampliat de la història de la Volta ha quedat cobert amb la realització d'aquest treball, ja que s'han descobert noves perspectives, detalls i situacions que mai han estat publicades en cap altre document. La història de la Volta aquí recollida i actualitzada a data de l'any 2016 difícilment es pot trobar en cap altre document editat i publicat. La realització d'aquest treball final sobre la Volta Ciclista a Catalunya m'ha ajudar a corroborar altres hipòtesis plantejades en el seu inici. A més, s'han complert els objectius generals i específics que s'havien proposat.

La Volta ciclista a Catalunya té un paral·lelisme importantíssim amb la història de Catalunya. Per tant doncs, es pot confirmar que la Volta és un reflex de la mateixa trajectòria vital de Catalunya. Al llarg dels anys, també és veritat que amb contades excepcions, dos moments històrics que aparentment són dolents per a la política i la cultura catalanes, la dictadura de Primo de Rivera i el franquisme del final dels anys 1960, que la Volta viu un creixement, embranzida, modernització, professionalització... l'estat de la Volta s'ha equiparat a l'estat del país. La recerca de modernitat de principis de segle, l'auge republicà, l'opressió del franquisme, els anhels de llibertat dels 70, l'explosió de llibertat actual... són èpoques que mostren clarament aquest reflex que es va plantejar com a hipòtesis.

Durant la realització d'aquest treball, en l'apartat de la documentació i en les xerrades amb els entrevistats, s'ha pogut demostrar sobradament aquesta relació. La Volta a Catalunya és un símbol per al país i una gran eina de difusió de catalanitat. La Volta no es podria entendre sense Catalunya. I així ho indica la realitat de la carrera, ja que avui en dia, amb els problemes econòmics existents, la Volta es suporta gràcies a les ajudes institucionals. La Generalitat suporta la Volta i no ho fa perquè sí. Ho fa perquè darrere seu hi ha una història, una relació d'amor impossible de trencar per ambdues parts.

La següent hipòtesis plantejada presenta més matisos. Tot i que aquesta relació existent entre Catalunya i la Volta ja implica que la carrera porti dins seu una càrrega d'identitat nacional catalana, s'ha pogut mostrar que en el seus inicis no era ben bé així. A la primera dècada del segle 20, la Volta va néixer com un mer esdeveniment esportiu, sense cap mena de càrrega política ni d'identitat catalana.

Amb el pas dels anys i dels esdeveniments que han marcat la història de Catalunya, la carrera s'ha anat fent seu el nom que porta com a senya d'identitat. En l'època republicana i la posterior dictadura franquista, es veu aquest canvi de tendència. Els cartells de la prova són una mostra d'aquesta evolució. Si abans de la guerra no hi havien senyeres, a la dècada dels 70 es fa un canvi impactant. Senyeres, barretines, llengua catalana... a partir d'aquest moment, la implicació nacional de la carrera fins avui en dia es totalment clara i demostrable. La Volta s'ha adaptat com un esdeveniment més de la vida catalana.

Aquest treball també ha pogut descobrir quin ha estat l'èxit i la clau de la supervivència en el temps de la Volta a Catalunya. Mentre totes les proves de ciclisme professional catalanes han acabat desapareixen, la Volta s'ha mantingut ferma gràcies a dos factors principals. Primer, la seva relació amb Catalunya i segon, la implicació dels seus organitzadors i voluntaris. Aquest amor de Catalunya per la Volta ha fet que les institucions catalanes fessin mans i mànigues per evitar la seva desaparició. En gran mesura, amb la injecció econòmica més important que té la carrera i que es retorna amb una publicitat que cap altre esdeveniment esportiu provoca, ja que la prova ven el seu nom i la seva imatge per tot el món. La segona clau per la seva supervivència són els organitzadors i voluntaris. En les entrevistes s'ha pogut descobrir que tots ells, dirigents i voluntaris, en total un centenar de persones, no reben res a canvi per realitzar la Volta. Sense aquest esforç personal per amor a la carrera, hagués estat impossible sobreviure.

D'aquesta primera clau descoberta de la supervivència de la Volta se'n desprèn la resposta a una de les altres hipòtesis plantejades. Certament la crisi econòmica dels últims anys va fer molt mal a la carrera i podem afirmar que gairebé la va ferir de mort. Es pot afirmar que l'economia és el gran problema de la Volta a l'actualitat. La inexplicable falta de patrocinadors per tirar endavant la prova ha fet que en algunes ocasions estigues molt apunt de no disputar-se. I com ja s'ha resolt anteriorment, sense l'ajuda de la Generalitat, l'economia necessària per fer la carrera no es podria treure d'enlloc.

Per últim, la última de les hipòtesis plantejades era que el ciclisme ha deixat d'interessar als mitjans de comunicació. Després de dècades on la premsa i els mitjans s'abocaven al ciclisme i a la Volta com a un esdeveniment de primer ordre al país, aquesta cobertura es va esfumar. Aquesta hipòtesi es pot confirmar, però també és veritat que no al cent per cent. Si bé és cert que els escàndols de la primera dècada dels 2000, més l'afer Armstrong que ho va acabar de fer caure tot, van fer molt mal a l'esport, aquesta cobertura dels mitjans a la prova i al ciclisme, tot i que minsa, no ha desaparegut mai i actualment sembla viure una petita recuperació.

La mala imatge produïda pel dopatge, la falta de recursos econòmics a les redaccions i la magnificada importància del futbol van fer que el ciclisme vegues molt tocada la seva relació amb els mitjans de comunicació. Tot i això, en els últims anys, en els ciclisme en general i a la Volta en particular, aquesta relació s'està recuperant i tornen a aparèixer notícies relacionades amb ciclisme als mitjans de comunicació. Diferents mitjans amb una clara identitat nacional, com són El Nou Esportiu o TV3, han esdevingut abanderats de la Volta i fan que aquesta relació entre periodisme i ciclisme es torni a recuperar després d'uns anys on tot i no desaparèixer completament, sí que es pot afirmar que va estar sota mínims.

.

6. Bibliografia

- Dorronsoro, Juan (2007), Historia de la Volta a Catalunya. Bilbao: Urizar Edizioak
- Vallbona, Rafael (2011), "Volta" a Catalunya" un segle d'esport i país. Valls: Cossetània Edicions.
- Pujadas, Xavier; Santacana, Carles (1995), Història il·lustrada de l'esport a Catalunya. Barcelona: Diputació de Barcelona - Columna Edicions.
- Vega, Iván (2014), El primer campeón. Barcelona: Cultura Ciclista.
- Comes, P; Vergés, O; Ruíz Calonja, J. (1980), Història contemporània de Catalunya. Barcelona: Teide.)
- Balcells, Albert (1980), Catalunya Contemporània II (1900-1939). Madrid: Siglo XXI.

Web grafia:

Volta ciclista a Catalunya. [En línia]. Consulta 14 de novembre de 2015 des de <http://www.voltacatalunya.cat/>

Mariano Cañardo, el heroe de la Volta. [En línia]. Consulta 16 de gener de 2016 des de <http://vive.telefonica.com/ciclismo/vive-el-ciclismo/mariano-canardo-el-heroe-de-la-volta-a-catalunya/>

La Volta i Barcelona, una relació històrica. [En línia]. Consulta 22 de novembre de 2015 des de <http://ajuntament.barcelona.cat/esports/es/noticia/la-volta-y-barcelona-una-relacizen-histzerica>

"Volta" a Catalunya 1911-2011, recull de premsa. [En línia]. Consulta 20 de desembre de 2015 des de <http://www.cossetania.com/volta-a-catalunya-19112011-1208>

UE Sants. [En línia]. Consulta 12 de gener de 2016 des de <http://www.uesants.cat/historia/>

Obra disponible de Josep Maria Planes. [En línia]. Consulta 20 de febrer de 2016 des de <http://www.memoria.cat/planes/content/obra-disponible-de-josep-maria-planes>

Josep Maria Planes, comentari final. [En línia]. Consulta 20 de febrer de 2016 des de <http://www.memoria.cat/planes/content/comentari-final>

El cuaderno de Joan Seguidor. [En línia]. Consulta 16 de gener de 2016 des de <http://www.joanseguidor.com/>

Mariano Cañardo, el ciclista del Barça. [En línia]. Consulta 16 de gener de 2016 des de <http://www.fcbarcelona.es/club/detalle/noticia/maria-canardo-el-ciclista-del-barca>

¿Por qué la Volta no tiene patrocinadores?. Sergi López-Egea. [En línea]. Consulta 26 de marca de 2016 des de <http://tourmalet.elperiodico.com/por-que-la-volta-tiene-patrocinadores/>

Periodismo y ciclismo. Perspectivas del papel organizador de la prensa. Juan Francisco de la Cruz. [En línea]. Consulta 24 d'abril de 2016 des de <http://www.ull.es/publicaciones/latina/2002/latina50mayo/5012delacruz.htm>

Especial Volta Catalunya. [En línea]. Consulta 30 d'abril de 2016 des de http://www.esciclismo.com/especiales/volta_catalunya/

Pro Cycling Stats. [En línea]. Consulta 14 de febrer de 2016 des de <http://www.procyclingstats.com/>

Wikipedia. Volta Ciclista a Catalunya. [En línea]. Consulta 29 de novembre de 2015 des de https://ca.wikipedia.org/wiki/Volta_Ciclista_a_Catalunya

Ramacabici Altimetrias. [En línea]. Consulta 8 de maig de 2016 des de <http://www.ramacabici.com/>

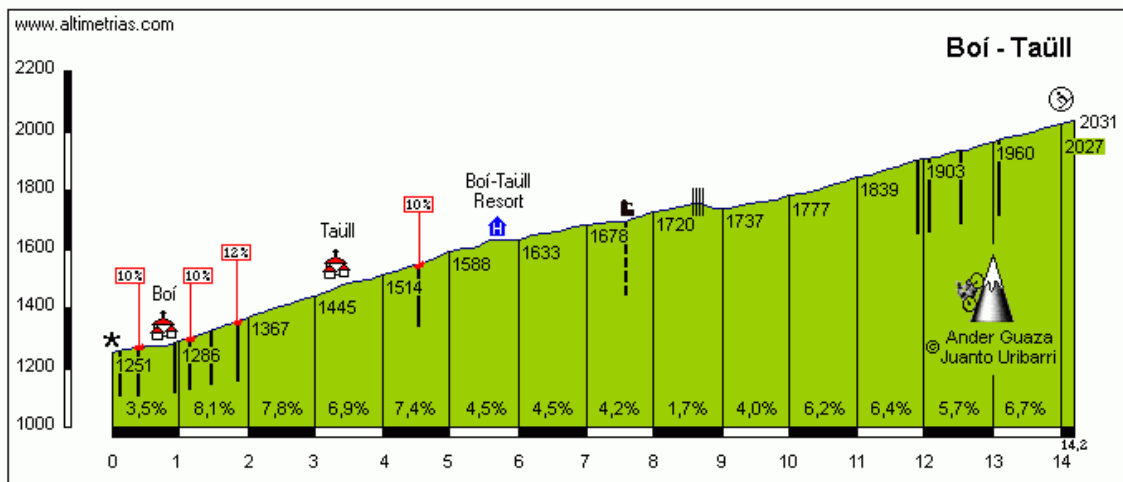
ANNEX

7.1. Les muntanyes més màgiques de la Volta

Altimetries dels ports catalans amb més rellevància al llarg de la història de la Volta a Catalunya:

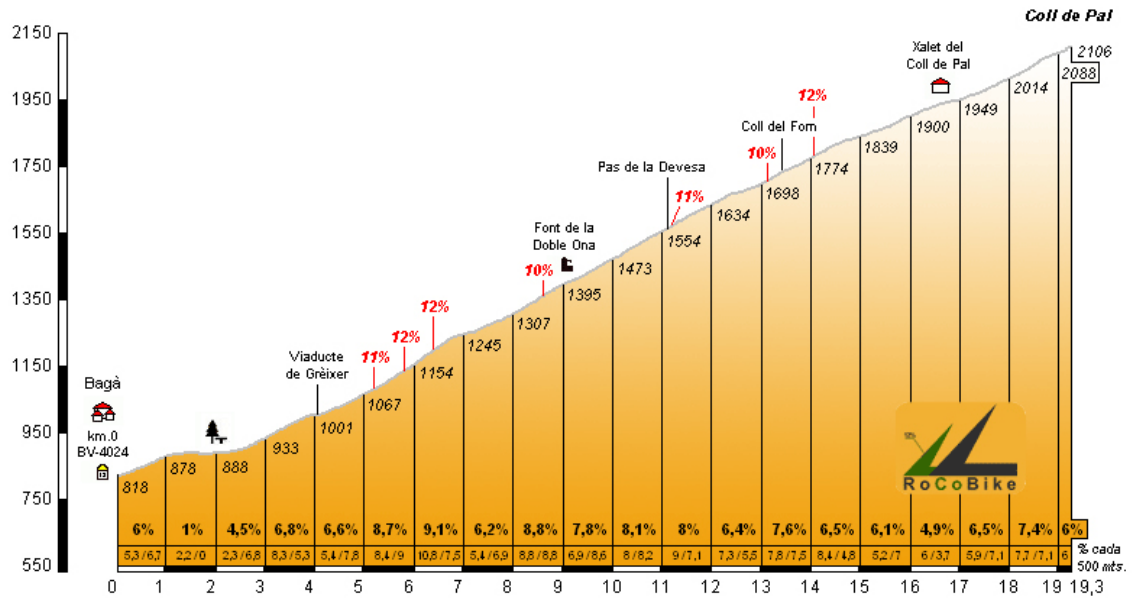
BOI TAULL:

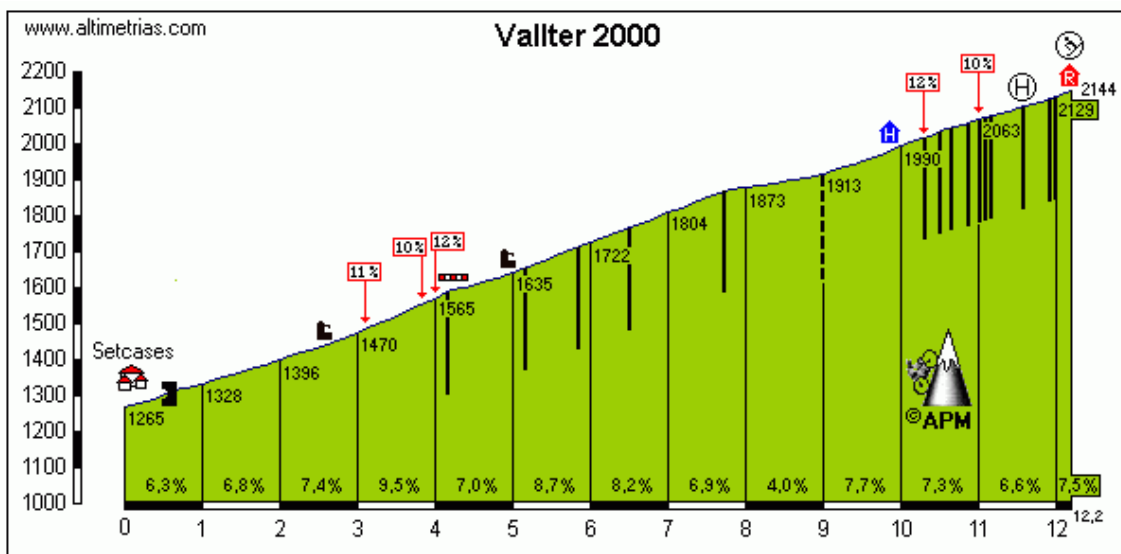
CORTALS D'ENCAMP:

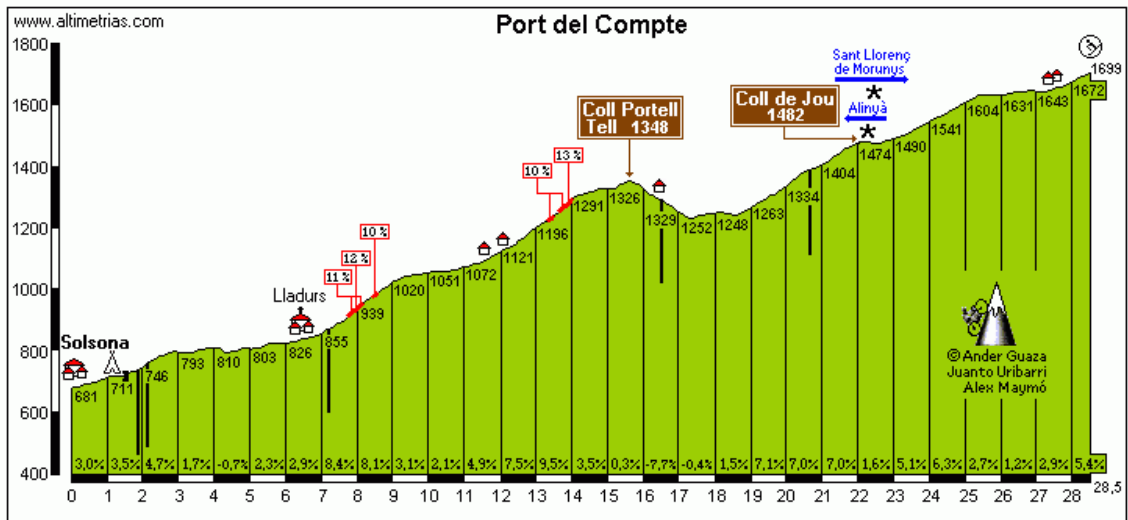
COLL DE PAL:

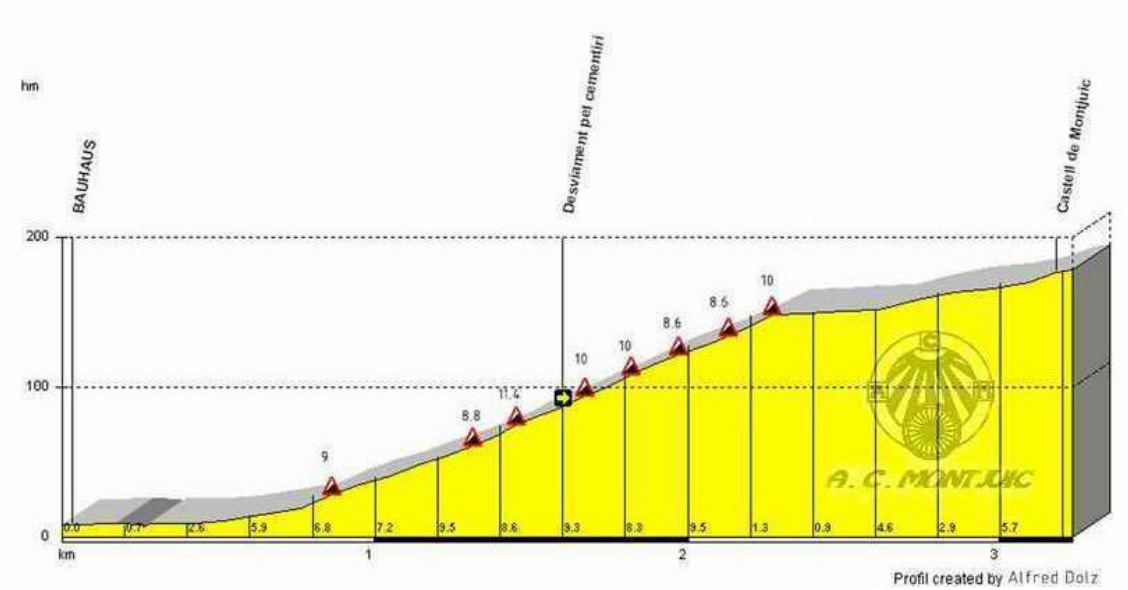
VALLTER 2000:

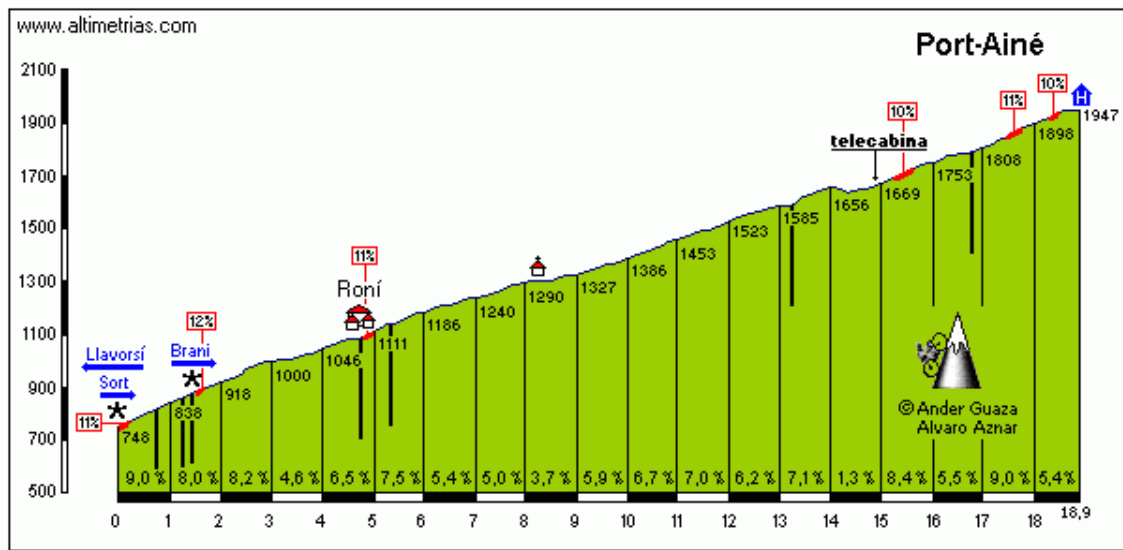
PORT DEL COMPTE:

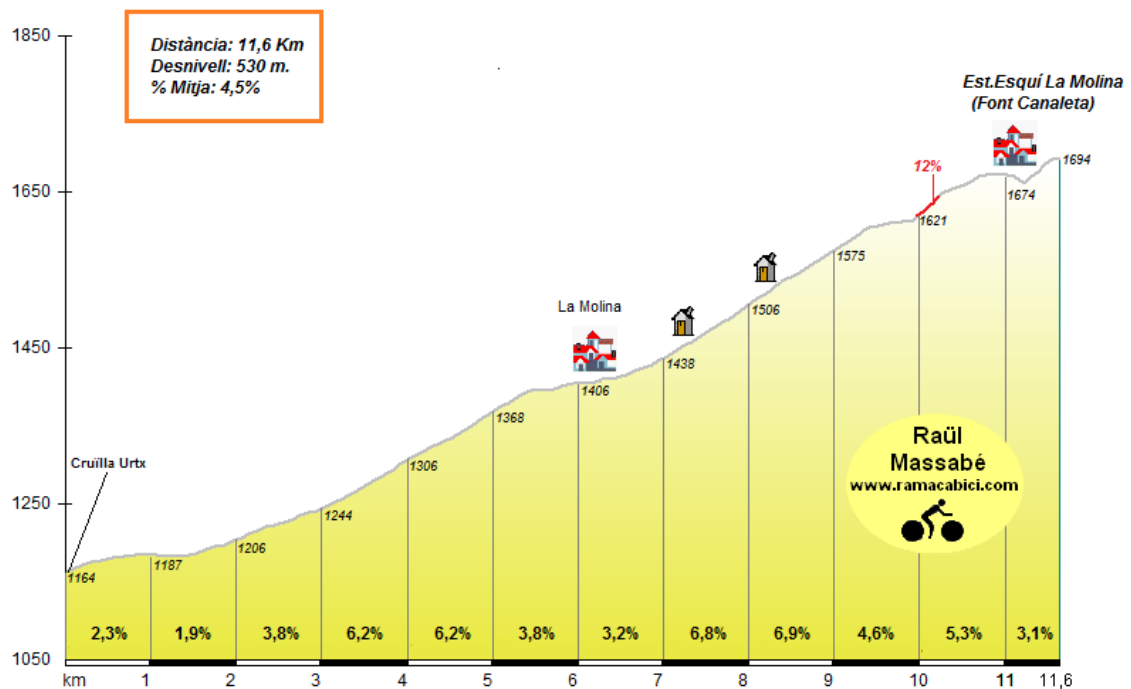
ALT DE MONTJUIC:

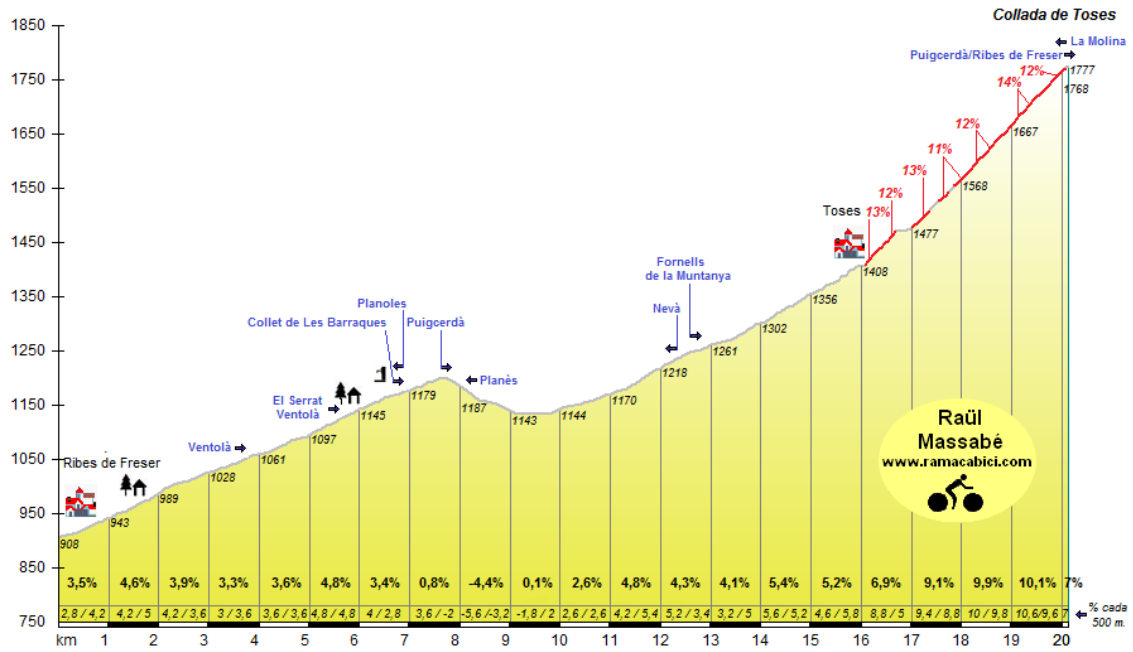
PORT AINÉ:

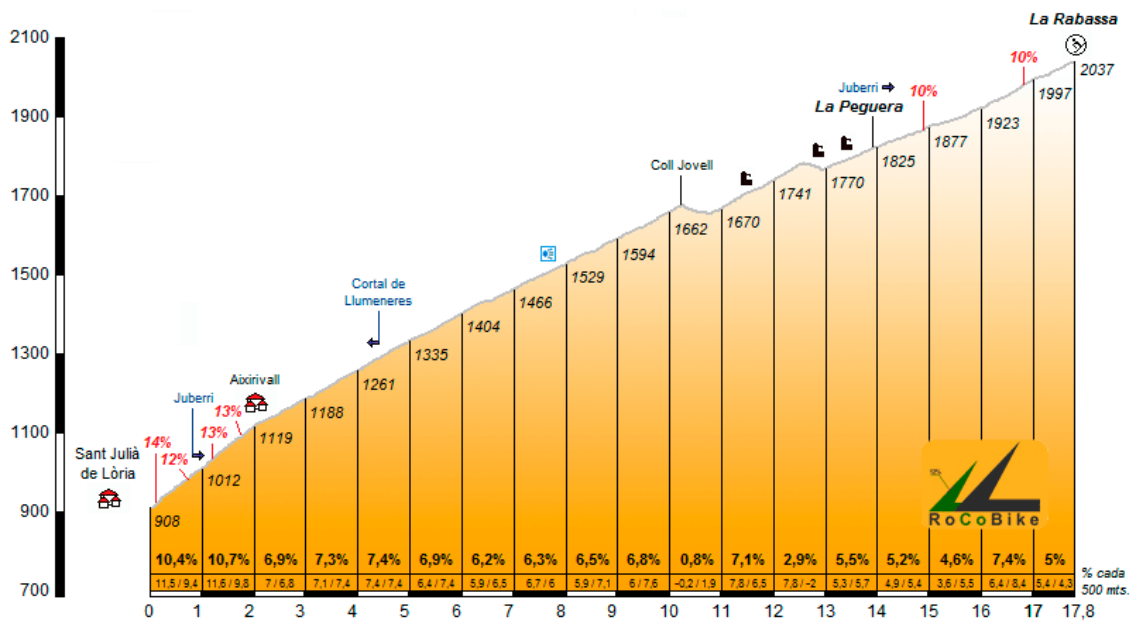
LA MOLINA:

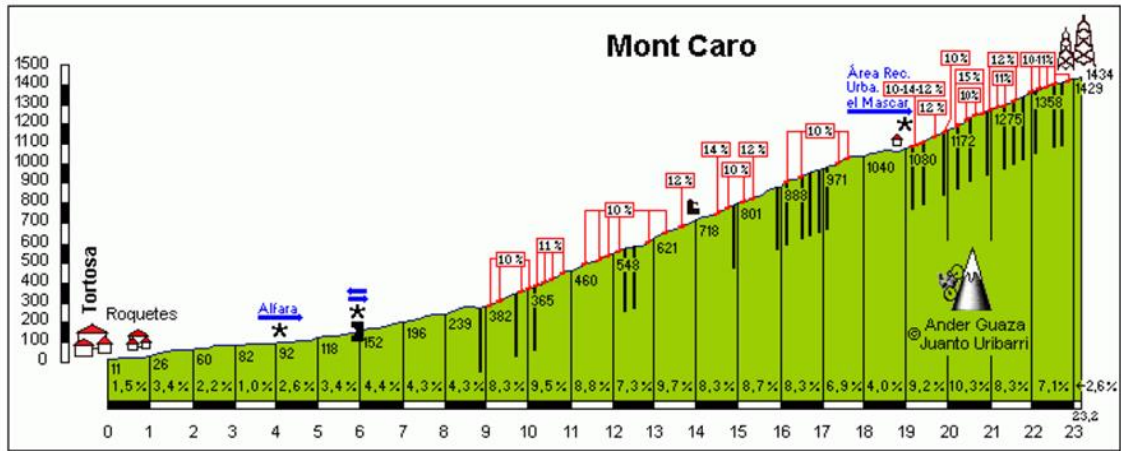
COLLADA DE TOSSES:

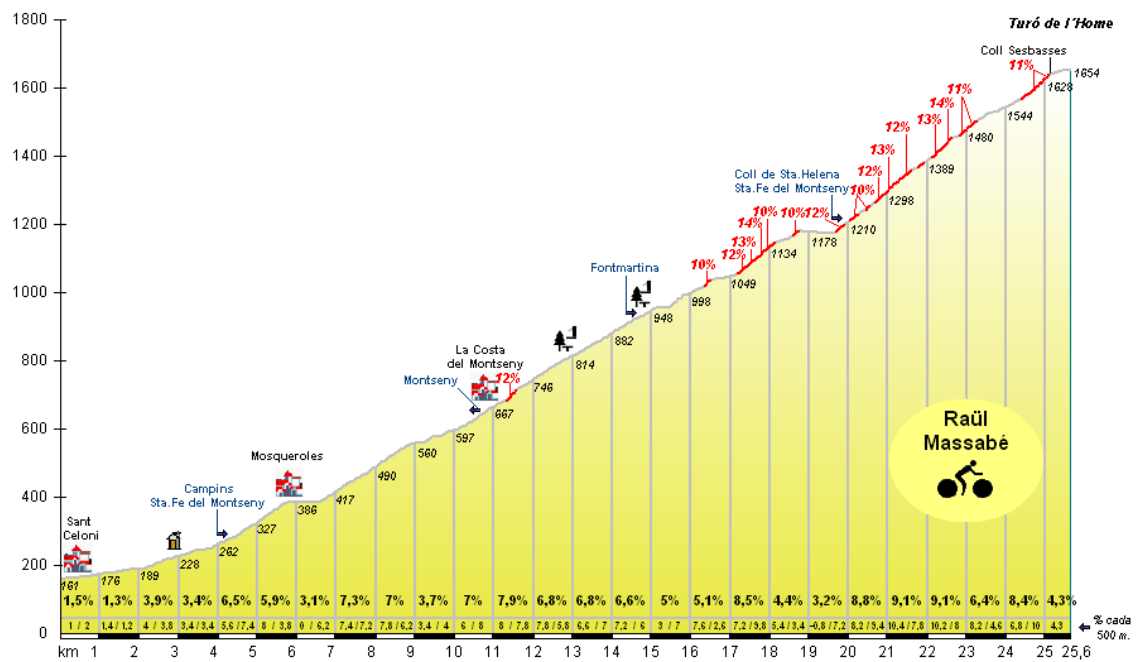
LA RABASSA:

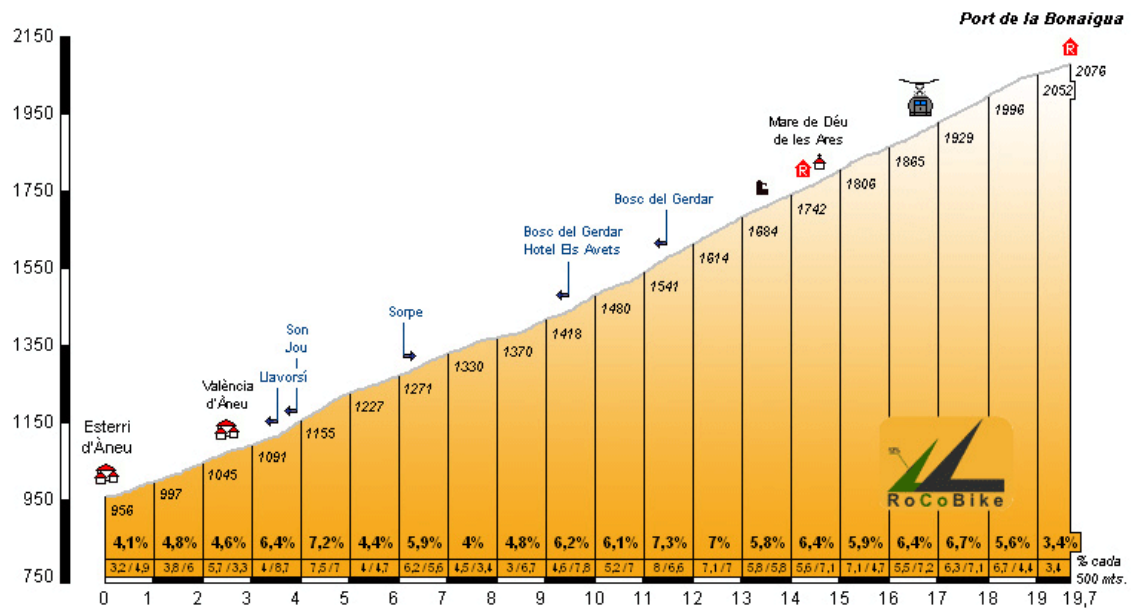
MONT CARO:

TURÓ DE L'HOME:

LA BONAIGUA:

7.2. Palmarès de la Volta

EDICIÓ	GUANYADOR	NACIONALITAT
1911	Sebastián Masdeu	ESP
1912	José Magdalena	ESP
1913	Juan Martí	ESP
1920	Joseph Pelletier	FRA
1923	Maurice Ville	FRA
1924	Mus Miguel	ESP
1925	Mus Miguel	ESP
1926	Víctor Fontan	FRA
1927	Víctor Fontan	FRA
1928	Mariano Cañardo	ESP
1929	Mariano Cañardo	ESP
1930	Mariano Cañardo	ESP
1931	Salvador Cardona	ESP
1932	Mariano Cañardo	ESP
1933	Alfredo Bovet	ITA
1934	Bernardo Rogora	ITA
1935	Mariano Cañardo	ESP
1936	Mariano Cañardo	ESP
1939	Mariano Cañardo	ESP
1940	Christophe Didier	LUX
1941	A.Andrés Sancho	ESP
1942	Federico Ezquerria	ESP
1943	Julián Berrendero	ESP
1944	Miguel Casas	ESP
1945	Bernardo Ruiz	ESP
1946	Julián Berrendero	ESP
1947	Emilio Rodríguez	ESP
1948	Emilio Rodríguez	ESP
1949	Emxile Rol	FRA
1950	Antoni Gelabert	ESP
1951	Primo Volpi	ITA
1952	Miquel Poblet	ESP
1953	Salvador Botella	ESP
1954	Walter Serena	ITA
1955	José Gómez Moral	ESP
1956	Aniceto Utset	ESP
1957	Jesús Loroño	ESP
1958	R.Van Genechtien	BEL
1959	Salvador Botella	ESP
1960	Miquel Poblet	ESP
1961	Henry Duez	FRA
1962	Antonio Karmany	ESP
1963	Josep Novales	ESP
1964	Joseph Carrara	FRA
1965	Antonio G. Moral	ESP

1966	Ariel den Hartog	HOL
1967	Jacques Anquetil	FRA
1968	Eddy Merckx	BEL
1969	Mariano Díaz	ESP
1970	Franco Bitossi	ITA
1971	Luis Ocaña	ESP
1972	Felice Gimondi	ITA
1973	Domingo Perurena	ESP
1974	Bernard Thevenet	FRA
1975	Fausto Bertoglio	ITA
1976	Martínez Heredia	ESP
1977	Freddy Maertens	BEL
1978	Francesco Moser	ITA
1979	Vicente Belda	ESP
1980	Marino Lejarreta	ESP
1981	Faustino Rupérez	ESP
1982	Alberto Fernández	ESP
1983	José Recio	ESP
1984	Sean Kelly	IRL
1985	Robert Millar	GBR
1986	Sean Kelly	IRL
1987	Alvaro Pino	ESP
1988	Miguel Induráin	ESP
1989	Marino Lejarreta	ESP
1990	Laudelino Cubino	ESP
1991	Miguel Induráin	ESP
1992	Miguel Induráin	ESP
1993	Álvaro Mejía	ITA
1994	Claudio Chiapucci	ITA
1995	Laurent Jalabert	FRA
1996	Alex Zülle	SUI
1997	Fernando Escartín	ESP
1998	Hernán Buenahora	COL
1999	Manuel Beltrán	ESP
2000	José María Jiménez	ESP
2001	Joseba Beloki	ESP
2002	Roberto Heras	ESP
2003	José Antonio Pecharromán	ESP
2004	Miguel Ángel Martín Perdiguero	ESP
2005	Yaroslav Popovych	UCR
2006	David Cañada	ESP
2007	Vladimir Karpets	RUS
2008	Gustavo César Veloso	ESP
2009	Alejandro Valverde	ESP
2010	Joaquim Rodríguez	ESP
2011	Michele Scarponi	ITA
2012	Michael Albasini	SUI
2013	Daniel Martin	IRL
2014	Joaquim Rodríguez	ESP

2015	Richie Porte	AUS
2016	Nairo Quintana	COL

7.3. Poblacions a la Volta

Totes les localitats i emplaçaments, catalans o de fora de les fronteres catalanes i espanyoles, que des de l'any 1911 fins a l'any 2016 han acollit una arrancada d'etapa de la Volta Ciclista a Catalunya:

Barcelona: 1911, 1912, 1913, 1920, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1966, 1969, 1973, 1974, 1975, 1976, 1978, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1995, 2001, 2014, 2015, 2016.

Tarragona: 1911, 1920, 1930, 1935, 1936, 1941, 1945, 1946, 1947, 1952, 1953, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1970, 1971, 1972, 1973, 1975, 1984, 1990, 1991, 2011.

Lleida: 1911, 1912, 1913, 1920, 1930, 1933, 1934, 1936, 1940, 1942, 1944, 1946, 1948, 1951, 1953, 1954, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1965, 1970, 1974, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1990, 1992, 1994.

Manresa: 1912, 1913, 1923, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1939, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1948, 1949, 1950, 1952, 1954, 1959, 1961, 1962, 1967, 1970, 1971, 1972, 1973, 1975, 1976, 1977, 1982, 1984, 1985, 1986, 1987, 1989, 1991, 1995.

Olot: 1920, 1941, 1942, 1965, 1972, 1983.

Tona: 1920.

Reus: 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1931, 1932, 1933, 1934, 1940, 1944, 1945, 1948, 1949, 1950, 1951, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1963.

Figueres: 1923, 1924, 1925, 1928, 1933, 1934, 1936, 1940, 1941, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1954, 1968, 1969.

Vic: 1924, 1925, 1926, 1927, 1943, 1947, 1948, 1949, 1968, 1980, 1986, 1997.

Igualada: 1925, 1926, 1927, 1939, 1947, 1956, 1983, 1992.

Amposta: 1926, 1951, 1969, 1973, 1976, 1983.

Sant Feliu de Guíxols: 1926, 1927, 1939, 1965, 1993, 1994.

Tortosa: 1927, 1928, 1932, 1933, 1941, 1942, 1943, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1970, 1985, 1987, 1991, 1999.

Banyoles: 1927, 1928, 1944, 1987, 1999, 2008, 2014.

Caldes d'Estrac: 1927.

Tàrraga: 1928, 1929, 1945, 1967, 1968, 1984, 1989, 1998, 2007.

Puigcerdà: 1928, 1929, 1935, 1944, 1946, 1954, 1956, 1957, 1958, 1960, 1961, 1985.

Palafrugell: 1928, 1929, 1945, 1959, 1960, 1961, 1962, 1990.

Gironella: 1928, 1929, 1945.

La Sénia: 1929, 1930, 1974, 2002.

Tremp: 1930, 1945, 1968, 1970, 1972, 1987, 1988, 2012.

La Seu d'Urgell: 1930, 1932, 1933, 1940, 1945, 1947, 1963, 1972, 1996, 2008, 2009, 2011.

Girona: 1930, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1939, 1940, 1941, 1945, 1953, 1958, 1961, 1962, 1970, 1980, 1983, 1997, 1998, 2009, 2012, 2013, 2015, 2016.

Terrassa: 1930, 1931, 1934, 1935, 1939, 1950, 1967.

Alcañiz: 1931.

Montblanc: 1931.

Ripoll: 1931, 1952.

Cervera: 1932, 2015.

Caldes de Malavella: 1933.

Valls: 1934, 1935, 1936, 1939, 1951, 1952, 1955, 1986.

Andorra: 1934, 1948, 1949, 1950, 1951, 1953, 1955, 1964, 1965, 1966, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2007.

La Bisbal de l'Empordà: 1934, 1935.

Gandesa: 1935.

Manlleu: 1936, 1945, 1981, 1990, 1995, 1998, 2006.

Vilafranca del Penedès: 1936, 1941, 1942, 1943, 1981.

El Vendrell: 1940, 1978, 1979, 1989, 1998, 2008, 2010, 2011, 2013, 2014.

Vielha: 1940, 1973, 1987.

Vilanova de Bellpuig: 1941, 1942.

Palamós: 1941, 1990.

Granollers: 1942, 1944, 1945, 1951, 1952, 1953, 1957, 1958, 1972, 1977, 1993.

Vimbodí: 1943.

Santa Coloma de Farners: 1943, 2011.

Mataró: 1943, 1955, 1970, 1976, 2014, 2015, 2016.

Sitges: 1944, 1954, 1955, 1966, 1977, 1978, 1979.

Sabadell: 1946, 1955, 1956, 1966, 1971, 2001.

Berga: 1947, 1952, 1953, 1958, 1959.

Badalona: 1948, 1972, 1973, 1999, 2000, 2012.

Perpinyà: 1949, 1955.

Vilanova i la Geltrú: 1949, 1950, 1951, 1952, 1955, 1999, 2000.

Sant Esteve Sesrovires: 1951.

Agramunt: 1953.

Salou: 1954, 1964, 1983, 1986, 1987, 1988, 1990, 1991, 1993, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007.

Vinaròs: 1956, 1957.

València: 1956.

La Vall d'Uixó: 1957.

Sant Feliu de Llobregat: 1959, 1960.

Argentona: 1959, 1962, 2000.

Monistrol de Montserrat: 1960.

Saragossa: 1962.

Calella: 1963, 1964, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016.

Lloret de Mar: 1963, 1964, 1966, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011.

Ribes de Freser: 1963, 1964, 1978.

Castelldefels: 1964, 1965.

Alcanar: 1964.

Cambrils: 1966, 1968, 1982, 2005, 2006.

Sant Carles de la Ràpita: 1966, 1967, 1980, 1992.

Cotlliure: 1966.

Camprodon: 1967, 1975, 1986.

L'Estartit: 1967.

Tona: 1968, 2015.

València d'Aneu: 1968.

Roses: 1968, 2000, 2009.

Sant Vicenç de Montalt: 1968.

Empuriabrava: 1969.

Arbúcies: 1969.

Mollet del Vallès: 1969, 1970, 1976, 1980.

Balaguer: 1969.

Flix: 1969.

Sant Hilari Sacalm: 1969.

Alp: 1970, 1971, 2014, 2015.

Calafell: 1970, 1971.

Santa Coloma de Gramenet: 1971, 1975.

Sant Antoni de Calonge: 1973.

Sant Joan de les Abadesses: 1973.

Organyà: 1973, 1974.

Cunit: 1974.

Montcada i Reixac: 1974, 1977, 2002.

Platja d'Aro: 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986, 1988, 1992, 1996.

Campdevàdol: 1974.

Cardona: 1974, 1980.

Artesa de Segre: 1975.

Le Barcarès: 1975.

Martorell: 1975, 1994.

Almacelles: 1976, 2013.

Oliana: 1976, 1977, 2010.

Sant Celoni: 1976.

Montgai: 1977.

Ciutadella: 1977.

Es Mercadal: 1977.

La Garriga: 1977, 1979.

L'Espluga de Francolí: 1978, 1980.

Premià de Dalt: 1978, 1979.

Bagà: 1978, 1979, 1988, 2016.

Ager: 1979.

La Pobla de Segur: 1979.

Tossa de Mar: 1979.

Torroella de Montgrí: 1981.

Coll de Nargó: 1981.

Ogassa: 1982.

El Pont de Suert: 1982.

Piera: 1983.

Sant Boi de Llobregat: 1984.

Planoles: 1984.

Llançà: 1984, 1985.

Esplugues de Llobregat: 1985.

Solsona: 1986, 1989.

L'Alguer: 1986.

Sant Sadurní d'Anoia: 1987, 1990, 1995, 1996.

L'Hospitalet: 1988, 1989, 1992, 1993, 1994.

Comarruga: 1989.

Cerdanyola del Vallès: 1989.

Port del Compte: 1990.

Blanes: 1991, 2001, 2004.

Rubí: 1991.

Llanars: 1992, 2013, 2014.

Torà: 1993.

Lès: 1993.

Santa Bàrbara: 1994.

Caldes de Boí: 1994.

Torredembarra: 1995, 2009.

Bellver de Cerdanya: 1995.

Vall de Boí: 1995, 1998.

Martinet: 1996.

Luchon: 1996.

Vila-seca: 1996, 1997, 1998, 1999, 2000.

Port Aventura: 1996, 1997, 1998, 1999, 2000.

Les Borges Blanques: 1997, 2001, 2004.

Sant Joan d'Espí: 1997, 2003, 2016.

Casa Tarradellas: 1997.

El Masnou: 1999.

Prades: 2000.

La Granada: 2001.

Taüll: 2001, 2002.

Sant Jaume d'Enveja: 2002.

Barruera: 2002.

Llívia: 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007.

Mora d'Ebre: 2003.

La Pobla de Mafumet: 2003.

Molins de Rei: 2003.

Llords: 2004.

Olesa de Montserrat: 2004.

Perafort: 2005, 2006, 2007.

Sornes: 2005.

Pallejà: 2005, 2008.

Riudellots de la Selva: 2008.

Ascó: 2008, 2010, 2012.

La Pobla de Lillet: 2009.

San Cugat: 2009, 2010.

Salt: 2010.

La Vall d'en Bas: 2010, 2011, 2012.

Parets del Vallès: 2011.

Sant Fruitós de Bages: 2012.

Vidreres: 2013.

Rialp: 2013, 2016.

Totes les localitats i emplaçaments, catalans o de fora de les fronteres catalanes i espanyoles, que des de l'any 1911 fins a l'any 2016 han acollit un final d'etapa de la Volta Ciclista a Catalunya:

Barcelona: 1911, 1912, 1913, 1920, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016.

Tarragona: 1911, 1920, 1930, 1935, 1936, 1941, 1945, 1946, 1947, 1952, 1953, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1970, 1971, 1972, 1973, 1975, 1984, 1990, 1991, 2011.

Lleida: 1911, 1912, 1913, 1920, 1930, 1933, 1934, 1936, 1940, 1942, 1944, 1946, 1948, 1951, 1953, 1954, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1965, 1970, 1973, 1974, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986, 1987, 1988, 1990, 1992, 1994, 1995, 1996, 1997, 2013.

Manresa: 1912, 1913, 1923, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1939, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1948, 1949, 1950, 1952, 1954, 1959, 1960, 1961, 1962, 1967, 1969, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1991, 1996, 1997, 2003, 2012.

Olot: 1920, 1941, 1942, 1965, 1983, 1987, 1995, 2015, 2016.

Tona: 1920.

Reus: 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1931, 1932, 1933, 1934, 1940, 1944, 1945, 1948, 1949, 1950, 1951, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1963.

Figueres: 1923, 1924, 1925, 1928, 1933, 1934, 1936, 1940, 1941, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1954, 1968.

Vic: 1924, 1925, 1926, 1927, 1943, 1947, 1948, 1949, 1968, 1980, 1986, 1997.

Igualada: 1925, 1926, 1927, 1939, 1947, 1956, 1983, 1992, 1996.

Amposta: 1926, 1951, 1969, 1973, 1976, 1983.

Sant Feliu de Guíxols: 1926, 1927, 1939, 1965, 1992, 1993, 1994.

Tortosa: 1927, 1928, 1932, 1933, 1941, 1942, 1943, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1970, 1985, 1987, 1991, 1999.

Banyoles: 1927, 1928, 1944, 1962, 1987, 1999, 2008, 2010, 2011, 2013.

Caldes d'Estrac: 1927, 1968.

Tàrraga: 1928, 1929, 1945, 1967, 1968, 1984, 1989, 2007.

Puigcerdà: 1928, 1929, 1935, 1944, 1946, 1954, 1956, 1957, 1958, 1960, 1961, 1970, 1971, 1985.

Palafrugell: 1928, 1929, 1945, 1959, 1960, 1961, 1962, 1990.

Gironella: 1928, 1929, 1945.

La Sénia: 1929, 1930, 1974, 1994.

Tremp: 1930, 1945, 1968, 1972, 1988.

La Seu d'Urgell: 1930, 1932, 1933, 1940, 1945, 1947, 1972, 2008, 2010.

Girona: 1930, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1939, 1940, 1941, 1945, 1953, 1958, 1961, 1970, 1984, 1990, 1998, 2012, 2014, 2015.

Terrassa: 1930, 1931, 1934, 1935, 1939, 1950, 1975.

Alcañiz: 1931.

Montblanc: 1931.

Ripoll: 1931, 1952.

Cervera: 1932.

Caldes de Malavella: 1933.

Valls: 1934, 1935, 1936, 1939, 1951, 1952, 1955, 1986, 2013, 2014, 2015, 2016.

Andorra: 1934, 1948, 1949, 1950, 1951, 1953, 1955, 1963, 1964, 1965, 1966, 1973, 1974, 1977, 1981, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2009, 2011.

La Bisbal de l'Empordà: 1934, 1935.

Gandesa: 1935.

Manlleu: 1936, 1945, 1990, 1995, 1998, 2006.

Vilafranca del Penedès: 1936, 1941, 1942, 1943, 1981.

El Vendrell: 1940, 1978, 1979, 1998, 2011.

Vielha: 1940, 1968, 1970, 1973, 1982, 1993.

Vilanova de Bellpuig: 1941, 1942.

Palamós: 1941.

Granollers: 1942, 1944, 1945, 1951, 1952, 1953, 1957, 1958, 1972, 1977, 1993.

Vimbodí: 1943.

Santa Coloma de Farners: 1943.

Mataró: 1943, 1955, 1970, 1982.

Sitges: 1944, 1954, 1955, 1966, 1976, 1977, 1978, 1979.

Sabadell: 1946, 1971, 2001.

Berga: 1947, 1952, 1953, 1958, 1959.

Perpinyà: 1949, 1955.

Vilanova i la Geltrú: 1949, 1950, 1951, 1952, 1955, 1982, 1999, 2000, 2014, 2016.

Agramunt: 1953.

Salou: 1954, 1964, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986, 1987, 1988, 1990, 1993, 2004, 2005, 2006, 2007.

Vinaròs: 1956, 1957.

València: 1956.

La Vall d'Uixó: 1957.

Argentona: 1959, 1962, 1976.

Sant Feliu de Llobregat: 1960.

Saragossa: 1962.

Calella: 1963, 1964, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016.

Lloret de Mar: 1963, 1964, 1966, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011.

Ribes de Freser: 1963.

Campelles: 1964.

Alcanar: 1964.

Castelldefels: 1965, 1967.

Cambrils: 1966, 1968, 1982, 2005, 2006.

Sant Carles de la Ràpita: 1966, 1967, 1980, 1992, 2006.

Cotlliure: 1966.

Camprodon: 1967, 1975.

L'Estartit: 1967, 1981.

Roses: 1968, 2000, 2009.

Empuriabrava: 1969.

Arbúcies: 1969, 1981.

Mollet del Vallès: 1969, 1970, 1976, 1980, 2011.

Balaguer: 1969, 1977.

Flix: 1969.

Sant Hilari Sacalm: 1969.

Calafell: 1970, 1971.

Santa Coloma de Gramenet: 1971, 1975.

S'Agaró: 1972.

Badalona: 1972, 1973, 1986, 1999, 2000, 2012.

Sant Antoni de Calonge: 1973.

Sant Joan de les Abadesses: 1973.

Cunit: 1974.

Montcada i Reixac: 1974, 2002.

Platja d'Aro: 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1996.

Campdevàdol: 1974.

Cardona: 1974.

Artesa de Segre: 1975.

Le Barcarès: 1975.

Martorell: 1975, 1994.

Almacelles: 1976.

Sort: 1976.

Turó de l'Home: 1976.

Monte Toro (Menorca) : 1977.

Maó: 1977.

La Garriga: 1977, 1979.

L'Espluga de Francolí: 1978, 1980.

Guissona: 1978.

Pardines: 1978.

Coll de Pal (Bagà): 1978, 1979, 2004.

Espot: 1979.

Tossa de Mar: 1979.

Llívia: 1980, 2002, 2003.

L'Hospitalet de Llobregat: 1980, 1986, 1989, 1993, 1994, 2001.

Sant Joan Despí: 1981, 1988.

Ogassa: 1982.

Esplugues de Llobregat: 1983.

Sant Boi de Llobregat: 1984.

Planoles: 1984.

Llançà: 1984, 1985.

Sant Pere de Roda: 1984.

Sant Sadurní d'Anoia: 1985, 1987, 1995.

Roquetes: 1985.

Setcases Vallter 2000: 1986, 1992, 2013, 2014.

L'Alguer: 1986.

Baqueira Beret: 1987.

Super Esport: 1988.

Comarruga: 1989.

Port del Compte: 1989, 1990.

Cerdanyola del Vallès: 1989.

Rubí: 1991.

Mollerussa: 1991.

Mont Caro: 1991.

Calaf: 1992.

Pla de Beret: 1993.

Boi Taüll: 1994, 1995, 1998, 2001, 2002.

Monestir de Montserrat: 1995.

Torredembarra: 1995, 2009.

Lles de Cerdanya: 1996.

Superbagneres Luchon: 1996.

Port Aventura: 1996, 2000, 2015.

Vila-Seca: 1997, 1998, 1999, 2001, 2003.

Alt del Mas Nou: 1997.

Prades: 2000.

Blanes: 2001, 2004.

Deltebre: 2002.

Les Borges Blanques: 2002.

El Morell: 2003.

Vallvidrera: 2003.

Horta de Sant Joan: 2004.

Vallirana: 2004.

La Granada: 2005.

Pallejà: 2005, 2008.

Perafort: 2007.

Ascó: 2008, 2010, 2012.

La Pobla de Lillet: 2009.

Circuit de Catalunya: 2009, 2010.

Cabacés: 2010.

Port Ainé: 2012, 2013, 2016.

La Molina: 2014, 2015, 2016.

7.4. Els Cartells de la Volta

Els cartells de la Volta Ciclista són una mostra més de la riquesa cultural de la carrera. Artistes com Joan Miró o Antoni Tàpies han estat autors dels cartells de la Volta, que cada any mostra un imatge diferent adequada al moment que viu la societat catalana. Per aquest motiu, els cartells de la Volta a Catalunya són el reflex més patent de la societat catalana. En ells s'hi pot veure reflectit la història de la prova i també la història de Catalunya.

Cartells rellevants per veure aquesta evolució:

1911: Primer cartell de la carrera.

1925: Primer cartell en color.

1932: Aparició de la Generalitat.

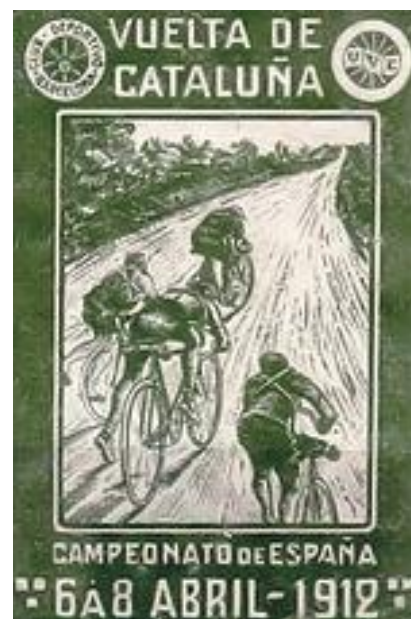
1939: Franco, Franco, Franco.

1963: Recuperació del nom de 'Volta'.

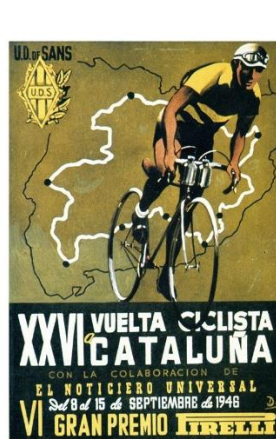
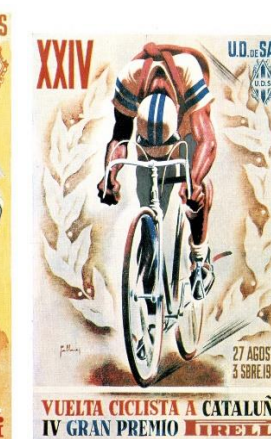
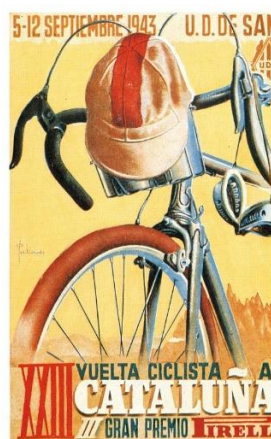
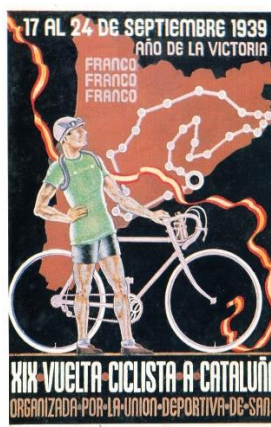
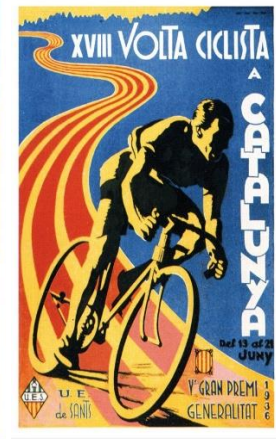
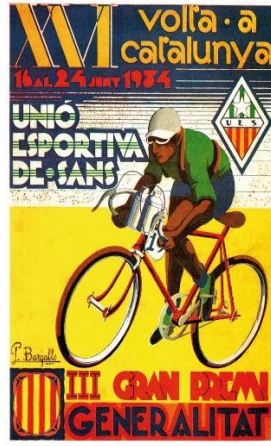
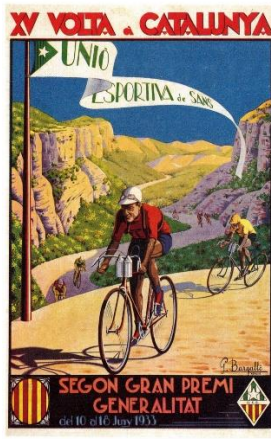
1971: Aparició de les quatre barres.

1973: Reaparició de la senyera i de llengua catalana.

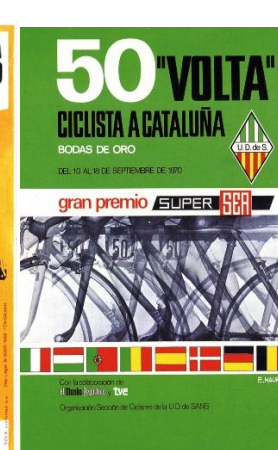
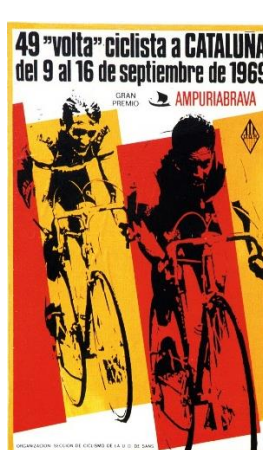
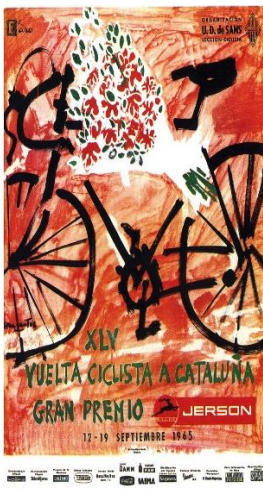
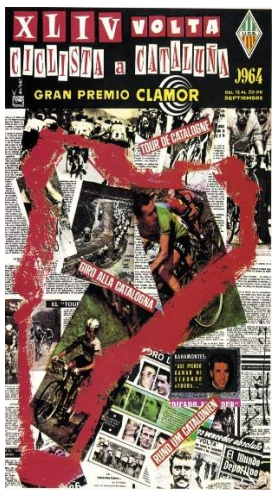
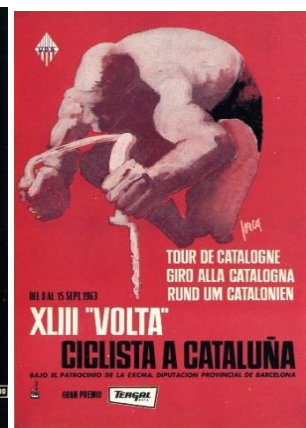
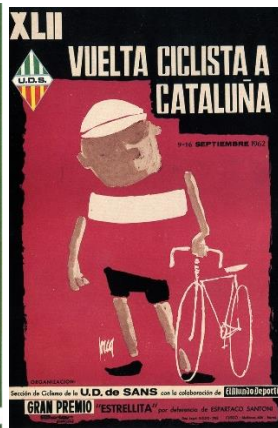
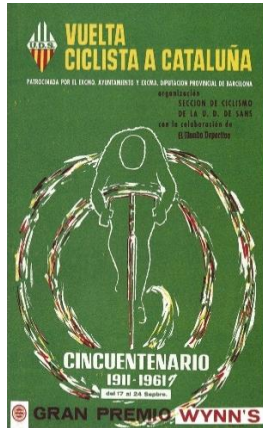
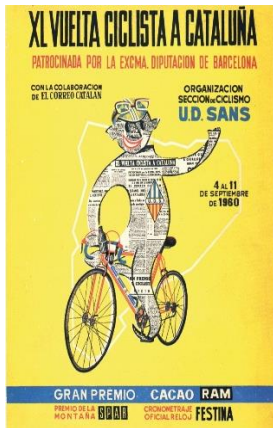
1992: Franges olímpiques .

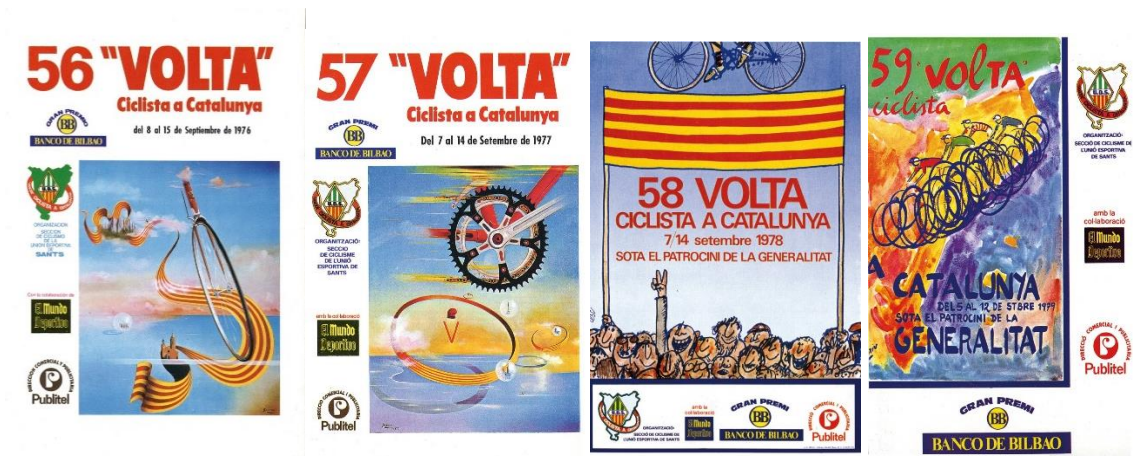

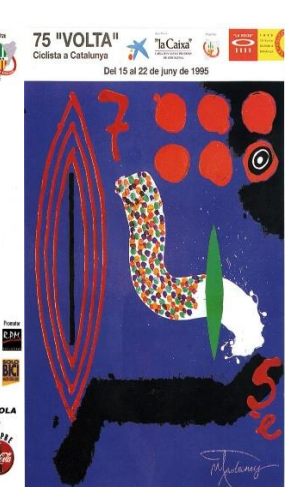
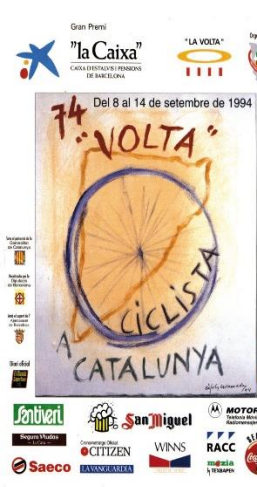
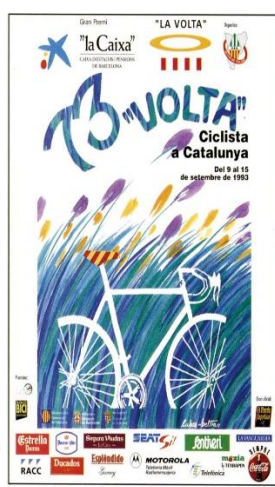
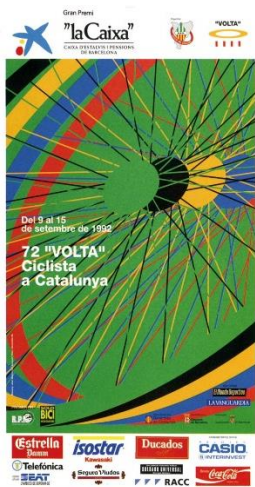
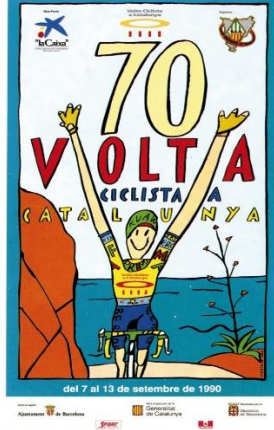
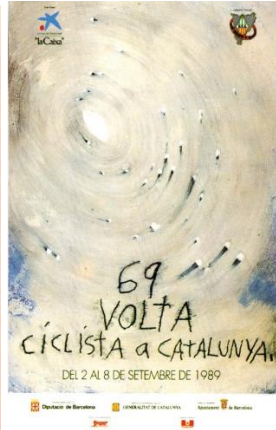
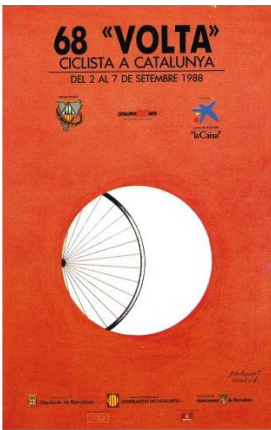
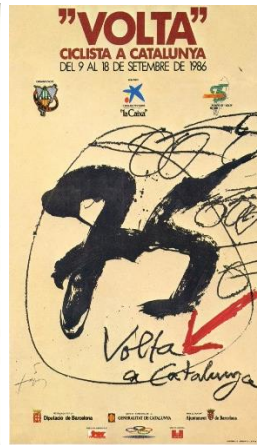

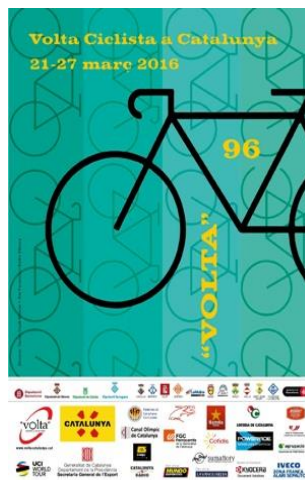
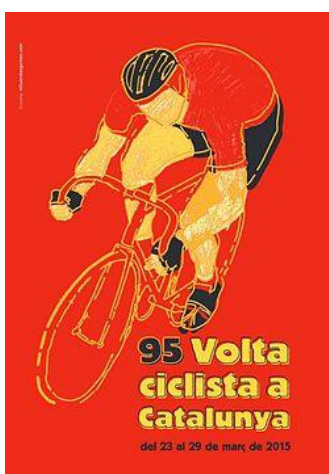
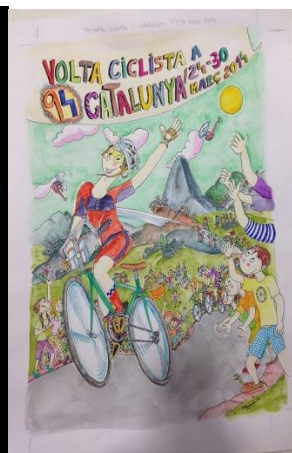
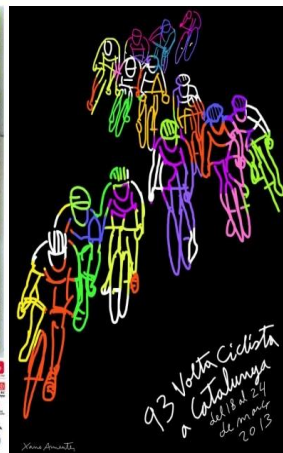
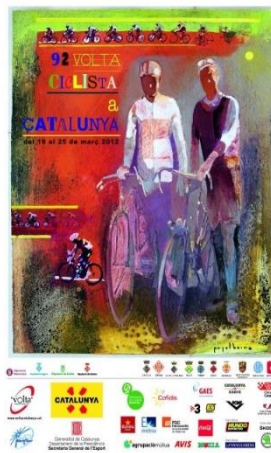
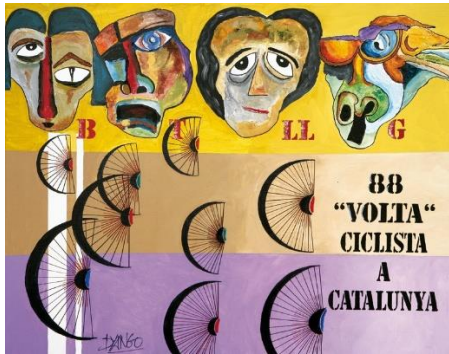

7.5. Entrevistes

NIEVES MOYA – CAP DE PREMSA DE LA VOLTA A CATALUNYA

-Des de quin any és cap de premsa de la Volta a Catalunya?

Fa exactament 10 anys, des de l'any 2006.

-Què significa per vostè ser cap de premsa d'una de les carreres amb més història del món ciclista?

Significa molt, perquè una dona al món ciclista és molt difícil. I més en un lloc com aquest, en una carrera de la categoria World Tour. Que el president Ruben Peris s'hagi recordat de mi per portar això ha estat molt gratificant i naturalment, molt important.

-Abans de ser treballadora de la Volta, quina relació tenia amb la carrera catalana?

La simple relació de periodista pura y dura. A mi m'enviaven aquí a fer la carrera com a periodista i la feia, res més.

-Què li han explicat dels primers anys de la història de la Volta?

Un grup de gent que es va posar a fer una carrera i que ha anat a més, a més, a més... i s'ha tingut que adequar als nous temps i entre altres coses, als nous preus de la UCI. La Volta poc a poc ha anat adequant-se als nous temps i amb moltes dificultats, perquè la gent que ho feia abans era més amateur, i ara s'ha convertit en una carrera professional.

-Que li diu el nom de Mariano Cañardo?

És un dels homes que ha marcat la Volta a Catalunya.

-I el de Miquel Poblet?

No ha marcat la Volta Catalunya, ha marcat el ciclisme català.

-En tots aquests anys d'experiència a la Volta, quina creu que és la clau de l'èxit perquè no s'hagi deixat de disputar des de 1939?

Molt treball. Trucar a moltes portes, parlar amb molta gent coneguda. Demanar, demanar i demanar.

-Quin creu que és el paper de Rubèn Peris en la supervivència de la Volta a l'actualitat?

És molt important. És el president. Li posem tots els socis perquè surti a la foto i quan les coses no surten bé el puguem criticar. Hi és des de fa 10 anys.

-I de les institucions catalanes? Creus que donen un suport suficient?

Tenen un paper molt important, donen molt de suport. Ara mateix, tot el ciclisme passa per les institucions. Concretament les catalanes s'han esforçat moltíssim per ajudar a la Volta. El millor seria que surtis un esponsor privat, però amb la crisi és molt important.

-Perquè a la Volta li costa tant trobar un patrocinador important?

Primer de tot per la crisi, i la Volta és una carrera amb molt de prestigi, i no sé jo, sembla que a la gent li fa por invertir-hi. Té la seva televisió, molt professional. No ho entenc. La crisi ha afectat a tots, però a la Volta principalment.

-Quina és la relació que té la Volta amb Catalunya? Pensa que la història de la Volta a Catalunya té un paral·lelisme important amb la història del país?

La relació de la Volta amb Catalunya és molt important. Sí, crec que existeix un paral·lelisme. Hi ha molt gent que ve i et diu jo vaig ser allà, jo vaig conèixer a tal, jo he viscut això... és molt important que la gent de Catalunya et digui tot això, vol dir que la gent catalana i la Volta van units. Tot i que no els agradi el ciclisme ni l'esport, la Volta la coneix molt gent.

-Vostè era cap de comunicació de Mario Cipollini, corredor que ha guanyat 11 etapes a la Volta. Venia motivat a córrer a Catalunya o la veia com una volta menor?

Ell venia a totes les proves, a on li marcava la programació, hi anava a córrer. Li agrades més o menys. Li dedicava les victòries al seu mecànic, perquè era català.

-Era un ciclista extravagant, com el definiria?

La gent no coneix a Mario Cipollini, i s'ha de conèixer. Des de fora pot semblar extravagant, però jo diria publicitari. Molt publicitari. Ja voldríem en aquests moments tenir altres ciclistes com ell. No s'assembla en res a Sagan. A nivell personal, professional, amb els seus companys, amics, mecànics... no té res a veure amb la imatge que ell donava de cara a la galeria, tot el contrari. És una persona bastant propera. A l'equip no li importava pagar les multes que l'imposava la UCI per els seus maillots i pel que feia. Aniria molt bé tenir un altre Cipollini, i en l'àmbit professional, en quan a l'equip, també, mai més he tornat a veure un treno com al de Saeco. Si ell deia, donam el casc, sabies que disputava i que guanyava. Si ell no et demanava el casc, no hi havia disputa.

-Què en pensen els corredors estrangers que venen a córrer la Volta, marxés satisfets de la carrera catalana?

Si, he constatat que sí. Per exemple l'any passat, l'australià que va guanyar, Richie Porte, va marxar molt content del tracte que havia rebut. En general els estrangers marxen molt contents.

-La premsa va tenir un paper importantíssim en els inicis de la Volta, el ciclisme era un esport molt popular i els diaris donaven molta rellevància al que passava a la carrera. Que veien en el ciclisme perquè la relació entre la premsa i aquest esport fos tant important en els primers anys?

El ciclisme és un vehicle publicitari molt important. I en la meua opinió, ara molt més. Amb la televisió amb la ràdios, jo recordo quan els colombians venien a retransmetre la Volta. Era un espectacle total. El que és el ciclisme i el periodisme, sempre han anat units, molt de la mà.

-I en canvi actualment, el ciclisme i també la Volta, tenen un paper menor en comparació en altres esports. Creu que ara aquesta relació és menys important?

No. Crec que ara, en general, ens hem dedicat a publicar les vergonyes de l'esport. I això ha fet molt mal al ciclisme, per part dels periodistes i els diaris. N'hi han que s'han dedicat exclusivament a això. Donen poca importància a les victòries i donen portades als escandals. Aquest és el problema i sembla que ara es vagi arreglant.

-Creu que la Volta té repercussió fora de les fronteres catalanes i espanyoles? La premsa estrangera s'interessa per el que passa?

Cada any faig un dossier de premsa. Evidentment a Espanya hi ha molta més premsa que en parla. Però normalment Itàlia, Holanda, Bèlgica, Colòmbia, Canadà, Brasil, EUA... cada dia a través d'internet hi ha mencions al que passa a l'etapa de la Volta. Venen corredors estrangers, dels seus països, i això interessa.

Interessa més a fora que aquí?

No, per un igual. Si mesurem i posem la balança, potser una mica més aquí. Per Contador, Valverde, Purito... en general no.

-Em pot dir el nombre de professionals acreditats dels mitjans, més o menys, que acudeixen a la Volta?

L'any passat en vam tenir 165 i aquest any 173. Segons els corredors que venen, n'hi ha més o menys.

-L'explosió de les xarxes socials, com twitter, han millorat molt la informació ciclista davant la poca informació dels mitjans tradicionals?

Han ajudat a que se'n parli, però no l'han millorat. A les xarxes socials tothom pot opinar, parlar, dir-hi la seva. I tot el món és director esportiu.

Quina importància dona la Volta a aquestes noves tecnologies?

Molt importància, per nosaltres és molt important. Abans teníem una petita web. Ara tenim una gran web. Amb una persona dedicada durant la Volta a la web, el twitter i el facebook. S'ha d'anar equiparat als nous temps, sinó, et quedes enrere.

-Què recorda de l'edició del centenari? Va ser molt especial?

Jo ja era cap de premsa. No va ser tant especial, volíem que fos una cosa senzilla. No es va notar molt.

-Creu que el canvi de dates de l'any 2010, que va passar al març, ha estat la clau perquè la Volta dels últims anys estigui plena d'estrelles del pilot?

Potser un mica sí. El problema és que ara, al març, a vegades xoquem amb el temps. La meteorologia és molt important pels corredors. Com el que va passar a Port Ainé.

-Quin és el millor moment que recorda de la seva experiència a la Volta a Catalunya?

Que em diguessin que em volien com a cap de premsa. Això és molt important. Que un grup de senyors que controlen una carrera com la Volta, pensin en una dona periodista de ciclisme i no en un home. Això ho tinc molt idealitzat i em quedo amb això. Sóc la única dona a l'organització de la Volta. I a més, crec que no hi ha cap altre carrera World Tour que tingui una dona com a cap de premsa.

"Soc una dona en un món que si no trec el latigo, em fonen"

-I el pitjor moment que ha viscut?

El Wifi. És una batalla. Jo soc professional del periodisme, per tant entenc el que pateixen els companys quan estan a la Volta amb el wifi, les sales... amb tot. M'agradaria que estessin molt millor, però a vegades és impossible.

Sanroma-Vilanova

A la Volta li va costar milions la seva mort. Va pagar l'assegurança de la Volta, i els pares van denunciar a la Volta. Sanroma, la seva ansietat li va poder. Es va buscar això per guanyar a Cipollini un altre vegada, aquest va ser el seu problema.

Sisquillo: "Aquell matí ho vam parlar amb Cipollini. Em va dir "un dia tindrà un disgust", passa per on no es pot passar. Tots els sprinters son kamikazes. No tenia respecte. A vegades s'ha de cedir. Va caure i va morir a l'acte. Jo vaig ser un dels primers que vaig arribar allà amb una roda. Tal com el vaig veure, ja estava mort. Va picar contra l'acera, amb la barbeta. Va morir a l'acte.

Nieves: "Va ser horrible, no s'em olvida aquell imatge".

I un ciclista com Cipollini, al dia després de que passi això, com torna a pujar a la bicicleta?

Quan va arribar al cotxe després de pujar al podi, estava descompost. Són coses de l'ofici, però després ho penses. A l'hora del sopar ho comentàvem, i ja ho havia dit al mati. Guanyar a Cipollini era com guanyar al Madrid o al Barça, ja ets campió i no veia el perill, va arriscar massa.

SISQUILLO, MECÀNIC DE CIPOLLINI

Explica'm una mica el canvi, d'una bici d'ara, a les d'abans.

El canvi ha estat substancial en tot. Fa 30 anys s'anava amb 5 o 6 pinyons i amb la palanca al quadre. Actualment són electrònics i amb 11 o 12 velocitats.

Fre de disc.

El meu punt de vista és que és purament comercial. Coincideixo amb el patró de Colnago o amb la gent de De Rosa. A la Volta hi ha hagut un equip amb aquest tipus de fre, però només en etapes tranquil·les amb poca baixada. Han detectat que quan s'escalfa molt, no frena i poden haver-hi accidents.

ENTREVISTA ISAAC VILALTA, PERIODISTA ESPECIALITZAT EN CICLISME

-Recordes quantes Voltes a Catalunya has cobert com a periodista?

Unes 7 o 8 Voltes.

-Catalunya Ràdio ha cobert mai els finals d'etapa de la Volta en directe?

Si, hi havia una època en la que anàvem amb la moto. Amb en Pere Escobar a la moto i Jordi Turria fent la transmissió general.

-Creus que algun dia es podria recuperar?

Ara mateix és molt complicat. Sobretot per una qüestió de drets, hi ha moltes dificultats. Però el principal problema és econòmic i de voluntat.

-Com descriuries la Volta a Catalunya?

La més familiar, històrica i familiar.

-Quins són els teus primers records personals de la Volta, abans de que fossis periodista?

Recordo que de petit la confonia amb la Setmana Catalana. I després, ja més de gran, em va enganxar una època en que estava una mica desprestigiada, sense falta el respecte, amb guanyadors com Pecharroman. El palmarès va baixar una mica i potser pel calendari no hi havien tantes primeres espases del pilot.

-Quina és la relació que té la Volta amb Catalunya com a país?

Jo penso que hi ha un problema de projecció, vinculat amb el problema econòmic i amb les transmissions que en fan. En Rubén Peris, que té una relació excel·lent amb la UCI i els dirigents del Tour, tothom sap el que significa el Tour per a França a nivell econòmic i turístic. No vull responsabilitzar a ningú, però que no li trobin la clau de volta, per potenciar tot això... Si que la generalitat és la que ho sosté, amb els finals d'etapa i posant-hi els diners, però aquesta visió més moderna i econòmica no s'acaba de trobar.

-Penses que la història de la Volta a Catalunya, amb els seus moments bons i dolents, té un paral·lelisme amb la història del país?

No t'ho sé dir. Si que es cert que la Volta en els seus anys daurats, que n'ha tingut molts, els anys 20-30, en el que el ciclisme i l'esport tenien un pes important a la societat catalana, aquells anys en el que el ciclisme i la boxa era l'esport principal a Catalunya, més que el futbol, en aquells moments sí que tenia una transcendència màxima. L'època gloriosa de Cañardo, amb els texts de Planes, en els que deia que Cañardo i Samitier eren els ídols locals, se'm fa impensable que ara s'apleguin centenars i milers de persones per veure el Purito i posar-lo a l'alçada de Messi, i abans passava.

-En què podria millorar la Volta a l'actualitat?

S'ha de professionalitzar. Pot ser un rara avis si les coses funcionen. Però la Volta va molt coixa en quant a professionalització. No és cap secret, ells mateixos ho saben. És l'única prova del calendari de màxim nivell que no ho està. Sense treure cap mena de merit als voluntaris, però arriba un punt en que necessites aquesta professionalització.

-Que en saps, que t'han explicat, dels primers anys d'història de la Volta?

Que hi havia molta vinculació als mitjans de comunicació, com passava amb el Giro i la Gazzeta o amb el Tour i l'Auto, la força del Mundo Deportivo va impulsar la Volta. Era tot molt precari. Una aventura de boixos que no sabies on aniria a parar. Una aventura de boixos, amb pocs participants, que de mica en mica es va consolidar.

-Que et diu el nom de Mariano Cañardo?

El premi al millor català de la Volta encara el dona la seva filla. Això ho diu tot. El problema amb aquests noms és que ens falta la perspectiva, tant per bo com per dolent, potser l'inflam i no n'hi havia per tant, o potser, com jo penso, li donem menys importància de la que es mereixia. Un ciclista que va guanyar nou o deu Voltes, amb una personalitat i un carisma fora de la carrera... el problema és més en la societat i en la cultura del país que no en la pròpia Volta, que si que respecta la seva figura.

-Miquel Poblet és el millor ciclista català de la història. El millor ciclista català de la història?

Si no tinguéssim el Purito d'aquests últims anys, seria innegable. Ho podríem discutir. No et diré que el Purito sigui millor, però sí que crec que es discutible. Les dues Milan-San Remo de Poblet tiben molt, però el Purito ha fet podi a les tres grans, ha fet podi al mundial, ha guanyat etapes, ha guanyat clàssiques. Els dos estan allà.

-Quina creus que és la clau de l'èxit perquè la Volta no s'hagi deixat de disputar des de 1939?

Segur que se'm escapen factors econòmics. Però et diria que per amor. Així com la Setmana Catalana va agonzar i no va morir abans gràcies a la família Sabater, amb la Volta i la família Peris passa el mateix. Així com els voluntaris anònims, gràcies a ells ha persistit.

-Quin és el paper de Rubèn Peris i la seva família en la supervivència de la Volta a l'actualitat?

No sé si sense ells seria possible. Havent-hi sigut, només podem valorar la seva importància. Tal com han anat les coses han estat bàsics, perquè en Rubén té molts bons contactes amb la UCI, va a reunions, es passeja amb l'elit del ciclisme. Són molts anys i és inqüestionable que és una figura carismàtica i amb molt pes.

-I el paper de les institucions catalanes? Creus que donen un suport suficient?

Crec que aquí entrem en una contradicció. Si no hi fossin, probablement la Volta ja no existiria, la salven d'alguna forma, però per altra, jo seria crític amb aquest paper paternalista, en excés, crec que a la Volta se li ha d'exigir alguna cosa més. No tot es soluciona amb el copet a l'esquena, fem l'esforç, ho disfressem amb els finals d'etapa a les estacions de ferrocarrils. Crec que s'hauria de donar un parell de voltes més i buscar solucions perquè la Volta per sí sola es pogués espavilar.

-Perquè a la Volta li costa tant trobar un patrocinador important?

Potser la fórmula no consisteix en això. No ho sé. Potser s'han de buscar petits patrocinadors, una projecció internacional. No tinc la resposta, però el que tinc clar és que amb aquesta fórmula no s'avança.

-La premsa va tenir un paper importantíssim en els inicis de la Volta, fins i tot en la seva fundació. Que veien en el ciclisme perquè la relació entre la premsa i aquest esport fos tant important en els primers anys?

Veien el que es veu ara amb el futbol. Que és el gran esport de masses, on trobaven els ídols. I després, que jo crec que era un periodisme, en general, més pur i menys prostituït. Un Josep Maria Planes, en aquest moment, no hi és. El ciclisme no només els mitjans el treballaven com a mercaderia, com ara el futbol, sinó que a més hi havia una passió compartida amb la gent que d'alguna manera es trobava i tenia sortides.

-I en canvi actualment, el ciclisme i també la Volta, tenen un paper menor en comparació en altres esports. Perquè ha tingut aquesta evolució negativa en la premsa?

Ens falta la perspectiva de moltes dècades, però per exemple el futbol té una cosa que el fa molt atractiu, i és que hi ha un protagonista i un antagonista. Hi ha el Barça que està a dalt de tot i el Madrid és el dolent. Això simplifica molt les coses pel periodista i pel que rep la informació. És molt fàcil identificar-se amb un equip i identificar un rival. Al final, simplifica la situació. En ciclisme en moments determinats sí que tens uns ídols molt clars, com pot ser Cañardo o Poblet. Però quan no els tens, és més difícil.

-Tu has estat cobrint grans carreres com el Giro o el Tour, en l'àmbit comunicatiu, la Volta s'allunya molt d'elles?

Sí. El Tour és un gegant, un monstre. En cada etapa, tinc la imatge de la sala de premsa, que és un pavelló poliesportiu. A la Volta, les sales son molt petites i han pocs periodistes treballan. El Giro és més caòtic. També hi ha molta gent. A la Vuelta també li falta moltíssim. La diferencia de porporció de la Volta amb el Tour és incomparable.

-La Volta té repercussió fora de les fronteres catalanes?

Cada any tenim el titular de que la Volta es pot seguir a uns 160 països, però després veus una retransmissió televisiva que no està a l'alçada. I amb això no es pot anar enlloc. Un any els pots enganyar, però dos o tres, o el que va passar a Port Aine, no pot ser. Ja sé que es un cercle viciós, que necessites un gran patrocinador per tenir una gran productora televisiva per arribar als 160 països, però algú ha de fer començar a rodar aquest cercle.

-L'explosió de les xarxes socials, com twitter, han millorat molt la informació ciclista davant la poca informació dels mitjans tradicionals? La Volta a Catalunya explota bé aquesta immediatesa de les xarxes socials?

La Volta no ha evolucionat al mateix temps que ho han fet les xarxes. Falta gent. No vull responsabilitzar a ningú ni dir que fan la feina bé o malament. Les xarxes socials arriben a molts llocs i la Volta es limita a l'activitat de la setmana de la Volta. La resta de l'any felicita l'aniversari dels guanyador i això, però en aquest sentit, sempre posos de referència el Tour de California, la pàgina web que té és el punt de partida.

-En l'àmbit comunicatiu, quines millores podia incloure el ciclisme en general per fer-lo millor per l'aficionat? Es parla de drons per seguir les carreres, càmeres a les bicicletes...

Amb els drons hi ha un problema de seguretat i de permisos. Les càmeres on board per ara només es poden fer servir per resums, però ves a saber si més endavant es podrien punxar en directe. No sé si també es podrien punxar les ràdios dels equips com es fa a la F1. En moments determinats, vestir-ho de certa manera, li donaria atractiu. Insiteixo en la línia del que fan al Tour de California, que tens 5 o 6 pantalles que les pots tenir obertes al mateix temps, amb seguiment en directe, localització de corredors, poder veure els watts que mou cada ciclista en cada moment. Aquí encara hi ha molt recorregut.

-El ciclisme és un esport en que els periodistes poden gaudir de proximitat amb els corredors en comparació amb altres esports com el futbol?

Aquí hi ha una diferència abismal entre el futbol i la resta. També és cert que vas a veure un Rafa Nadal i tampoc t'hi pots acostar. El ciclisme et trobes 200 corredors i dels 200 et pots acostar a 196. És delicat, perquè t'hi pots acostar, però cada vegada menys. Autobusos, rodillos, cada vegada surten més tard per anar a firmar o directament ja no surten... la UCI o les organitzacions ASO haurien posar-hi mà i obligar als ciclistes a tenir el contacte com es tenia anys enrere.

-En l'àmbit purament esportiu quins ciclistes de la Volta destacaries en els teus anys de professional de la comunicació a la carrera?

Destacaria a l'irlandès resident a Girona, Dan Martin, per la seva ambició a la Volta.

-Els ciclistes com Dan Martin, estrangers però que viuen a Catalunya, agafen una relació amb el país i després corren amb més ganes?

Tots segur que no, però altres sí que tenen la motivació extra de tenir la família a Girona. Coneixen les rutes, els ports... el tenir-ho conegut tenen un plus de motivació i de carinyo per donar un puntent més.

-I que n'opines de l'afició? No s'omplen les carreteres com es feia abans ni com per exemple, al País Basc.

Si a la gent li agrada el ciclisme i va, i sinó no. No hi ha una poció màgica. No hi ajuden els horaris, la gent treballa... no se com s'hauria de motivar. Un cop ets allà, poca cosa millor que el contacte directe amb els ciclistes. Si que pots jugar amb el perfil d'algunes etapes, com les vuit voltes a Montjuïc l'últim dia, els veus a passar molts cops i penso que és una bona solució. Aquest any també es va passar tres cops per la Molina. Això s'ha d'acompanyar amb una inversió relativa perquè la gent no els vegi durant 200 metres. Que hi hagi pantalles, que tinguin so... s'ha de vestir una miqueta. Com a un circuit de F1, des de un punt pots veure per pantalla gegant tota la resta.

-Quan es retiri el Purito, costarà molts anys tornar a veure un català guanyant la Volta?

No ho sé. Hi ha el jove Marc Soler, que va guanyar el Tour de l'Avenir, té el perfil. El Purito no l'havia pas guanyat i va explotar molt més tard. Ve gent darrere, sobre el paper, qui ha de tenir més números és el Marc Soler.

ENTREVISTA CARLES SANTACANA, DR. EN HISTÒRIA CONTEMPORÀNEA

-Bé, primer de tot, és aficionat al ciclisme, el segueix habitualment?

No, no sóc especialment aficionat al ciclisme

-Té, o ha tingut mai alguna relació professional o personal amb la Volta a Catalunya?

Hi he tingut relació professional, no personal.

- Què és per vostè la Volta a Catalunya, com la definiria a grans trets?

La cursa per etapes més antiga, la més important que es fa a Catalunya.

-Ens situem a principis del segle 20. Quin era en aquell moment l'estat del ciclisme a Catalunya?

Quan sorgeix la Volta, el ciclisme ja havia començat a evolucionar. Quan arriba el ciclisme a Catalunya, a finals del s.XIX, no és la vessant esportiva la que predomina. El que predominava era l'estri, la bicicleta, com a una forma de lleure per fer petites excursions, no era per anar a treballar. Es va convertint en esport i en competició entrat el s XX, llavors la Volta és un element molt important. Aquella època i havia els velòdroms, el ciclisme en pista, que ara pràcticament ha desaparegut i que era molt important a final del s.XIX. El ciclisme és, abans que el futbol, l'esport modern que es desenvolupa a finals del XIX. Per exemple les primeres publicacions esportives, són de ciclisme i no de futbol, arriba uns deu anys abans. En la capçalera del Mundo Deportivo, es destacava molt més el ciclisme que no pas el futbol. El

ciclisme era molt important, i més perquè la bicicleta, l'eina, era per aquella gent que identificaven industrialització amb modernitat, era la plasmació pràctica d'aquesta idea. El futbol utilitza una pilota, no és gens sofisticat, però el ciclisme és mecànica. Durant molts anys a la bicicleta li deien la màquina, i això ja indica alguna cosa.

-El naixement de la Volta, al 1911, va ser tota una fita de modernitat pel país?

Sí, hi havia molt poques proves d'aquest tipus. Per l'esport de l'època, una cosa era fer un esdeveniment un matí, allà on fos, però una altra és la capacitat d'organitzar una carrera de diversos dies. Això implica que la gent es mou, que els has d'ubicar, que han de dormir, que han de sortir l'endemà un altre cop. Això per la capacitat organitzativa i econòmica de la època era una fita molt important.

-Des d'un primer moment, podem considerar la Volta un símbol nacional català, una identitat pròpia de Catalunya?

Simplement un esdeveniment esportiu que no es fa amb una voluntat de dir que som catalans. Quan fan els primers campionats de Catalunya de futbol tampoc és amb la voluntat d'afirmació. És una qüestió bastant operativa. Ho feien així més reduït perquè era la capacitat que tenien.

-Creu que el naixement de la Volta va ser més per imitació d'altres carreres de la època com el Tour de França o va sorgir d'una necessitat esportiva pròpia?

Tot l'origen de l'esport a Catalunya era imitació. Es va importar. De la mateixa manera que el reglament dels esports, com el futbol o el tennis, els traduïen de l'anglès, aquí no van inventar res. Estaven molt interessats en imitar el que es feia a Europa perquè consideraven que eren societats més avançades.

-El ciclisme era l'esports més populars. Perquè creu que el ciclisme d'aquells temps atreia tant a la societat?

D'entrada hi havia la fascinació per la bicicleta, la màquina. Tot i que els primers anys era un fre, ja que l'accés a tenir una bicicleta era molt complicat, era cara. Hi ha un moment en que es converteix en un objecte popular, que fins i tot es pot fer servir per anar a treballar. Si veus les primeres, els velocípedes, gairebé no corrien, eren car, aristocràtic. Recordo una publicació a Reus en la que s'explicava que alguns ciclistes havien fet una excussió a fora la ciutat i els havien arribat a apedregar, els consideraven uns 'pijos' de l'època. Això fa un tomb quan la bicicleta baixa de preu, es pot popularitzar, i això canvia en molt poc temps, passa de ser un objecte inassolible a ser popular. I per altra banda, també hi ha una fascinació per la velocitat. Es popularitza alhora que el motociclisme. Hi havia curses a l'època conjuntament entre bicicletes i motos.

-Figures ciclistes com Mariano Canyardo eren herois i ídols de la societat catalana. Ara això és impensable.

La concepció de l'esport era molt més poliesportiva que no pas ara. La identificació amb el futbol guanya la partida a partir dels anys 50-60. A la Catalunya dels anys 30, les figures més remarcables van ser Samiteir, futbolista, Gironès, boxejador, i Canyardo ciclista. Va coincidir amb l'època que Cañardo va guanyar la Volta diverses vegades consecutives. Tenia una rellevància. Ja hi havia altres competicions. Es començarà usar el circuit de Monjuïc. Tot això li dona molta empenta. I també per altra banda la vessant més popular, com la festa del Pedal.

Aquest tipus de coses, vindrien a ser com ara les curses populars, i en aquell temps en el ciclisme n'hi havia moltes.

-La primera Guerra Mundial va parar de cop tot aquest creixement esportiu? Quin va ser el seu impacte a l'esport de Catalunya?

Sí, però de tota manera l'esport català en aquella època estava molt poc connectat internacionalment. No hi havia gaires competicions internacional o en que participessin catalans a fora. El nivell esportiu era molt baix. Pràcticament no va afectar.

-Durant la segona república es va viure la confirmació de l'esport com a espectacle competitiu de masses?

És sobretot a partir dels anys 20, als anys 30 es visualitza. El futbol, la boxa... és sobretot als anys 20 quan es visualitza aquest esport com a espectacle.

-La Guerra Civil espanyola va afectar a tots els àmbits de la societat i lògicament, a l'esport també. Com va canviar l'esport català després de la guerra?

Va ser un fre no tant en l'aspecte de l'espectacle, sinó un fre a intentar que hi hagués més possibilitat de pràctica. De que la gent dels sectors populars poguessin accedir a la pràctica esportiva. Als anys 30 lentament es començava a promoure i va quedar frenat

-L'esport era una eina propagandística per la dictadura?

Sí, l'esport fins a la guerra civil havia tingut una organització fet sense cap interferència ni intervenció de l'estat. Es feia a partir dels clubs, que lliurement creaven les seves federacions i no hi havia cap reglamentació estatal que hi intervingués. En canvi després de la guerra, l'esport passa a ser controlat directament per la Falange, a través de la Delegación Nacional de Deportes, per tant l'esquema canvia totalment. Es controla des de dalt. Si ho controla, també s'intenta apropiat dels èxits esportius.

-Tot i ser un símbol nacional de Catalunya, la Volta no va desaparèixer i el 1939 es va tornar a disputar. Perquè creu que no es va prohibir i els va interessar que es seguis celebrant?

Això es pot veure amb els cartells de la Volta, hi ha molt contrast entre l'últim del 36 i el primer del 39. A l'últim hi ha una senyera, premi Generalitat... com a iniciativa de la UE Sants, al 1939 van deixar que la seguis a organitzar, amb una simbologia totalment diferent. Per tant la van permetre adaptant-se al règim. Era Vuelta, no Volta. Hi ha un curiositat, abans de la mort de Franco van tornar a posar Volta. Al setanta o setanta 1 torna a dir Volta ,però entre cometes. Com que no els hi deixaven posar, van dir que era una marca, per això ho posen entre cometes. Va ser l'estratègia que van seguir per poder tornar a catalanitzar la carrera.

-Uns anys després, per exemple, el 1949 va arribar a Perpinyà com a homenatge encobert als exiliats. Amb actes com aquests, podríem dir que certs actes del món de l'esport desafiaven el ferri control de la dictadura?

Desafiar seria molt. Intentava mantenir alguns elements d'identitat. Si són molt evidents la dictadura els prohibeix. Però si són més encoberts ambigus, pots provar-ho. Per fer-ho hi ha d'haver intencionalitat. La Volta la tenia, perquè venien d'on venien, d'altres no s'ho van plantejar mai.

-La celebració dels Jocs del Mediterrani a Barcelona el 1955 és la primera mostra d'obertura del règim franquista?

No d'obertura. El règim ha estat molt aïllat. El que aconseguí, sobretot al 1953 amb el pacte amb els Estats Units i el concordat amb el Vaticà, agafar una mica d'aire a nivell internacional. Qualsevol cosa a nivell internacional els interessava moltíssim, ja que vist pel règim, tot el món acceptava que eren gent normal. Havien tingut molts problemes perquè algunes federacions internacionals els acceptessin, una batalla diplomàtica i esportiva. Que es pugin fer aquests jocs, no són els Jocs Olímpics, però són un succedani, també internacional. Pel règim és un èxit que es pugi fer. S'aprofiten infraestructures de Barcelona pensades pels jocs del 36, piscina, estadi... es fa el Palau dels Esports. Per ells és un èxit ja que s'interpreta en clau de reconeixement internacional, d'homologació.

-A partir dels anys 60-70, comencem a trobar els primers indicis d'intent de recuperació de la identitat nacional catalana, per exemple amb la fundació d'Omnium. L'esport hi té algun paper, algun protagonisme en aquest principi de recuperació?

El franquisme va aconseguir separar bastant l'esport del món cultural i associatiu. Abans de la guerra sí que havia estat vinculat. Amb 20, 25, 30 anys de dictadura, era difícil. Tot i així, hi havia minories que ho intentaven. Amb el Barça per exemple, una cosa era tenir de president a als primers anys 60 al president Llaudet, que no es plantejava res envers això, i l'altre amb Montalt o Narcís Carreres al 68 que és el que diu que el Barça és més que un club. Aquí es comencen a moure coses. On hi havia un ambient de catalanitat sense dubtes era el món excursionista. En el món del futbol, una cosa són les directives i l'altre la gent. En alguns llocs es vivia amb una certa naturalitat expressar-se en català, en el cas del Barça, quan s'inaugura el Camp Nou al 1957, es fa un himne en català, el Sagarra fa un poema en català. Eren petites mostres, però molt puntuals.

-En l'esport també podem observar un canvi de dinàmica a la dècada dels 60-70. Una consolidació definitiva que sense la guerra ja haguéssim trobat als anys posteriors a la segona república?

No. La guerra va ser molt important i ho va tallar d'arrel. No va ser una continuació. Per exemple amb el periodisme esportiu, com abans havia sigut el setmanari La Rambla, que era de debat sobre el propi esport. Això va desaparèixer. Es va convertir en un periodisme purament descriptiu, dels resultats i res més. Va ser un canvi molt important. El franquisme va aconseguir separar el món esportiu de la resta i el món esportiu era una qüestió molt tècnica. Tenien por de la manifestació espontània de la gent en l'esport, ja que podia portar a altres coses. Fins i tot van fer normes adreçades als periodistes esportius en les que deien que no podien qüestionar ni les decisions arbitrals, ja que s'entenia que qüestionaves el propi sistema. Durant molts anys va funcionar. Als anys 70 hi va haver gent que ja es va atrevir a dir algunes coses. I això va marcar una tendència que va canviar molt les coses vist el que havia passat abans de la dictadura.

-La dècada d'or del ciclisme i de la Volta a Catalunya arriba als anys 80-90, podríem dir que en el món de l'esport aquests anys van ser la llavor perquè a partir de finals de segle i principis del XXI l'esport català dominés al món?

Els esportistes catalans comencen a situar-se a un nivell internacional. Ho veus en ciclisme, en atletisme... medalles a jocs olímpics, no n'havia hagut. Als 80 principis dels 90 hi ha una sèrie d'èxits que no s'havien produït mai abans.

-Els Jocs Olímpics de Barcelona són la confirmació definitiva de l'èxit de l'esport català, el seu aterratge al primer nivell mundial?

Sí.

-Com veu la Volta Catalunya a l'actualitat, tot i les dificultats organitzatives i econòmiques, sembla ser que torna a brillar amb una participació estel·lar.

Sempre hi ha hagut el problema d'encaix en el calendari. Crec que s'haurà de solventar i instaurar. Segueix sent una prova organitzada per una secció d'una prova esportiva, que coma tal no és una entitat esportiva potent, i això és complicat ja que el ciclisme està en un nivell de professionalització que requereix molts diners. La sofisticació tècnica és molt elevada. Gairebé és un miracle que subsisteixi. És com el bolet que intenta mantenir-se un cop l'any.

-La premsa va ser un dels motors que van impulsar la carrera en els seus inicis, en canvi ara, les notícies de la Volta apareixen a les últimes pàgines o directament ni apareixen. Com ho valora?

La Volta ha tingut anys fluixos i això es nota perquè el ressò dels mitjans és molt limitat. I també és cert que la Volta és de les poques vegades que en els mitjans catalans torna a aparèixer el ciclisme. A l'Sport i el Mundo Deportivo estic convençut que no n'hi haurà cap de portada (sí l'esportiu), els dos mitjans esportius amb més tirada s'han convertit en monocultius del futbol. Vaig observar fa anys que en el moment en el que apareix el diari Esport, es va matar tot. El Mundo Deportivo tenia en aquell moment un model bastant clàssic, però obria amb portades que no era de futbol, no era estrany. I l'Sport va néixer com el diari de futbol i del Barça. El Mundo anava avall i l'esport amunt, per tant van seguir el mateix camí. I ara els dos són iguals. Són estructures dedicades al Barça i poquíssim als altres esports. Només és si es guanya o algú despunta. Sinó, de l'esport en sí, del ciclisme català, no en tens ni idea. És evident que l'Esportiu és un model diferent, però la importància que té respecte als altres és molt menor, no tenen res a veure. Si el ciclisme en general tingues una presència més gran, els anunciants tindrien més interès, és tot una roda. La Setmana ha desaparegut, l'Escalada a Montjuic també. I és curiós perquè la societat va més en bicicleta que mai. Com a estri té una presència brutal.

-Pensa que no té marxa enrere? No tornarem a veure cròniques com ciclistes com les de Josep Maria Planes?

T'he parlat malament de Sport i Mundo Deportivo, però tot i així tenen a periodistes com Lluís Foix, Racionero... que escriuen petites columnes. Jo crec que és una mica per tancar l'expedient, ja que mai li donen molta importància. Comparat amb anys enrere alguna cosa s'ha guanyat. A La Vanguardia el Sergi Pàmies... és poc i sobretot del que parlen és de futbol. Fa poc vaig participar amb una tertúlia amb Ramon Besa del país, i ell és molt crític amb el periodisme esportiu, està molt decebut. En principi, veuria difícil que això tingues marxa enrere. Em sembla molt meritori, malgrat tot, que el Nou Esportiu tingui un model clarament diferent.

-Crec que amb tot el que hem anat parlant, es pot establir un paral·lelisme entre la història de Catalunya i la història de la Volta ciclista?

Quan sorgeix la Volta estan sorgint moltes coses a Catalunya, un moment que s'estan promovent i arrancant coses. En aquest sentit és evident que l'estabilitat que aconseguim en temps de la república és també paral·lela, la guerra, l'efecte del franquisme... també es pot seguir aquest paral·lelisme. I fins i tot quan li intenten tornar a dir Volta, cap als 70, és un senyal petit però significatiu de que hi havia un ressorgiment d'una catalanitat que es volia

manifestar, que buscava camins per manifestar-se. És evident i significatiu, amb els cartells de la carrera també es pot veure aquest paral·lelisme.

-La societat catalana té una bona cultura esportiva? O el futbol s'ho menja tot?

És bastant contradictori, ja que mai com ara hi havia hagut tant gent practicant esport. Hi ha uns nivells de practica brutal, això no vol dir que sigui tota competitiva, però mai hi havia hagut tant gent. La mostra és que ha sortit tot un sector econòmic vinculat a això, el Decathlon per exemple, no existiria si la gent no fes esport. Hi ha un sector de negoci, també amb els gimnasos. Les piscines, els poliesportius... a tots els pobles. Hi ha una infraestructura esportiva que no havia existit mai a la història. Quants nens practiquen esport, quanta gent gran fa gimnàs, manteniment... Hi ha una practica com no hi havia estat mai, però al mateix temps hi ha una distancia molt gran entre aquestes pràctiques esportives i el món competitiu. Aquest salt és brutal.

-Anem enrere en l'aspecte del professionalisme?

Abans si feies esport competitiu i no erets gaire bo, discret, d'anar fent, pensaves que entrenant molt, al cap d'un temps, podries fer una marca que no quedaria molt lluny dels millors. En canvi ara, la distància entre aquest, i el que guanya els jocs olímpics, és una distància brutal. És molt difícil arribar a ser top. Amb algú que vulgui estar a primera línia, això el desanima, és un fre, és aquesta distància entre l'esport competitiu i l'esport de base.

-En el món del ciclisme, els australians guanyen carreres molt importants per primera vegada, han aparegut africans, xinesos...

Això és la famosa globalització, que arriba a tots els esports. És lògic que s'hagi produït aquest procés. Primer es va expandir des d'Europa i llavors altres ho copien. A més l'esport té unes normes que serveixen a tot arreu i és el factor d'homogeneïtzació més gran que hi ha al món.

-I ja per últim, quins aspectes positius pot haver aportat l'esport a la reivindicació nacional catalana?

L'esport ha permès, amb els campionats per seleccions, adquirir un caràcter simbòlic. Evidentment això els estats ho aprofiten. Catalunya no és un estat, i busca la manera de no quedar enrere. No només per afirmar-se sinó també per limitar l'efecte que té de nacionalització espanyola. El Barça és un exemple, o esportistes individuals que es reivindiquen al món com a catalans, això és important perquè són persones que aconseguen una certa notabilitat, una presència en els mitjans... i si s'associen a Catalunya, vol dir que Catalunya existeix. Té una lectura interna d'afirmació com externa de reconeixement. Per nosaltres és evident, però fora d'aquí no ho és.

ENTREVISTA A ÀNGEL EDO, EX CICLISTA PROFESSIONAL (10 VOLTES)

-Bé, primer de tot, amb les seves paraules, com definiria la Volta a Catalunya?

Per mi és una prova super prestigiosa, la prova de casa nostre. Si mirem el palmarès dels últims guanyadors, està tenint un nivell que sembla el Tour amb 7 dies. És una carrera d'un nivell excepcional.

-Vostè com a ciclista professional la va disputar deu vegades, que en recorda de les seves participacions?

El que recordo és el que no va passar. No vaig arribar a guanyar mai cap etapa. Vaig acabar segon varies vegades. Sempre m'hagués agradat guanyar, i somiava en guanyar l'etapa que arribava a Plaça a Catalunya. Un dissabte a la tarda, al centre de Barcelona, allò semblava el Camp del Barça. Sempre m'ha quedat aquesta espineta de no haver pogut guanyar una etapa a la Volta. M'hagués agradat molt.

-Com es veia la Volta des dins, com a ciclista? Quines coses creus que tenia bones i quines li faltaven?

No crec que li falti res. Depèn de cada punt de vista. Cada un pensa d'una manera diferent. Uns volen una contrarellotge individual, uns altres una crono per equips. Els altres que falten etapes a l'sprint... al gust de tothom no pot ser. Amb 7 dies s'ha de fer de tot, s'han de fer arribades amb alt, etapes trencacames amb gent escapada i algunes a l'sprint. Sota el meu parer, aquest és el format ideal, perquè deixa tot obert fins l'últim dia a Montjuïc. Per mi sempre ha estat molt ben planificada perquè no hi ha hagut grans diferències. Rep crítiques, alabances... sota el meu parer, no la tocaria. Aquest format és el que s'imposa a les grans curses internacionals.

-Parli'm una mica de l'organització, sempre s'ha dit que la volta li falta professionalitzar-se. Hi està d'acord?

És molt difícil. La Volta està sobrevisquin amb els ajuts institucionals i amb els voluntaris que hi posen tot de la seva part. Possiblement es tindria que arribar a professionalitzar una mica més, però no sol la Volta a Catalunya, sinó la resta de ciclisme mundial. Però clar, si la professionalitzem, les despeses serien molt més grans. Ara els voluntaris no cobren, si ho professionalitzes, els que hi vagin a treballar han de cobrar. I si l'organització ja fa anys que trontolla i la feina que tenen en poder sortir endavant, si li poses aquest afegit, la Volta s'acaba. El problema és el de sempre, els diners. Amb diners si vols, la pots fer sortir de Qatar i tornar-la a Catalunya, però sense els diners... Una Volta World Tour costa molts diners. Tots els equips tenen un fix garantit per participar. El pobre Ruben Peris ojala tingues la solució i hi hagué un gran patrocinador, i sobressin diners a cabassos, però desgraciadament, no només a l'esport i el ciclisme en concret, sinó la societat en si, els diners costen molt. Si no n'hi ha no es pot professionalitzar una organització que mou tantíssimes persones.

-Quina creu que és la clau de l'èxit perquè no s'hagi deixat de disputar des de 1939?

La Volta és una prova centenària, és el 'santo y senya' de l'esport català. Institucionalment interessa molt preservar-la perquè és part de la nostre identitat. Et fa veure parts d'arreu de tot el país. Aquest any hi ha hagut uns 160 països amb

televisió en directe. Estem posant Catalunya al món durant 7 dies. Si ni així interessa, jo ja no m'ho crec. Tots sabem el que costa un minut de televisió en segons quins horaris. 7 dies amb 2 hores diàries, val la pena. Es ven turisme, es ven país. Això és una de les coses que fa que segueixi endavant i es continuï preservant.

-Quina és la relació que té la Volta amb Catalunya? Pensa que la història de la Volta a Catalunya té un paral·lelisme important amb la història del país?

Moltíssims catalans senten com una cosa seva. Estan acostumats a que cada any hi hagi una edició de la Volta a Catalunya. Hi ha hagut al mig una guerra, i s'ha seguit organitzant. És una llàstima que la Setmana, l'Escalada o el Trofeu Masferrer, que es disputava abans de la Volta, ja no es fa des del 1994. Però és complicat aguantar-les. Jo amb els organitzadors de la setmana, la família Sabaté, hi tinc una gran relació des de fa molts anys i m'agradaria que els ajudessin igual que han fet amb la Volta, però si tenen que prioritzar... és la més antiga, la que dona més repercussió. Rubén Peris i tota la organització s'han trencat les banyes perquè això continuï. I és molt dur. El neguit de no tenir un recorregut tancat fins a tal data... no ha de ser fàcil. Tot i aquest ajust, es passa malament.

-La va disputar amb l'equip Kelme i la va guanyar amb Escartín. Quina importància li donaven els equips espanyols en aquella època a la Volta? La veien com una carrera menor o era un objectiu principal?

A Kelme i als equips espanyols, la prioritat principal era la Vuelta a España. Però les prioritats absolutes de portar un equip potent i fer-ho bé era Volta, País Basc i la Volta València. La Volta a Catalunya, jo, sent un ciclista de casa, me la prenia com si fos el Tour. I no només jo, m'agradava que els corredors que venien a la Volta amb Kelme, com els colombians, Buenahora, o Roberto Heras, Oscar Sevilla, vinguessin en forma per ser un dels equips a batre. Després pots guanyar o no, però estar a la lluita, sempre havia estat un objectiu de la temporada.

-Al 1992 va veure com Indurain guanyava la seva última Volta. Com es veia el navarrès des de dins el pilot? Tan superior com des de fora?

Aquell va ser el primer any que córrer la Volta a Catalunya. Vaig passar a professionals a l'agost i la vaig córrer al mes de setembre. I vaig viure aquella Volta. Recordo que tenia un final en alt i una contrarellotge llarga. Veure guanyar al Miguel Indurain, una persona que venia de guanyar Tours i un Giro, a la Volta a Catalunya, i venia amb mentalitat de guanyar. Abans la Vuelta es disputava a l'abril, després venien Giro i Tour. Arribava al mes de setembre amb ganes de guanyar la Volta. El podi va ser Perico i Zülle. Això indica que els mes grans venien a guanyar la carrera.

-També va disputar els Joc Olímpics de Barcelona i va acabar en una meritòria 15a posició, va ser especial córrer uns jocs a casa?

Va ser molt especial. No sempre tens l'oportunitat d'estar present jocs Olímpics. Llavors les seleccions ciclistes només portaven tres integrants. Ser un dels tres que van representar Espanya, ho recordo com a algú únic. Jo coneixia perfectament el recorregut. Sóc de Gavà i va ser a Sant Sadurní d'Anoia, era la meua zona habitual d'entrenament. A més de la carrera, estar a la vila olímpica i trobar-te a Mickel Jordan o Carl Lewis. Sembla que t'hagin transportat a un altre planeta. Va ser especial i irreplicable.

-Va viure el canvi de dates de l'any 1995, quan la carrera va passar a disputar-se al juny. Això va fer molt mal a la carrera?

Jo crec que sí. Els equips tenien planificat des de sempre córrer Suïssa o Dauphiné abans del Tour de França. Trencar tota una tradició per veure com s'adaptarien a la Volta... aquest escepticisme va provocar això. En aquella data jo no li veia. Va ser un punt on veies que faltaven grans figures. Penso que el juny ha estat la pitjor data per la Volta.

-En les seves dues últimes participacions, al 2006 i al 2007, es disputava al maig i hi va haver vencedors diríem amb poc nom. Va ser el pitjor moment de la Volta?

No sé si el pitjor moment, perquè sempre han estat molt disputades. Quan trobes un corredor que va estratosfèric... encara que hi hagin els millors no s'hi pot fer res. Si els hi surt una carrera bona i són guanyadors finals, no els hem de menysprear. Encara que hagin guanyat la Volta i mai més hagin tornat a fer res. El cas més significatiu va ser el de Pecharroman. Es va donar la circumstància de que possiblement no era el moment d'ara, en que les figures s'agafen la Volta per venir a guanyar. Si agafes els 10 primers de la Volta de l'actualitat. Contador, Quintana, Joaquim... s'han estat barallant els millors i això abans era impensable.

-Actualment és el manager del Purito Rodríguez, ciclista que ha trencat la mala ratxa de victòries catalanes a la Volta. Què va significar per ell guanyar la Volta després de que tants anys no ho fes cap català?

Per mi era un somni guanyar una etapa a la Volta. I per ell ja era guanyar la general. Ho tenia com una il·lusió i la va preparar moltíssim. Havent guanyat la primera va ser una alliberació, ja havia guanyat la carrera de casa. Es va emportar una alegria alegre. Per ell, guanyar les dues Voltes, ha estat increïble. I si l'any passat no es posa malalt, en portaria tres. Estava en una gran forma i volia guanyar la tercera. Sempre hi arriba bé en forma i la vol disputar.

-Després del Purito venen noms com De la Cruz, Soler, Simón... tardarem a tornar a veure un català guanyant la Volta?

Espero que no. Es veritat que amb les actuacions del Purito ens hem mal acostumat. Com a la resta de l'estat espanyol. Amb Valverde, Contador... quan hi tornaran a ser? El llistó està altíssim. Abans teníem el Miguel, que guanyava Giro i Tour, però la resta d'espanyols no guanyaven pràcticament res. Ara n'hi ha molts i guanyen de tot. Voltes d'una setmana, de tres, grans clàssiques... tot. El ventall és descomunal. Jo espero que els que tu has anomenat, més algun altre com Pedrero i els que venen al darrera empenyent, com els sub-23, ho puguin fer. Hi ha el Marc Soler, que ja ha guanyat un Tour de l'Avenir, crec que tenim que esperar que a llarg termini pugui ser un referent al ciclisme i llavors com a català, li agradarà guanyar la carretera de casa.

-I ara vostè també és comentarista de la carrera a TV3. Perquè costa tant que els mitjans de comunicació no especialitzats tornin a apostar per aquest esport?

El meu parer és que antigament el ciclisme cridava molt l'atenció i els mitjans enviaven sempre corresponsals a cobrir les Voltes. Estaven presents a les rodes de premsa. Avui en dia amb una agència que distribueix les notícies, amb una copiar i pegar n'hi ha prou. Aquesta pèrdua de contacte amb el gran líder... si després el vas a veure després de sis mesos sense fer-li cas, vols que ho deixi tot i se'n vagi amb tu? Doncs no... i això s'ha perdut. La culpa també la té la situació econòmica. Ja no es poden enviar ni corresponsals a les curses. Ja no viatgen, ja no estan insitu. Són molt pocs els mitjans que ho fan. Crec que ha deixat de tenir interès precisament per aquest mal econòmic, que retallen despeses i no es mouen.

-I ja per últim, el futur de la Volta, què li augura?

Doncs espero que segueixi sent la prova que és ara. Tot i el que costa, que l'esperit de lluita del Rubén Peris i de tota l'organització de la Volta segueixi i ho continuïn tirant endavant. Esperem que torni algun patrocinador que aposti per la carrera i es pugui fer càrrec de les despeses que comporta una volta així. Avui en dia s'ha de tirar de les institucions per poder fer-la i és complicat. Espero que surtin d'aquest forat, que millor l'economia a nivell global i puguin tenir el millor futur possible.

ENTREVISTA RUBÈN PERIS

-Bé, primer de tot, expliqui'm la seva historia amb la Volta a Catalunya, des de quan hi està relacionat?

Jo vaig començar l'any 1983. M'agradava el ciclisme, el meu pare sempre li havien agradat els esports i mirava de tot. Futbol, handbol, hoquei patins, beisbol... i em vaig aficionar molt al ciclisme. Anava a la Volta com un aficionat més i un dia vaig anar a les oficines de la Volta i vaig demanar si es podia col·laborar. Des d'aquell any, només he estat fora de la Volta quatre anys. Vaig començar fent fotocopies a la impremta volant i mica en mica vaig anar assolint altres reptes fins a ser president. Per tant doncs, 30 anys.

-Quants anys fa que vostè és el president de la Volta?

Des de l'any 2004.

-Quina és la seva funció com a president, quines tasques desenvolupa?

Sóc el president del club i per tant, el director general de la carrera. La meva tasca és la de coordinació de tot, tinc la responsabilitat final. Al costat tinc un grup de col·laboradors i vora un centenar de voluntaris que sense ells no es podria tirar endavant. Durant l'any som quatre o cinc persones, la junta directiva, que hi treballem.

-Es veu molts més anys al capdavant de la carrera?

La veritat és que no. No m'agradaria perpetuar-me en el càrrec. M'agradaria que hi hagués gent, sobretot gent jove, que vulgues continuar amb aquesta cursa. És una situació difícil. Ja no només per la crisi. Avui en dia la gent jove té moltes ocupacions, problemes per trobar feina. No tenen hores per dedicar-hi. Des de la Volta ja estem treballant amb gent jove perquè assumeixin reptes i ens ajudin a tirar endavant.

-Quantes persones treballen a l'organització de la Volta?

Durant la setmana de la Volta un centenar. Durant l'any som uns cinc o sis.

-Parli'm una mica de la Volta Ciclista a Catalunya Associació Esportiva, què és?

És el club que dona suport a la Volta ciclista a Catalunya. Prepara l'organització de l'esdeveniment. No és una empresa, sinó que és un club. Jo no treballo per ella, com veus tinc una altra feina diferent. A les oficines hi tenim una persona per les feines burocràtiques, però els demès ho fem de manera totalment altruista i voluntària. Amb més o menys disponibilitat de temps segons ens doni la nostre feina personal. I la veritat és que és molt complicat que un club tiri endavant un esdeveniment com aquest.

-Ja no té cap relació amb la Unió Esportiva Sants?

Històricament sempre havien organitzat la Volta, però va arribar un moment que a instàncies de la Generalitat de Catalunya es va separar el que era la secció de futbol de la de ciclisme. Tenim un acord privat entre la Unió Esportiva Sants i la Volta Ciclista per organitzar la carrera. Estem sota el mateix sostre, al mateix edifici, no deixa de ser una continuació del que en aquell moment va ser la UE Sants. Administrativament, pel volum de diners que mou la Volta, era necessari separar una cosa de l'altre. La relació hi és, i continua sent excel·lent.

-Perquè el 2006 és va viure aquest canvi d'organització? Va ser per normatives UCI?

Quan es va crear el World Tour ens vam veure obligats a fer-ho, la Generalitat ens va dir que s'havia de separar una cosa de l'altre. Amb molt bon criteri, la veritat.

-Com es finança la Volta a Catalunya?

Hi ha tres grans grups. La part institucional, que pertany a la Generalitat de Catalunya i les Diputacions, que és el paquet més gros. El segon són els finals d'etapa. Les poblacions on acaba l'etapa, paguen. I una última part, ara molt petita, que és la publicitat. Aquests són els tres eixos fonamentals. La part de les poblacions, la contrapartida que tenen és que els omplim tots els hotels. La caravana de la Volta mou unes 600-650 persones i això són molts diners. L'altra benefici que tenen les poblacions és la repercussió, ja que surten a tots els mitjans i a tot el món. El World Tour és un aparador fantàstic, per això volen ser municipi de principi o final d'etapa. I la part institucional, nosaltres venem el nom de Catalunya arreu del món. Independentment de temes polítics, és importantíssim vendre un destí turístic com és Catalunya. Per això la Generalitat aposta per aquesta prova. A part, de tot l'històric que té la Volta. Té una força tremenda, és un esdeveniment dels pocs que porten el nom de Catalunya arreu del món.

-Si m'ho pot dir, quin pressupost té la carrera ?

Ronda el milió i mig d'euros.

-Sense els diners de la Generalitat seria impossible realitzar la Volta?

Seria impossible.

-Perquè costa tant trobar un patrocinador important?

Doncs no ho sé. Sí que el busquem. Hi ha hagut moments molt dolços, de patrocinadors molt importants, però en aquest moment doncs no hi ha un gran patrocinador excepte el Govern de Catalunya.

-Quins procediment feu servir per decidir el recorregut de la carrera?

Actualment es surt de Calella ja que tenim un contracte firmat. S'acaba a Barcelona, al circuit de Montjuic. Estem treballant en quina serà l'etapa de muntanya de l'any vinent. Una vegada tens això, depenen dels compromisos adquirits, acabes de fer el recorregut. El que passa és que no sempre tens el que voldries i t'has de moure per aconseguir-ho. Si et trobes que tens un enllaç molt llarg, has de trobar un punt entremig per fer una etapa. Si es troba es fa una neutralització.

-Estan contents amb el recorregut dels últims anys? Sembla que dona fruits.

Sí. Creiem que és una bona fórmula. Al mes de març tampoc pots pretendre fer gran coses més, i tenint només set dies. La fórmula funciona.

-Quines són les condicions que posa la UCI perquè la Volta estigui dins del World Tour?

Sí. Has de pagar una taxa molt elevada. I has de donar uns serveis de primer nivell. Els muntatges de sortides, arribades... els hotels, han de ser de nivell, perquè obligatòriament venen els millors equips del món i han de tenir unes garanties. Hi ha una sèrie de normes que has de complir, i nosaltres ho fem. Una norma importantíssima que és la televisió. Ho has de fer en directe i amb qualitat. Això a nosaltres ens costa molts diners. La realització la paga la Volta. Ho jugues a primera divisió, o ten vas a segona i et vas diluint, i no volem que li passi a la Volta.

-Hi ha persones que m'han comentat que a la Volta a Catalunya li falta professionalitzar la seva organització, hi està d'acord?

No hi estic d'acord. Una cosa és que no siguem professionals i l'altre que no treballem com a professionals. Treballem com a professionals i fem la feina com a professionals. El que sí que és veritat és que si poguéssim tenir més gent professional podríem fer les coses d'una altra manera, no dic millor. Per professionalitzar s'ha de pagar i si la situació està complicada, el que no podem fer és carregar-nos de sous de personal. M'agradaria? Sí. Treballaríem amb més comoditat, enlloc d'anar a les reunions a les set de la tarda quan acabem el nostre horari laboral o fer-les al cap de setmana, ho podríem fer amb més tranquil·litat en dies feiner. Però la situació és la que és i ens hem d'adaptar. No ho faríem millor, sinó que ho faríem d'una altra manera i amb més comoditat.

-I també diversos entrevistats m'han comentat que sense les ganes i la implicació de Rubén Peris la Volta no seria possible. Quin és el motiu pel qual vostè no desisteix?

Em sento molt responsable, ja que sóc el president. Si em presento a unes eleccions, o em torno a presentar, si guanyes unes eleccions has de ser responsable del que t'has presentat. Per aquest motiu tiro endavant amb la meva junta directiva. És la responsabilitat del càrrec.

-En algun moment, en algun any, ha cregut que no seria possible tirar endavant la Volta?

Sí, per moments econòmics, però sempre he confiat amb els meus interlocutors, polítics, que sempre ens han ajudat molt. Polítics del món de l'esport i polítics que no ho són. Ara hi soc jo de president, però darrera n'hi ha hagut molts altres que també ho han tirat endavant hi ha aconseguit que la Volta estigui a gran nivell. És un dels esdeveniments més importants que hi ha a Catalunya. Que es fa amb menys diners, tot i que 1'5 milions són molts, si agafem altres esdeveniments esportius de Catalunya veurem els diners que mouen. I quina relació té Catalunya com a Catalunya amb aquests esdeveniments, el nom de Catalunya, hi ha pocs esdeveniments esportius que venguin Catalunya com ho ven la Volta. Es fa tota per televisió i vens no només la prova ciclista, sinó que vens el país al món. És un gran espot publicitari.

-Què en sap o que li han explicat dels inicis de la Volta a Catalunya per allà el 1911?

Unes quantes persones que van dir, vinga som-hi. Gràcies a ells s'ha anat continuant. Aquest any vam celebrar l'edició 97, s'ha deixat de fer molts pocs anys. Això demostra que sempre hi ha hagut aquesta força per tirar endavant la Volta. I mica en mica va anar agafant pes. Hem de seguir, no podem deixar-ho morir.

-Què li diu el nom de Mariano Cañardo?

Vaig tenir la satisfacció de conèixer-lo personalment. Un personatge excepcional del món del ciclisme, una gran persona. Per mi és una icona de la Volta.

-I el de Miquel Poblet?

El considero un gran amic. Com el Marià. Sempre van estar al costat de la Volta i al meu costat. El Miquel va morir fa més poc, i com a president vaig tenir més relació amb ell. El Marià no va viure la crisi d'aquest últims anys. El Miquel Poblet sempre em telefonava. Són dos personatges que marquen una empremta a la Volta Ciclista a Catalunya.

-L'any 1978 la Volta va arribar a Menorca, perquè es va fer això i veu possibilitat de que es pugui repetir?

Jo no hi era encara. Hem tocat tots els llocs de parla catalana. A l'Alguer, Catalunya Sud, Catalunya nord... a mí m'agradaria. Abans de deixar-ho, m'agradaria tornar a les illes. Com també m'agradaria tornar a la Catalunya Nord. El problema són els diners i els temes burocràtics. A les Illes es necessitarien diners i un dia de descans, és a dir demanar a la UCI un dia més, i és complicat. A la Catalunya Nord és un tema de permís, burocràtic. No m'hi he posat i fa molts anys que no toquem França.

-I el 1981 i 1982 es van fer etapes nocturnes a Barcelona, això també s'ha vist al Giro o al Tour, la Volta no es planteja aquestes coses a l'actualitat?

Això ara és impossible, la UCI no ho permet. Amb set dies no et pots permetre fer aquests invents. Al mes de març, és molt difícil. No pots malgastar un dia com el Giro o el Tour que tenen 21 dies i es poden permetre fer coses noves. No ens la podem jugar i fer invents.

Recordo aquella etapa, es va fer a les Rambles i una a la Via Laietana. Tocar Barcelona, costa, problemes de seguretat, de trànsit...

-I el 1986 es va arribar a l'Alguer. No és un lloc qualsevol, -creu que la Volta com a organització té una càrrega d'identitat nacional catalana?

Totalment. Estic convençut i n'he parlat amb persones d'alt nivell del nostre país. Si ens ajuden i ens defensen és per la càrrega que porta el nom de Volta Ciclista a Catalunya.

-Que recorda de les victòries i de les participacions d'Indurain a la Volta?

Era un gran corredor i una gran persona. Ho continua sent. Molt humil i molt discreta. Sempre que se li demana alguna cosa esta disposat a fer-la. Amb la figura que és, és molt assequible. Sempre et contesta, sempre dona suport a les coses que volem fer.

-Va entrar a ser president de la carrera l'any 2006, en una època on, sense voler faltat el respecte, corredors com Pecharroman, Cañada, Perdiguero... no tenien el nivell dels Quintana, Porte o Purito de l'actualitat... què va passar en aquells anys perquè la Volta vegues baixar tant el seu nivell?

Això va com va, mai se sap. Tu prepares un recorregut i penses que anirà bé, i no hi va. Ara amb el tema del World Tour tens unes avantatges i uns inconvenients. Inconvenients sobretot econòmics i supeditat al que et digui la UCI, però avantatges és que tens molt més ressò, una relació molt més oberta amb els equips. Recordo anys enrere als noranta, quan la carrera va estar al maig, juny i setembre, que anàvem a principis de temporada a la Milan San Remo a negociar amb els equips. Al desembre també ens reuníem a Bèlgica amb equips. Tenies que negociar, explicar el nostre recorregut, negociar amb corredors... si vinc amb aquest, val tant... Ara no és així, vingui qui vingui, pagues el mateix. Això no és culpa dels organitzadors d'aquell temps, va com va.

-El canvi de dates de l'any 2010 al mes de març va ser la clau perquè la Volta tornes al primer nivell competitiu en quant a participació?

Sí, vam tenir els nostres dubtes, però vam encertar. És veritat que ens passem els quinze dies anteriors mirant el meteoat, estem molt pendents del temps. Però sí, va ser un encert.

-Setmana Catalana, Escalada a Montjuic... han desaparegut, quina és la clau perquè la Volta continuï al peu del canó tot i les dificultats?

La seva història. La seva implicació amb el país. Em sap molt de greu que aquestes carreres ja no hi siguin. Potser setmana i Volta era difícil de conviure, però escalada si que és una gran llàstima. Em sap molt de greu.

-Que un ciclista català com el Purito guanyi la Volta tants anys després de que ho fes Recio, què va significar per la Volta i pel seu president?

A part de l'afecte personal que li tinc al Joaquim, feia molts anys que un català no guanyava la Volta. Tenir un català del seu nivell que hagi guanyat la carrera, per la Volta i pel ciclisme català és molt bo. Necessitem figures i equips per tirar endavant. Ens preocupa el fet de que no hi hagi equips de base que puguin fer corredors perquè arribin a córrer la Volta. Quan veig que aquest any hi ha sis corredors catalans, és una gran il·lusió i un orgull.

-Parlem dels mitjans de comunicació. Als inicis del ciclisme i la Volta, anaven de la mà, què tenia el ciclisme que agradés tant als mitjans en aquells anys?

Quan això va començar no hi havia tanta oferta com hi ha ara. Tothom ho llegia. Jo no critico els mitjans. La situació és la que és i s'ha d'acceptar. Abans en una sala de premsa trobaves moltíssims mitjans de comunicació, ara, des de casa teva pots seguir les carreres connectat a l'ordinador controlant-ho tot, és veritat que perds la frescor de les entrevistes a l'arribada o al control de signatures. Però veure l'etapa, pots fer la crònica des del sofà de casa teva veient la televisió en directe. Però els escrits dels periodistes d'aquella època, com t'explicaven l'etapa, és molt diferent. Tot i que ara hi ha periodistes de ciclisme molt bons. S'han d'inventar, no cal que t'expliquin l'etapa, t'han d'explicar l'essència, el perquè aquest ha atacat. Tot això s'aconsegueix estan a la carrera, però cada dia això és més car, costa diners enviar mitjans als llocs..

-Però amb el pas dels anys la relació s'ha deteriorat fins a punts molt preocupants. Perquè els mitjans ja no donen importància al ciclisme?

És veritat que hi ha hagut una època de molt mala imatge. Però avui en dia també és un problema econòmic. Enviar un periodista a seguir una prova costa diners. Les plantilles de tots els mitjans informatius cada vegada es redueixen més i el fet d'enviar una persona que estigui una setmana o tres setmanes fora del mitjà, aquesta persona t'està deixant de fer una feina. Les grans plomes d'abans feien només ciclisme. Ara, el que fa ciclisme, fa Barça, tennis, Espanyol... si l'envies una setmana fora a cobrir una carrera, qui fa els altres temes? Aquest és un gran problema.

Què n'opina de les portades del 9 Esportiu? Una senyal de recuperació?

Sí, per la Volta són molt importants. Jo entenc que l'Sport i el Mundo Deportivo no poden a nivell de portades fer-ho, no entraré a valorar el perquè, però valoro molt el que fa L'Esportiu. Ens dona un gran suport i una gran ajuda. Però, parlo per l'edició d'aquest any, Mundo Deportivo i Sport han donat un tomb. Si veiem l'hemeroteca, ha canviat. No m'agrada criticar a ningú, si es fa el que es pot no s'està obligat a més, les situacions van canviant i si comparem els diaris, veurem que ha canviat. El ressò de la Volta, de mica en mica estem aconseguint tornar. I aquí sí que m'agradaria apuntar-me el mèrit com a organització, batallem molt, parlem amb els periodistes, mica en mica anem reconduint les coses.

-Creu que la Volta a Catalunya té un paral·lelisme amb la història de Catalunya, amb els seus moments bons i dolents, han anat de la mà?

La veritat és que sí, existeix aquest paral·lelisme. I si mires els cartells de la Volta, es pot veure. L'època de Franco, després de cop i volta apareix la senyera... el nom de Volta entre cometes...

-Mirant cap al futur, què li agradaria millorar de la Volta ciclista?

M'agradaria poder professionalitzar més la carrera, tenint més mitjans econòmics. Poder treballar amb més tranquil·litat. Tenir persones que puguin treballar més. Tenir aquesta tranquil·litat econòmica. Un sponsor, amb entrada de diners. Que ens permetessin fer més coses.

-I ara, sent conscient del moment actual, quin futur li augura a la Volta?

Li veig molt futur si sabem jugar molt les nostres cartes. Amb el suport de la Generalitat. Ara venen moments convulsos, tornarà a haver-hi commoció el 2017 ja que la UCI pretén posar en marxa una nova reforma i aquí hi haurem de ser. En el moment que no estiguem a dalt, tal com estan les coses vas avall. A vegades m'han dit, aquest any no fem la Volta, i el següent sortim amb més força. No, quan no la fem, s'haurà acabat. Hem tingut moments en que m'han dit que ho deixéssim córrer, que retalléssim etapes, però si ho fem, la Volta morirà i no ho podem permetre, hem de ser-hi i sóc optimista de cara al futur.

JORDI SIMÓN, CICLISTA PROFESSIONAL PARTICIPANT 2 VOLTES, 2012 I 2016

"La Volta a Catalunya és molt important a nivell mundial i el fet de disputar-la com a ciclista, i a més estant a casa, fa que sigui una volta molt especial. A mi em fa molta il·lusió. L'any 2012, que la vaig córrer amb l'Andalusia, et podria dir que és el millor moment que he tingut sobre la bicicleta. No vaig guanyar, però córrer a casa i veure a l'afició que t'anima, t'empeny a fer bé les coses".

MARC SOLER, CICLISTA PROFESSIONAL DE L'EQUIP MOVISTAR PARTICIPANT VOLTA 2015, 2016

Crec que la Volta esta agafant molt de nom a nivell mundial i cada cop venen mes grans corredors. Per això penso i crec que és una de les curses d'una setmana mes importants del calendari ciclista.

I poder córrer una cursa amb tant de nivell fa especial il·lusió i més si es la de casa, espero poder seguir anant-hi molts anys mes.